

# RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1923.

Första kammaren.

Nr 39.

## Lördagen den 26 maj f. m.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Anmälles och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 229, till Konungen, i anledning av dels Kungl. Maj: ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 2, § 6 mom. 3 och § 9 i lagen den 10 oktober 1913 (nr 239) angående köttbesiktning och slakthus, dels ock i ämnet väckta motioner.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att herr borgmästaren *Axel Rune* på grund av lungaffektion är förhindrad denna dag deltaga i riksdagsarbetet, intygar

Stockholm den 26 maj 1923.

*Richard Erhardt,*  
leg. läkare.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran konstitutionsutskottets utlåtanden nr 23 och 24 samt statsutskottets utlåtanden och memorial nr 121—123.

Föredrogos och lades till handlingarna sammansatta stats- och första lagutskottets memorial:

nr 11 (nr 7), med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande (nr 1) i anledning av Kungl. Maj: ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 kap. 3 § rättegångsbalken m. m.; och

nr 12 (nr 8), med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande (nr 2) i anledning av Kungl. Maj: ts proposition angående anslag för beredande av lokaler åt en hovrätt över Norrland ävensom i ämnet väckta motioner.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtanden nr 5 och 6 (nr 3 och 4).

Vid föredragning av sammansatta bevillnings- och första lagutskottets memorial nr 7 (nr 5), angående ersättning åt utskottets sekreterare och vaktbetjäning, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran bankoutskottets utlåtanden och memorial nr 53—57, 60—63 och 65—68, första lagutskottets utlåtanden nr 21 och 22 samt andra lagutskottets utlåtanden nr 23—27.

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.

Föredrogs ånyo särskilda utskottets utlåtande nr 1, i anledning av Kungl. Maj: ts propositioner nr 104 med förslag till skogsvårdslag och nr 157 med förslag till lag angående vård av kommunskogar, sockenallmänningsskogar samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps skogar, jämte i dessa ämnen väckta motioner.

Genom två den 10 mars 1923 dagtecknade propositioner, nr 104 och 157, hade Kungl. Maj: t, under återopande av propositionerna bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga framlagda förslag till

1) skogsvårdslag, och

2) lag angående vård av kommunskogar, sockenallmänningsskogar samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps skogar.

I samband med dessa propositioner, som hänvisats till särskilda utskottet för förberedande handläggning, hade utskottet till behandling förehaft följande med anledning av propositionerna väckta motioner, nämligen

*inom första kammaren:*

nr 182 av greve *Lagerbjelke*,

nr 188 av herr *Lindhagen*,

nr 189 av herr *Bodin*,

nr 190 av herr *Rogberg*,

nr 192 av herrar *Tjällgren* och *Oscar Ericson*,

nr 194 av herrar *Erik Andersson* och *Karl Gustafsson*, och

nr 195 av herrar *Ingeström* och *Karl Gustafsson*, samt

*inom andra kammaren:*

nr 250 av herr *Brännström*,

nr 251 av herr *Johanson* i Huskvarna m. fl.,

nr 266 av herr *Olsson* i Broberg, med instämmande av herr *Oscar Lundquist* m. fl.,

nr 267 av herr *Sjöblom*,  
 nr 268 av herr *Hedlund* i Häste,  
 nr 270 av herr *Andersson* i Grimbo, och  
 nr 272 av herr *Pettersson* i Hällbacken m. fl.

*Ang. förslag  
 till skogs-  
 värdslog  
 m. m.  
 (Forts.)*

Utskottet hade i det nu föreliggande utlåtandet avfattat sin hemställan i fyra med A—D betecknade punkter, av vilka punkten B innehöll ett förslag till skogsvårdslog.

Rörande sättet för utlåtandets föredragning yttrade

Herr **Linder**: Herr talman! I avseende å föredragningen av ifrågavarande utlåtande hemställer jag,

att detsamma må företagas till avgörande punktvis och punkten B på det sätt, att först föredrages det av utskottet tillstyrkta lagförslaget, där så erfordras paragrafvis, med övergångsbestämmelser, ingress och rubrik sist, varefter utskottets hemställan föredrages;

att vid behandlingen av punkten A överläggning må äga rum beträffande utlåtandet i dess helhet;

att lagtext ej må behöva uppläsa i vidare mån än sådant av någon kammarens ledamot begäres;

att, för den händelse omförmälda lagförslag kommer att i en eller annan del återremitteras, utskottet lämnas öppen rätt att, vid ärendets förnyade behandling, i avseende å de delar, som blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som kunna föranledas av ifrågasatta ändringar i återförvisade delar; samt

att utskottet lämnas öppen rätt att i avseende å nummerbeteckning av paragrafer och moment vidtaga sådana ändringar, som påkallas av kamrarnas beslut.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

#### *Punkten A.*

I denna punkt hade utskottet hemställt, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag till lag angående vård av kommunskogar, sockenallmänningsskogar samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskapsskogar.

Enligt en vid förevarande punkt avgiven reservation hade herrar *Linder*, *Ingeström*, *Johansson* i Uppmälby och *Norling* på återropade grunder yrkat, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förnyad utredning i syfte att införa rationell skogshushållning å ifrågakomna skogar, vidkommande bolagsskogar och enskildas skogar, där dessa vore av större omfattning.

Herr **Nothin**: Herr greve och talman! Det har nu förflutit jämnt 20 år, sedan riksdagen antog nu gällande lag om vård av enskildas skogar. Denna lag var då ny i sitt slag och är i viss mån att beteckna som en försökslagstiftning. Det visade sig också ganska

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

snart, att den var i behov av en mera genomgripande omarbetning. Riksdagen tog själv initiativ härtill och gjorde framställning hos Kungl. Maj:t om utarbetande av en ny skogsvårds-  
slag. Det är i anledning av detta riksdagens initiativ, som den nu föreliggande samlingen av lagförslag föreligger till riksdagens behandling.

Jag tror icke, att jag gör mig skyldig till någon överdrift, om jag säger, att detta lagkomplex är en av de viktigaste frågor, som riksdagen haft att behandla under de senaste åren. Det är viktigt därför, att det avser att normera och ge regler för skötseln av vår förnämsta och viktigaste naturtillgång, utan vilken landet icke skulle vara vad det är. Det är på samma gång en ömtålig och svår lagstiftningsfråga, ty man har att å ena sidan tillgodose det nationalekonomiska intresse, som avser att så mycket som möjligt tillgodose det allmännas rätt, och å andra sidan att icke göra större intrång i de enskildas dispositioner och åtgärder, än som omständigheterna oundgängligen påkallat. Att det varit en svår fråga, framgår också av de många olika lagförslag, som hava sett dagen.

När förutvarande statsrådet Linders utarbetade de nu föreliggande propositionerna, besjälades han av en ärlig strävan och önskan att rättvist tillgodose de olika intressena. Då jag var den av hans kolleger, med vilken han närmast samrådde vid propositionernas utarbetande, så har jag tillåtit mig begära ordet för att påvisa, i vilka hänseenden det från den avgångna regeringens sida kan finnas något att erinra mot de av utskottet föreslagna ändringarna.

Innan jag emellertid går in på den saken, så vill jag uttala mitt uppriktiga tack och erkännande till det särskilda utskott, som handlagt denna fråga och som uppenbarligen besjälats av samma önskan att komma till ett positivt resultat och därvid helt lämnat politiken och de enskilda intressena alldeles bakom sig. Vi stå i tacksamhetsskuld till utskottets samtliga ledamöter men alldeles särskilt till utskottets ordförande, som lett dess arbete.

Om jag går tillbaka till 1903 års lag, så var grundtanken i den god. Lagens syftemål skulle vinnas främst genom upplysning, och lagen byggde därpå, att där åtgärder måste vidtagas mot de enskilda skogsägarna, så skulle dessa åtgärder vidtagas av lokala organ, som tillsattes i viss mån av intressenterna själva. Jag syftar här på skogsvårdsstyrelserna. Denna grundtanke om självansvar och upplysning har visat sig hållbar och har också bibehållits i det nu föreliggande förslaget. Däremot har 1903 års lag visat sig icke tillfyllestgörande i andra hänseenden. Den förnämsta bristen är nog den, att lagen endast är en återväxtlag. Den tager icke någon hänsyn till önskvärdheten av att bevara det växande skogskapitalet, då detta befinner sig i sin bästa utveckling och då det är nationalekonomiskt förkastligt att avverka detsamma. Men även med hänsyn till återväxtbestämmelserna har 1903 års lag visat åtskilliga brister. Den nu föreliggande propositionen har avsett att bota bristerna i båda nu angivna hänseenden, och om utskottets betänkande kan man säga, att även om det i många styc-

ken avviker från propositionen det dock bygger i stort sett på samma grundprinciper som denna.

Jag uttalade nyss mitt erkännande åt utskottet för dess arbete, men därmed är naturligtvis ingalunda sagt, att jag i sak delar utskottets mening i alla punkter. Det är klart, att det om en sådan fråga måste bliwa många och olika meningar. Det gäller emellertid att söka bemästra den egna kritiklusten. Har man sett huru många olika förslag, som föreligga, måste man säga sig, att man ingalunda får känna sig säker och övertygad om riktigheten av sin egen mening, och att man, om man skall kunna komma till ett positivt resultat, mera måste söka taga skäl än giva skäl.

Det är med denna utgångspunkt, som jag nu vill gå till en granskning av utskottsutlåtandet.

Den först föredragna punkten gäller det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget angående vård av kommunkogor m. m., som avstyrkts av särskilda utskottet. Jag tror icke, att jag tager miste, om jag säger, att utskottets ståndpunkt härutinnan blivit beroende av dess sätt att se på frågan, huruvida särskilda bestämmelser äro erforderliga för vård av fideikommisskogar eller icke. Utskottet har i detta avseende ansett, att för fideikommisskogarna endast behövas samma bestämmelser, som för enskilda skogar i allmänhet; och med denna utgångspunkt har utskottet ansett tillräckliga skäl icke föreligga för antagandet av lagförslaget i övrigt.

Jag har i denna del en annan mening än utskottet. Man må ha vilken uppfattning man vill om lämpligheten av fideikommissinstitutionen, men så länge den finns, anser jag, att det från det allmänns sida finns skyldighet att se till, att av det växande skogskapitalet icke för tillfället förbrukas mera, än som kan anses vara förenligt med en nyttjanderätt av fastigheten. Härtill kommer också, att själva fideikommisssegenskapen hos en egendom i viss mån innebär en frestelse för innehavaren att utnyttja skogstillgången mera, än som är förenligt med en god skogshushållning. Egendomen skall av honom kanhända lämnas till en avlägsen släkting, och han har då icke samma intresse att taga vård om fastigheten, som han skulle haft, om den ginge i arv till hans barn eller om han ägde rätt att fritt disponera över den. Nu vill jag ingalunda bestrida, att — som en motionär också framhållit — fideikommissegendomarna ofta skötas mycket bra och kanhända på sina platser till och med kunna tjäna som mönster för skogsskötsel, men jag tror också, att det finns exempel på motsatsen.

Emellertid tillkommer ytterligare ett skäl, som talar för särskilda bestämmelser beträffande fideikommissen. Det är väl så, att man i allmänhet skulle anse det önskligt, om landets skogar sköttes med utgångspunkt från regler, som gälla för rationellt skogsbruk. Med avseende på fideikommissen äro betingelserna för sådant skogsbruk of-tare för handen än i fråga om fastigheter i allmänhet. Ofta nog äro fideikommisskogarna betydande till arealen. De kunna ej heller så

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

lätt förändras, styckas eller tillökas som vanliga skogar och äro där-  
för mera lämpade för ett planmässigt skogsbruk.

Nu har emellertid förslaget i denna del avstyrkts av utskottet.  
Jag avser icke att här komma med något yrkande utan endast att fram-  
hålla de skäl, som tala för Kungl. Maj:ts proposition. Emellertid an-  
ser jag mig böra säga några ord med anledning av den reservation,  
som är fogad till utskottsutlåtandet. Reservanterna göra sig till måls-  
män för den tankegången, att bolags- och enskildas skogar, där de äro  
av större omfattning, borde göras till föremål för rationell skogshus-  
hållning. Jag vill öppet och ärligt säga, att jag sympatiserar med själ-  
va tankegången, men jag anser tanken knappast realiserbar för när-  
varande. Jag kan icke alldeles skriva under de skäl, som utskottets  
majoritet i detta hänseende framfört. Det för mig avgörande äro  
rent praktiska svårigheter. Hur skulle det gå om ett skogskomplex,  
som med hänsyn till arealen lagts under en ordnad skogshushållning,  
styckades och därigenom bleve mindre till arealen? Och hur skulle  
det gå om ett fastighetskomplex, som förut icke uppnådde förutsatt  
minimiareal tillökades med ett område? Då skulle ju genast fastig-  
heten i sin helhet komma under andra skogsvårdsbestämmelser. Jag  
tror icke, att hur mycket som än ligger i reservanternas tanke, det med  
nu gällande lagar, som lämna fri möjlighet för styckning och sam-  
manslagning av fastigheter, är någon framkomlig väg, som där an-  
visats.

Detta om den först föredragna punkten. Jag hoppas emellertid,  
herr talman, att det tillåtes mig att i detta sammanhang gå in på den  
viktigaste frågan i nu föreliggande betänkande, nämligen den stora  
skogsvårdslagen.

Med avseende på lagens tillämplighetsområde företer utskotts-  
förslaget den avvikelse från Kungl. Maj:ts proposition, att enligt ut-  
skottets förslag Gottlands län icke skulle falla under lagens tillämp-  
lighetsområde. De skäl, som varit bestämmande för regeringen, när  
den föreslog, att lagen även skulle tillämpas för Gottlands län, voro,  
att skogsvårdsbestämmelserna för Gottlands län ansågos tarva åtskil-  
liga förändringar och förbättringar; om dessa i allt fall skulle vid-  
tagas, så ansågs det lämpligast, att bestämmelserna för Gottland in-  
fogades i den allmänna skogsvårdslagen. Man skulle då få ett mindre  
antal lagar att tillämpa, och man skulle få större överskådlighet och  
reda i lagstiftningen. Nu har emellertid utskottet med hänsyn till  
den opinion, som gjorts gällande från ortsmyndigheternas sida, ansett,  
att Gottland för närvarande bör ha kvar sin särskilda skogsvårdslag-  
stiftning. Man må ha vilken mening man vill om lämpligheten härav.  
Jag vill dock icke nu väcka någon strid därom.

En annan fråga rörande lagens tillämplighetsområde, om vilken  
delade meningar rätt inom utskottet, gäller, huruvida skogsvårdssäll-  
skap skola ställas utanför lagen eller icke. I Kungl. Maj:ts propo-  
sition med förslag till lag om kommunskogar m. m. hade intagits be-  
stämmelser av innebörd, att Kungl. Maj:t skall kunna medgiva skogs-

vårdssällskap att tills vidare stå utanför lagen. Då lågo emellertid förhållandena i viss mån annorlunda, än de göra nu. Förslaget till lag angående vård av kommunskogar innebar mycket längre gående bestämmelser, än den allmänna skogsvårdslagen. Det kunde därför anses vara betydligt starkare skäl för att bereda skogsvårdssällskapen en undantagsställning i förhållande till den förra än den senare lagen. Jag skall villigt erkänna, att jag icke har tillräcklig erfarenhet i denna del, då jag icke närmare känner till skogsvårdssällskapens verksamhet. Då jag tidigare under samtal med ledamöter av kammaren givit uttryck åt den uppfattningen, att det icke vore tillräcklig anledning att medgiva skogsvårdssällskapen en undantagsställning i förhållande till enskilda skogar, så utgick jag ifrån att i skogsvårdssällskapen även kunde finnas enskilda medlemmar. Då skogsvårdssällskapet icke kunde ha några tvångsmedel mot dessa, så hade det syntts mig, att en undantagsställning för skogsvårdssällskapen kunde innebära en viss risk, om en enskild delägare icke skötte sina skogar; särskilt hade risk här för syntts mig vara för handen om skogarna växlat ägare.

Emellertid har min uppmärksamhet fästs vid att jag utgått från en oriktig förutsättning. I skogsvårdssällskapen få icke finnas enskilda delägare utan endast kommuner och andra samfälligheter. Därmed har grunden för min nyss antydda uppfattning förfallit. Jag medger, att skälen för och emot kunna väga ganska jämnt, men ett skäl, som talar ganska starkt till förmån för en undantagsställning för skogsvårdssällskapen, har i dag på morgonen för mig framhållits, och det är att Göteborgs skogsvårdssällskap sträcker sin verksamhet inom icke mindre än 14 olika skogsvårdsstyrelser område. Det är givet, att olika skogsvårdsstyrelser i viss mån tillämpa olika principer, och det skulle givetvis i avsevärd grad försvåra skogsvårdssällskapets verksamhet, om det skulle behöva följa olika direktiv från olika håll. Jag tror därför, att det icke är mer än rätt, att man visar skogsvårdssällskapen det förtroendet att medgiva dem en undantagsställning. Jag har därför nu velat säga, att jag i dag kommer att lägga min röst för herr Lindmans m. fl. reservation till förmån för en friare ställning för skogsvårdssällskapen.

Det nu sagda gäller skogsvårdslagens tillämplighetsområde. Med avseende på lagens ingripande i hushållningen i de skogar, som falla under densamma, kan man säga, att utskottsutlåtandet bygger på i stort sett samma principer som propositionen, men det har i utskottet gjorts åtskilliga uppmjukningar och jämkningar med hänsyn till olika enskilda jordägare. Jag skulle om dessa ändringar vilja säga, att somliga innebära förbättringar, i vissa fall tycker jag, att propositionen var lika bra, i andra hänseenden åter tror jag, att propositionen intog den riktigare ståndpunkten. Med hänsyn till önskvärheten att komma till ett resultat och få en lösning av frågan, vill jag emellertid icke här driva en avvikande mening mer än i ett enda hänseende.

Det gäller 5 § i det föreliggande förslaget. Enligt propositionen skulle vanlig saluavverkning av äldre skog icke utan skogsvårdsstyrel-

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

ses tillstånd äga rum, om fastigheten därigenom skulle komma att för framtiden lida brist på *behövlig skog* efter ortens förhållanden. Häri har nu utskottet föreslagit den ändring, att sådan avverkning icke utan tillstånd finge ske, om fastigheten därigenom skulle för framtiden lida brist på *husbehovsskog* efter ortens förhållanden. Söker man efter anledningen till ändringen, återfinnes denna i en motion, som är omnämnd på sidan 26 i utskottsutlåtandet. Där säges det i ett referat av motionen, att med uttrycket »behövlig skog» förmodligen avsåges detsamma som husbehovsskog, men att detta dock ej tydligt framginge. Man torde kunna tolka uttrycket »behövlig skog efter ortens förhållanden» även så, att det skulle i sig jämväl innesluta s. k. stödskog, d. v. s. avsaluskog i den omfattning, som krävdes för att stödja fastighetens jordbruk. Med en sådan tolkning skulle andra stycket av paragrafen innebära, att i viss mån uthålligt skogsbruk skulle bedrivas även vid hemmanens avsaluskogar. Detta resonemang har utskottet gjort till sitt och med utgångspunkt därifrån föreslagit den nyss nämnda ändringen. Jag tror, att för södra och mellersta Sveriges del betyda de olika formuleringarna ingenting. Där kunna i allmänhet jordbruket, om de äro av tillräcklig storlek, reda sig själva, och »behövlig skog efter ortens förhållanden» innebär ingenting annat än tillgång på husbehovsskog. Men för norra Sverige, för större delen av Norrland, torde frågan ligga på annat sätt. Där är ofta jordbruket knappast bärkraftigt i och för sig, utan bönderna måste ha tillgång till skog, som de kunna sälja då och då och på det sättet hjälpa upp sin ekonomi. Propositionen i denna del ger uttryck åt samma tankegång som 1906 års lag angående förbud i vissa fall för bolag och föreningar att förvärva odlingsområden eller stödskog. Enligt den lagen undantagas för varje hemman vissa minimiarealer, som bolag icke få köpa. Dessa arealer äro så pass stort tilltagna, att de icke avse att bereda enbart tillgång till husbehovsskog utan jämväl till skog till avsalu. Detta ligger ju också i begreppet stödskog. Men vad har man för nytta av en sådan stödskog, ifall den får kalavverkas? Den tanke, som legat till grund för propositionen i denna del, är önskan att skapa förutsättningar för besuttna jordbruk. Jag tror, att den tankegången måste av de närvarande erkännas vara riktig, och jag vill verkligen vädja till kammarens ledamöter att under de överläggningar, som följa i dag, taga under övervägande, om de icke kunna finna tillräckliga skäl att i detta avseende följa propositionen och icke utskottsbetänkandet. Detta är blott ett ringa steg för att förekomma skogsskövlingar och förhindra, att hemmanens skogar alltför mycket exploateras av rena spekulanter, ett steg att bevara skogen såsom ett stöd åt bondeklassen. I övrigt vill jag lämna utskottsförslaget i vad det avser omfånget av de åtgärder, som må kunna vidtagas mot jordägarna, utan anmärkning.

Utskottets största jämkningar i propositionen avse måhända det rent processuella förfarandet, taget i vidsträckt bemärkelse. Den första och den viktigaste frågan är, huruvida ett ingripande skall ske genom domstol eller genom administrativ myndighet. Här har man att



våga mot varandra, å ena sidan behövligheten av ett snabbt ingripande och ett snabbt avgörande av föreliggande tvistefrågor och å andra sidan behövligheten av rättssäkerhet för de enskilda skogsägarna. Propositionen har i detta avseende intagit en mellanståndpunkt. Man har, där det ansetts vara särskild brådskas, lagt avgörandet i administrativ myndighets hand, men i andra hänseenden hänvisat avgörandet till domstol. Lagrådet har lagt den största vikten vid rättssäkerheten och förordat en utsträckt tillämpning av domstolsförfarandet, under det att hos utskottet däremot den motsatta ståndpunkten blivit övertvägande. Då i utskottet suttit representanter för olika intressen, såväl skogsägare- som skogsvårdsintressena, och man där enat sig om, att det viktigaste är att få ett snabbt avgörande till stånd, så kan jag icke se, att det mot den ståndpunkten bör vara något att erinra från den nu avgångna regeringens sida.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Det är däremot en annan sak, som jag måste inlägga en gensaga mot och det är frågan om den så kallade tysta förmånsrätten. I 18 § i propositionen återfinnes en föreskrift därom, att i händelse fastighet går till exekutiv försäljning, skall skogsvårdsstyrelse äga att utfå å densamma nedlagda kostnader med samma förmånsrätt som i 17 kap., 6 § handelsbalken stadgas för avgäld av fast egendom. Mot detta förslag har utskottet gjort vissa erinringar. Förslaget är hämtat från kommitténs utkast. Utskottet erinrar, icke utan fog, att, såsom propositionen har lagts, finns icke samma behövlighet för bestämmelsen, enär skogsvårdsstyrelse enligt propositionen har större möjlighet att utfå ersättning än enligt kommittébetänkandet på den grund att propositionen lämnar skogsvårdsstyrelse möjlighet att vända sig gent emot flera personer. Emellertid är det givet, att detta, som utskottet också medger, icke innebär full trygghet för skogsvårdsstyrelserna att utfå av dem nedlagda kostnader. De betänkligheter, som av utskottet ändock framförts mot propositionen, grunda sig därpå, att man varit rädd för att genom en dylik bestämmelse rubba fastighetskrediten och särskilt försvåra kreditgivningen i fråga om skogsfastigheter. Utskottet har föreslagit en annan väg, som delvis skulle kunna hjälpa skogsvårdsstyrelserna, men som dock ingalunda i alla fall bereder dem säkerhet för nedlagda kostnader. Kvar står alltid ett riskmoment och frågan är då, om icke detta är tillräckligt stort för att man bör återfalla på propositionens bestämmelse, som avser att bereda full trygghet för skogsvårdsstyrelserna.

De betänkligheter, som rests mot propositionen, torde bäst ha kommit till uttryck i lagrådets anförande, där det säges: »En sådan förmånsrätt vore, såsom ock med skärpa framhållits av skogsvårdsstyrelsernas delegerade och av domänstyrelsen, av beskaffenhet att i betänklig mån rubba fastighetskrediten. Det kunde väl vara sant, att av skogsvårdsstyrelsen föranstaltade reproduktionsåtgärder i viss mån kunde öka fastighetens värde, men sådan ökning vore dock till sin storlek mycket oviss, beroende, som den vore, av åtskilliga faktorer, vilkas inverkan vore vansklig att bedöma.» Hela meningsskiljaktigheten bott-

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

nar sålunda däri, att man befarat, det vidtagna reproduktionsåtgärder icke skulle öka fastighetens värde med samma belopp som de nedlagda kostnaderna, och att alltså inteckningshavarna skulle komma i en sämre ställning genom denna tänkta panträtt. Men hur ställer det sig i verkligheten i denna del? Jag tror inte, att farhågorna ha någon verklig grund. Detta belyses bäst med ett exempel. Låt oss antaga, att en fastighet är intecknad för 25,000 kronor. Nyligen har å densamma verkställts en avverkning. Någon återplantering har ännu icke skett, men de kulturåtgärder, som erfordras, kunna beräknas betinga en kostnad av exempelvis 2,000 kronor. Fastigheten utbjudes på exekutiv försäljning. Auktionskostnader och övriga avgifter, som skola gå före inteckningar, kunna beräknas till, låt oss säga, 2,000 kronor. Om fastigheten säljes för 27,000 kronor, så blir fördelningen av köpesumman den, att till auktionskostnader och avgälder, som skola täckas före inteckningarna, utgå 2,000 kronor och till inteckningshavare 25,000 kronor, d. v. s. inteckningshavarna få jämnt betalt för sina fordringar. Den, som köper en sådan fastighet, måste emellertid taga hänsyn till, att kulturåtgärder ännu icke vidtagits. Enligt 12 § i propositionen och 11 § i utskottsförslaget, som i den delen sammanfalla, skall nämligen skogsmarksägaren vara ansvarig för vidtagande av de åtgärder, som äro erforderliga för tryggande av skogsåterväxten. Den, som köper fastigheten, vet alltså, att han har att verkställa dessa kulturåtgärder och att de komma att kosta honom i detta fallet 2,000 kronor. Då han avger sitt anbud, måste han kalkylera härmed och därför sätta anbudet 2,000 kronor lägre än det belopp, som fastigheten betingar, sedan kulturåtgärderna äro vidtagna. Blir då förhållandet ett annat, ifall kulturåtgärderna varit vidtagna före försäljningen? Då är ju den nye ägaren befriad från att vidtaga dessa kulturåtgärder, som skulle kosta honom 2,000 kronor. Han kan alltså i sitt anbud gå 2,000 kronor högre och i stället för 27,000 kronor kan han betala 29,000 kronor för fastigheten. Hur skall då denna köpeskilling av 29,000 kronor fördelas? 2,000 kronor avgå, som jag nämnde, till auktionskostnader och en del andra avgälder, 2,000 kronor gå till täckande av skogsvårdsstyrelsens kostnader och sedan återstå i alla fall 25,000 kronor till inteckningshavarna, som även då få sin rätt fullt ut. Jag förstår, att man från juristhåll haft betänkligheter mot detta förslag. Jag vill ingalunda sticka under stol med, att jag själv ställde mig ganska betänksam, då jag hade att taga ståndpunkt till frågan. Det är ju så, att vi jurister anses mycket formella av oss och vi lära icke se till realiteterna. Vi äro så formella, att det bara finns en kategori människor, som är mera formell, och det är »icke jurister», då de skola taga befattning med lagar och författningar. Men vill man se till innebörden och bortse från den formella sidan, så tror jag, att dåvarande statsrådet Linders, som var intresserad av denna fråga, verkligen hade rätt i, att det inte fanns någon reell grund för farhågan, att fastighetskrediten skulle försvåras och inteckningarnas säkerhet rubbas.

Om jag skulle sammanfatta det jag nämnt, så finner jag det myc-

ket önskligt, ifall kammaren i avseende å avfattningen av 5 § andra stycket samt med avseende på säkerställandet av skogsvårdsstyrelserna för deras utgifter ville följa propositionen; vidare finner jag starka skäl tala för den reservation, som avgivits av herr Lindman m. fl. till förmån för en friare ställning för skogsvårdssällskapen. Men jag vill också säga, att det allra viktigaste är, att vi i denna fråga komma till ett positivt resultat och att man frånser de egna önskemålen och de egna skälen. Jag tror, som jag nämnde i början av mitt anförande, att det är viktigare att vi i denna fråga försöka taga skäl än giva skäl, och göra vi det, så skola vi under dagen komma till ett för det allmänna gagneligt resultat i de nu föreliggande lagfrågorna.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
lag  
m. m.  
(Forts.)*

Herr **Johansson, Johan Bernhard**: Herr talman! Det lagförslag, som nu ligger på riksdagens bord, utgör slutakten i en lång serie av kommittéutredningar, massor av yttranden och framställningar, och avser att nu ersätta 1903 års skogslag. Jag måste emellertid redan nu säga, att förslaget synes ingiva allvarliga betänkligheter, därest detsamma i oförändrat skick skulle av riksdagen bifallas. Visserligen har utskottet gjort betydelsefulla ändringar i Kungl. Maj:ts ursprungliga förslag, vilka givetvis i ett flertal fall äro givna förbättringar, men i vissa fall åter försämringar. Jag har i en till utskottets utlåtande fogad reservation angivit de betänkligheter jag hyser i fråga om vissa av lagens bestämmelser.

1911 års skogslagstiftningskommitté har med avseende å en skogsvårdslags stränghet indelat densamma i tre olika grupper, nämligen för det första sådana lagar, som allenast avse den skogsproducerande markens bevarande i sådan egenskap och som alltså stadga skyddighet att sörja för tryggandet av skogens återväxt, men i övrigt lämna hus-hållningen med skogen fri, återväxtlagar alltså. Den andra gruppen var sådana lagar, vilka sträcka sig utöver vad som nyss nämnts och avse skyddande och bevarande av befintligt skogskapital, så länge detsamma befinner sig i sin livligaste tillväxt — ungsogslagar, dimensionslagar — och den tredje slutligen sådana lagar, som icke heller stanna därvid utan föreskriva en rationell skogsvård över huvud taget, d. v. s. skötandet av skogsmarken och skogsbeståndet efter forstliga principer, vare sig marken är skogbevuxen eller icke och vare sig beståndet utgöres av ungsog eller mogen skog.

1903 års lag har räknats till den förstnämnda gruppen — återväxtlagarna — och som en påbyggnad tillkom sedan under kristiden den provisoriska skogslagen, som tog sikte på skydd av ungsog. Det nu föreliggande lagförslaget däremot torde, ehuru man undviker att giva det en sådan prägel, böra hänföras till den sistnämnda av de tre grupperna, då åt lagen givits en sådan avfattning, att när skogsvårdsstyrelse så finner lämpligt, ett ingripande kan göras även mot avverkning i den äldre skogen.

För min del hyser jag den uppfattningen, att när det gäller tryggnaden av skogens återväxt, böra bestämmelserna göras effektiva, och jag

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

anser även, att när ungsbogen står i sin livligaste tillväxt, ett visst skydd bör beredas densamma. Men när däremot skogen nått över det första ungskogsstadiet, bör skogsägaren få behålla sin rätt att skörda, när i alla fall kvarstår hans plikt att odla.

I mångt och mycket har man byggt på den provisoriska skogslagen, och jag kan inte finna annat, än att om det nu föreliggande lagförslaget upphöjes till lag, detta innebär, att den provisoriska lagen på visst sätt upphöjes till att bliva permanent och därtill i än ytterligare skärpt form. Det kan dock sättas i fråga, huruvida man bör antaga en definitiv lagstiftning, som i väsentliga delar bygger på de erfarenheter, som vunnits under krigsårens onormala förhållanden.

En viktig faktor är, att förutsättningar finnas för, att den allmänna meningen inom landet skall komma att uppbära ett lagförslag, som så djupt ingriper i den enskildes förfoganderätt över sin skog. För att på detta område genom lagstiftning främja en utveckling, måste man tillse, att steget framåt för varje gång ej göres längre, än vad vid tillfället rådande förhållanden oundgängligen kräva.

Det föreliggande förslaget har givits en avfattning, som lägger synnerligen stor makt i skogsvårdsstyrelsens händer. Härigenom kommer även dessa styrelser förhållande till allmänheten att bliva ett annat. Styrelsernas verksamhet enligt 1903 års lag har ju förnämligast inskränkt sig till att vara av upplysande och rådgivande karaktär, samtidigt som de skolat utöva tillsyn över återplanteringen. Det goda förhållande, som hittills varit rådande mellan dessa styrelser och skogsägarna, bör icke få störas genom tillkomsten av bestämmelser i skogslagen, som förvandla styrelserna och deras tjänstemän till förmyndare eller fiskaler över den enskilde, ty då inträder av sig självt ett motsatsförhållande.

Åtskilliga av bestämmelserna i det av utskottet framlagda lagförslaget äro av den art, att de äro ägnade att ingiva allvarliga betänkligheter, och i det avseendet riktar jag mig i min reservation främst mot 3 §. Denna paragraf anser jag vara av grundläggande betydelse för hela lagen, då i densamma bestämmes, vilket slags skog, som icke får avverkas. Paragrafen har givits den avfattningen, att »yngre skog» icke må utom i visst fall avverkas annorledes än genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring. Här har således på departementschefens förslag införts en ny benämning på skog, nämligen uttrycket »yngre skog». I Kungl. Maj:ts proposition hade lagrummet enahanda innehåll, dock med den väsentliga skillnad, att paragrafen därjämte innehöll viss tolkning av detta uttryck »yngre skog», nämligen »skog, som icke nått den ålder och utveckling, vid vilken självföryngring kan enligt ortens förhållanden i allmänhet erhållas». Denna definition hade enligt föredragande departementschefens uttalande tillkommit av den anledning, att det ansågs vara av utomordentlig vikt att få hållbara lagbestämmelser. Genom att man förändrar det tidigare förekommande uttrycket »ungskog» till »yngre skog» utan att ge någon definition på det sistnämnda, kommer enligt min åsikt den svävande och tänjbara

innebörd, som detta uttryck har, otvivelaktigt att leda till ojämnheter i lagtillämpningen, som skulle vara stötande för rättskänslan. Sedan definitionen nu av utskottet strukits, kommer det att bero på skogsvårdsstyrelserna och deras tjänstemän att i varje enskilt fall göra sig en egen definition, som skogsägaren har att rätta sig efter. Uppfattningarna om vad som skall hänföras till »yngre skog» komma säkerligen att divergera avsevärt mellan de olika skogsvårdsstyrelserna i landet, ja t. o. m. hos de olika tjänstemännen hos samma styrelse. Den vidtagna förändringen att använda uttrycket »yngre skog» har av departementschefen givits en innebörd, som för skogsägarna är av allvarlig beskaffenhet, nämligen att genom denna förändring avses att flytta åldersgränsen avsevärt högre upp, än den satts genom benämningen »ungskog». Departementschefen yttrar nämligen i statsrådsprotokollet, att »begreppet ungskog har en ovangräs, avsevärt lägre än den, man i den nu ifrågasatta lagstiftningen avser».

*Ang. förslag till skogsvårdslag m. m. (Forts.)*

Om man går till de handlingar och yttranden, som ligga bakom propositionen, framgår, att uttrycket »ungskog» i dessa gives företräde. Så ger t. ex. domänstyrelsen, som även förslagit benämningen »ungskog», i motiven ett uttalande om vad som avses med »ungskog», som är av ett visst intresse, då man där kan se, hur högt denna styrelse tänkt sig åldersgränsen för »ungskog». Jag ber därför att få citera ett par rader av detta uttalande. Domänstyrelsen skriver där: »Med ungskog avses, då detta begrepp förekommer i samband med skogsindelningar i de södra och mellersta delarna av landet, de två yngsta tjugoföråriga åldersklasserna, medan däremot i andra delar av landet, där åldersklasserna i regel givits en omfattning av femtio år, man i allmänhet kan säga, att skogen vid åttio års ålder icke längre är att räkna såsom ungskog. I stort sett skulle således ungskogens övre gräns ligga emellan fyrtyo och åttio år »

Redan denna av domänstyrelsen givna definition är betänkelig, men ännu betänkligare äro uttalanden, som gjorts av departementschefen och utskottet, att man med den vidtagna förändringen avser att komma ännu högre upp än till »ungskogens» ovangräs. Jag har emellertid i min reservation påyrkat, att uttrycket »ungskog» måtte bibehållas, ty jag kan icke vara med om den uppflyttning av åldersgränsen, som med den förändrade benämningen avses. Visserligen kan inte heller åt begreppet »ungskog» givas en bestämd definition, men detta uttryck har dock gammal hävd för sig, och viss praxis har utformats, i all synnerhet som detta uttryck även förekommer i den provisoriska skogslagen.

Det är ingalunda ovanligt att å mindre hemman och jordbrukslägenheter, särskilt i södra och mellersta Sverige, fastighetens hela skogstillgång utgöres av sådan skog, som skulle falla under de föreslagna bestämmelserna i 3 §. Jag har i min reservation pekat på, att i sådana fall, där en skogsägare råkat i penningförlägenhet eller för likvidering av köpeskillingen för ett inköpt hemman behöver göra sådan avverkning, att jämväl yngre skog kan ifrågakomma, han icke skulle äga möjlighet därtill. Jag har också påpekat fall, där en för sträng avfattning kan

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

äventyra bondehemmanens bevarande inom slakten, och ett faktum är, att en för sträng skogslag befordrar dessa hemmans övergång i de mera kapitalstarkas händer, ty ingen annan än den som har kapital kan förvärva ett skogshemman och vänta, tills skogen når den ålder, att avverkning får äga rum. För de större skogsägarna ställer sig saken något annorlunda, men för dem, som ha mindre skogsarealer, kunna bestämmelserna bli rent ruinerande.

Även mot bestämmelserna angående gallring kan göras en invändning, nämligen att denna medför större avverknings- och transportkostnader, varför möjligheten för skogsägaren bör stå öppen att, när han finner det vara ekonomiskt fördelaktigare, företaga traktuggning, om lagens bestämmelser angående återplantering uppfyllas. Skogshushållningens ändamål är icke att låta skogarna stå, tills de äro övermogna, utan en god skogshushållning avser att uppnå den mest fördelaktiga användningen av både den till skogsproduktion avsedda marken och de produkter, som därå kunna alstras. Detta ekonomiska spörsmål är beroende av sådana för skilda orter och tider växlande faktorer som avsättningsförhållanden, pris å olika virkessortiment m. m., och det kan väl icke anses som en förolämpning, när jag säger, att jag betvivlar skogsvårdsstyrelsernas och deras tjänstemäns förmåga att vid tillsynen av lagens efterlevnad tillgodose de krav, som komma att framställas, när det gäller att utnyttja konjunkturväxlingar eller tillgodose den enskildes ekonomiska förhållanden. Och är lagen för sträng, lägger ju själva lagen hinder i vägen.

Beträffande 5 § är jag i likhet med den förste ärade talaren av den uppfattningen, att denna paragrafs avfattning inger betänkligheter. Dock anser jag i olikhet mot honom att bestämmelserna äro för stränga. Den ger bestämmelser om avverkning av äldre skog och ståndsskog, och det synes mig, som om andra stycket helst hade bort utgå.

I 8 § har utskottet företagit en skärpning i Kungl. Maj: ts förslag. I stort sett kan jag vara med därom, ty skärpningen avser att icke blott träffa en påbörjad stämpling utan också en planlagd, en tilltänkt sådan, och den avser ju endast att komma åt s. k. jobbare, som yrkesmässigt bedriva skogsskövling. Visserligen kan paragrafen, om den missbrukas, tillämpas på strängt sätt, men jag uttalar den förhoppningen, att skogsvårdsstyrelserna vid tillämpningen skola kunna träffa en rätt medelväg.

Med anledning av bestämmelserna i 11 §, att markägaren i första hand skall vara ansvarig och därefter avverkare, är jag i princip för den bestämmelsen, men jag ställer mig något tveksam i fråga om det oklara i densamma, och jag tillåter mig till den förste ärade talaren framställa den frågan, hur länge avverkarens ansvarighet gent emot markägaren räcker, ty säkerligen kunna mellan dessa båda parter uppstå komplikationer, som om de upprepas i allt för många fall, kunna leda till att markägarna vid försäljning av skog nödgas ställa säkerhet till köparen, vilket i sin tur kommer att kompenseras genom att köparen pressar ned prisen på de köpta avverkningarna. Till slut kan jag icke

underlåta att påpeka att för tillsynen av lagens efterlevnad torde krävas ett större antal tjänstemän, vilket i sin tur åter medför ökning i de redan nu synnerligen högt uppdrivna administrationskostnaderna.

Av vad jag sålunda anfört torde framgå, att jag fäster avgörande vikt vid bestämmelserna i 3 §. Och skulle den fortsatta diskussionen ge vid handen, att utskottets förslag skulle på den punkten godtagas, vore det enligt min mening bättre att avslå hela lagen. För närvarande skall jag emellertid icke göra något sådant yrkande utan avvaktar i vilken riktning diskussionen kommer att gå.

Tills vidare yrkar jag sålunda endast bifall till den av mig vid utlåtantet fogade reservationen.

Herr talmannen tillkännagav, att anslag utfärdats till sammanträdet fortsättande kl. 8 e. m.

Herr **Linder**: Herr talman! Det lider nog intet tvivel, att införandet i skogsvårdslagen av begreppet »yngre skog» i stället för »ungskog» är av mycket väsentlig betydelse. Det kan ju vara i viss mån svårt för den, som ej är fackman i fråga om skogliga förhållanden att på ett tillfredställande sätt bedöma lämpligheten av det ena eller andra av dessa uttryck. Emellertid har från så gott som alla skogligt intresserade håll den uppfattningen gjorts gällande, att skyddet för ungskogen borde sträckas längre upp än till den gräns, som för närvarande brukas, eller med andra ord att man borde sträcka skyddet in på området för den s. k. medelålders skogen. Jag vill icke bestrida, att åtskilliga av de skäl, herr Johansson anfört, kunna tyckas vara nog så betydelsefulla, men man kan inte undgå att finna, att från många håll, där otvivelaktigt både kunskap om och kärlek till skogen äro tillfinnandes, har man dock förordat en högre gräns för ungskogsskyddet. Jag vill påminna om, att skogsvårdsstyrelsernas utskott efter ett ingående dryftande av de båda begreppen, därvid meningarna bröto sig rätt starkt mot varandra, dock till slut har funnit sig övertygat om det riktiga uti att upptaga begreppet »yngre skog». Jag vill också framhålla, att skogsägareförbundet i sitt utlåtande över skogsvårdslagsförslaget förklarar sig anse, att gränsen borde läggas så, att skogen vore skyddad under hela den tid, under vilken massatillväxten är livligast, d. v. s. ett stycke in i den period, som hittills betecknats som skogens medelålder. Visserligen hör man ofta opposition mot domänstyrelsen, men det är nog säkerligen inte för mycket sagt, om man betecknar domänstyrelsen som rikets främsta och insiktsfullaste institution, då det gäller skogarna. Nu citerade herr Johansson ett uttalande av domänstyrelsen. Jag skall också be att få citera ett yttrande av densamma i fråga om ungskogen, av vilket man kan utläsa åtskilligt till förmån för min uppfattning i denna fråga. Domänstyrelsen förklarar, att i samma mån som allmänheten kommer till bättre insikt om vikten av att rätt vårda sin skog, kommer åldersgränsen för begreppet ung-

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

skog att flyttas allt högre och högre upp. Detta, tycker jag, är ett mycket avgörande yttrande från *den* sidan om skillnanden mellan dessa uttryck.

Herr Johansson beklagade, att det saknas en definition på begreppet »yngre skog». Jag delar den uppfattningen, och säkert många med mig. Det skulle otvivelaktigt ha varit synnerligen bra, om man kunnat få en definition att hålla sig till. Men det har ju försökts så oändligt många gånger från så gott som alla håll, där man är inne i saken, att skapa en definition. Intet sådant förslag har dock ansetts tillfredsställande. Man har därför måst uppe försöket att skapa någon definition. Jag tror också, att hellre än att ha en dålig definition bör man inte ha någon alls. Praxis har också visat, att man kunnat reda sig utan definition, då det gällt uttrycket »ungskog», tack vare skogsvårdsstyrelsernas kloka och förnuftiga handhavande av gällande bestämmelser. Jag är livligt övertygad om, att skogsvårdsstyrelserna komma att visa samma försiktighet och förståelse för de enskilda skogsägarnas svårigheter på detta område, då det gäller införande av begreppet »yngre skog». Jag har därför inte några betänkligheter alls i detta avseende. Det är klart, att all början är svår, men snart nog reder det upp sig, liksom det gjorde, då det gällde begreppet »ungskog».

Man får ju komma ihåg, att det föreliggande förslaget till skogsvårds- och utomordentligt hög grad är byggt på förtroende för skogsvårdsstyrelsernas klokhet och insikt. Man har nog all anledning att tro, att dessa styrelser komma att alldeles särskilt bemöda sig om att icke spilla det stora förtroende, man nu står i begrepp att giva dem. Såsom dessa styrelser hittills vårdat den uppgift, de haft sig anförtrodd, har åtminstone jag för min del icke kunnat vägra dem ett fortsatt och utvidgat förtroende. Jag är viss om, att de komma att gå fram med all varsamhet. Men jag vill dock i detta sammanhang till dem, som möjligen ändå hysa räddhåga, säga, att utskottet föreslagit en bestämmelse, som jag tror bör kunna förjaga tveksamheten, nämligen införandet av en bestämmelse, att skogsvårdsstyrelsernas ledamöter och tjänstemän skola anses handla under tjänstemannaansvar i sin tjänsteutövning. Jag tror visserligen, att ett dylikt stadgande långt ifrån alltid är behöfligt, men det kommer dock att skärpa varsamheten.

För min del måste jag alltså på grund av den uppfattning, jag bildat mig efter de i ämnet företedda handlingarna, yrka bifall till utskottets förslag i § 3 om införande av uttrycket »yngre skog».

Då jag nu har ordet, skall jag också be att få yttra mig något om de reservationer, jag varit med om att underteckna. Utskottet har ju, som herrarna finna, ansett den kungl. propositionen om förslag till lag angående vård av kommunskogar etc. ej böra bifallas. Skälet härtill har i huvudsak varit, att sedan utskottet funnit, att fideikommisskogarna ej borde ingå under lagförslaget, så komme övriga skogar, som skulle under lagförslaget inbegripas, att vara av skäligen



ringa omfattning eller av nog så liten betydelse. En dylik lag skulle knappast komma att få något område för sin tillämpning.

Vad fideikommisskogarna beträffar, så kan man knappast våga sig på att säga, att någon egentlig utredning beträffande dem förekommit. Frågan om fideikommissens upphävande har kastat sin skugga framför sig. Skogslagstiftningskommittén har framhållit, att frågan om upphävande av fideikommissen låge under utredning, och därför ej gått vidare in på frågan om fideikommissens skogar. På samma sätt har den departementschef, som framlade den kungl. propositionen, hänvisat till att nämnda fråga låge under utredning, på samma gång han meddelat, att något utlåtande eller förslag i frågan ej kunde vara att förvänta under den närmaste tiden. I propositionen framhålles därför allenast såsom angeläget, att man borde se till, att icke fideikommissens skogar bleve spolieade under tiden.

Nu har ju ingen under lagförslagets behandling ifrågasatt riktigheten av propositionens förklaring, att man borde förekomma spoliering av fideikommissens skogar. Jag har emellertid den uppfattningen, att vi ännu ha en avsevärd tid kvar, innan frågan om fideikommissens upphävande vinner slutgiltig lösning. Jag kan därför icke se på denna fråga som en rent interimistisk fråga utan anser, att man borde ägna den en behandling, som om vi hade att skaffa med dessa skogar under jämförelsevis lång tid framåt. Sedan många år tillbaka har ju det kravet gjorts gällande, att lagbestämmelser skulle meddelas för att förekomma, att fideikommissskogar utsattes för en sådan behandling, att därigenom skogskapitalets fortfarande avkastningsförmåga äventyrades. Ävenledes har det ansetts av vikt att erhålla särskilt skydd för skogskapitalet under fardagsår eller då fideikommissrätten vore föremål för tvist. De framställda kraven ha ju emellertid, så som känt är, icke vunnit tillräckligt gehör. Att de ej varit obefogade, kan man dock förstå därav, att domänstyrelsen redan 1904 framlade ett förslag om särskild avverkningsberäkning rörande dessa skogars avkastningsförmåga, vilken borde till beloppet bestämmas och ej borde få vid avverkningen överskridas.

Det är visserligen sant, att när nu frågan om dessa skogar var uppe hos lagrådet, har detta ställt sig obenäget mot förslaget att inränga fideikommisskogarna under det föreliggande lagförslaget, men lagrådet har likväl inte velat vara med om att helt och hållet släppa dessa skogar, utan lagrådet förklarar uttryckligen, att vården om fideikommissegendoms skog ej kan, särskilt med hänsyn till behovet av skydd för skogskapitalet under fardagsår eller då rätten till innehav av fideikommissegendomen är föremål för tvist, anses fullt betryggad allenast genom tillämpning å densamma av skogsvårdslagens bestämmelser. Lagrådet har därför ansett, att fideikommisskogarna borde underkastas regler i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens nämnda förslag.

Utskottet har emellertid helt och hållet avvisat tanken på några särbestämmelser för fideikommisskogarna och gått så långt, att det för-

*Ang. förslag  
till skogsvårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

klarat sig inte ens kunna understödja det av lagrådet framförda förslaget. Jag anser för min del, att utskottet i det stycket gått för långt, då utskottet på sådant sätt velat lämna dessa betydande skogar, omfattande icke mindre än 326,861 hektar, att skötas utan något från det allmännas sida framställt krav på rationell skogshushållning.

Med frågan om dessa skogar sammanhänger ju också den fråga, som väckts på tal av herr Lindhagen i hans motion om skyldighet att å bolagsskogar samt å enskilda skogar av större omfattning införa rationell skogshushållning. Denna fråga är heller inte ny. Den har varit uppe vid många riksdagar. Det har varit så, att de båda kamrarna därvid stått emot varandra. Studerar man skogslagstiftningskommitténs betänkande, finner man, att kommittén länge och väl varit inne på och dryftat den frågan. Skälen för och emot den av herr Lindhagen ifrågasatta skyldigheten ha blivit ställda mot varandra mycket vidlyftigt. Det är därför klart att jag inte här kan gå in på en framställning av hela denna utredning. Det kan vara nog att erinra om, att utskottet för sin del tyckt, att de skäl, som talade *emot* denna skyldighet, ha vägt tyngst. Jag anser för min del, att ett uthålligt skogsbruk å dessa skogar skulle vara det principiellt riktiga, och som motionären säger — och däri har han nog en gammal tradition för sig — bereda landet ett stort tillskott av ekonomisk kraft till gagn för jordbrukarna, arbetarebefolkningen och industrien samt ej vara till någon skada utan i stället till fördel även för alla jordägare, vilka på ett varaktigt och lojalt sätt vilja tillgodose sin egendoms intressen. Hur omsorgsfull än den av skogslagstiftningskommittén verkställda utredningen kan tyckas, förefaller det mig likväl, som om kommittén skänkt alltför liten uppmärksamhet åt sådana intressen och hänsyn, som kräva ett beaktande av denna fråga ur synpunkten av allmänt väl. Det har sagts om de av herr Lindhagen påyrkade bestämmelserna om bolagsskogar och större enskilda skogar, att det med den nuvarande lagstiftningen inte skulle gå för sig att införa en dylik skyldighet. Jag är för min del ingalunda okunnig om att det nog kan resa sig väsentliga hinder däremot. Men jag har dock med hänsyn till den betydelse, denna fråga har, ansett, att det borde göras en förnyad utredning om denna sak. Jag har i min reservation påyrkat just en sådan utredning. Jag tror knappast, att man i längden kan komma ifrån det. Som saken nu ligger, befinner jag mig emellertid i den ställningen, att jag knappast kan göra någonting annat än att yrka bifall till utskottets hemställan under punkt A; dock med hemställan om bifall till det förslag, som innefattas i den av mig m. fl. avgivna reservationen.

Det är också en annan punkt, vid vilken jag funnit mig nödsakad att avgiva en reservation. Den gäller den mycket betydelsefulla § 5 i skogsvårdslagen. Jag avser särskilt dess andra moment. Herr Nothin uppehöll sig något vid detta andra moment, och jag skall icke upprepa vad han därvid framhöll. Jag har emellertid något att säga därutöver. — Som herrarna finna, har utskottet föreslagit, att uttrycket »behövlig skog» skulle utbytas mot »husbehovsskog». Det synes ju nästan genast,

då man ser dessa båda uttryck vid sidan av varandra, att utbytet innebär en icke oväsentlig förändring, i det uttrycket »behövlig skog» går längre. Men såsom nu uttrycket »behövlig skog» står där, är det ingen nytta. Det finns redan i den nu gällande provisoriska lagen, och det har icke kommit dit av någon tillfällighet. I den första provisoriska lagen mot skövling av skog å fastighet i enskild ägo, vilken lag tillkom 1918, fanns icke uttrycket upptaget. Man hade då nöjt sig med att stadga, att avverkningen ej fick strida mot grunderna för en god skogsvård. Emellertid är det väl känt för åtskilliga av dem, som voro med på den tiden, hurusom detta uttryck ansågs allt för obestämt och att mångfaldiga klagomål i det stycket inkommo från skogsvårdsstyrelserna. I det lagförslag, som framlades för 1919 års riksdag, hade därför ett förtydligande skett med just införande av uttrycket »behövlig skog efter ortens förhållanden». Jordbruksutskottet, som hade frågan under sin behandling, hade ingen anmärkning emot det. Det blev också av riksdagen godkänt.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Jag kan alltså inte finna annat än att då riksdagen för blott några få år sedan i just detta sammanhang gått med på uttrycket »behövlig skog» och det inte framkommit några berättigade klagomål mot den tillämpning, som uttrycket i praxis erhållit, har jag icke kunnat släppa propositionens förslag om uttryckets bibehållande. Jag vill för övrigt också framhålla, att denna min uppfattning delas av de kommitterade, som utsågos å mötet mellan skogsvårdsstyrelserna i riket den 25—28 november 1919 i det betänkande, dessa kommitterade avgåvo över skogslagstiftningskommitténs lagförslag av den 9 december 1918. Betänkandet är undertecknat av bland andra den nuvarande utrikesministern såsom kommitterades ordförande. Uttrycket återfinnes ordagrant i 1 kap. 1 § 2 mom. av kommitterades förslag. Kommitterade förklarade sig hava upptagit bestämmelsen från den provisoriska lagen och hava ej framställt någon som helst anmärkning mot uttrycket.

Slutligen är det också en annan punkt, där jag reserverat mig, och den gäller frågan om den s. k. tysta förmånsrätten. Denna har nu emellertid av herr Nothin på ett synnerligen ingående sätt behandlats, varför jag icke finner någon anledning att närmare ingå på saken. Jag delar till fullo hans uppfattning i detta stycke. Jag kan däremot icke godtaga den uppfattning, som av lagrådet och från flere andra håll uttalats, att införandet av denna tysta förmånsrätt skulle på ett betänkligt sätt rubba fastighetskrediten. Tvärtom står det för mig såsom alldeles ofrånkomligt, att en fastighet genom reproduktionsåtgärdernas vidtagande erhåller en förhöjning i sitt värde, som är minst lika stor som själva utgiften för skogskulturen. Nu är det visserligen sant, att lagrådet velat göra denna förhöjning oviss genom att säga, att förhöjningen är grundad på åtskilliga faktorer, vilkas inverkan vore vanskelig att bedöma. Ja, det kan nog tänkas, men jag tror, att det i verkligheten tämligen regelbundet förhåller sig på det sättet, att en fastighet vinner i värde genom reproduktionsåtgärderna. Jag tycker för min del, att det skulle vara bra mycket behagligare för ett

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

skogsägare att tänka sig såsom en yttersta åtgärd en tyst förmånsrätt för en kostnad, som han av en eller annan anledning ej kan komma ut med, hellre än att, såsom det av utskottet är föreslaget, ställas vid väggen med den förklaringen att först skall det ställas säkerhet, innan avverkningen får börja; eventuellt kommer även ett avverkningsförbud. Det är ganska egendomligt huru man så att säga skruvar sig förbi denna tysta förmånsrätt. Ideligen söker man komma förbi densamma, men hamnar likväl ständigt i den förklaringen: med de bestämmelser, som vi tänka föreslå, äro dessa icke fullt betryggande. Det är slutet. Jag har därför vunnit den uppfattningen, att vad som föreslagits av skogslagstiftningskommittén och sedermera jämväl av Kungl. Maj:t, nämligen den tysta förmånsrätten, i alla fall är den bästa garantien för skogsvårdsstyrelserna att på ett betryggande sätt få sina reproduktionskostnader täckta.

Jag skall i sinom tid vid de olika punkternas upptagande till behandling yrka bifall till vad jag hemställt.

**Herr Sederholm:** Den punkt, som här närmast föreligger till kammarens behandling, är ju frågan om antagande eller förkastande av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående vård av kommunskogar, sockenallmänningskogor samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps kogor. Jag vill därför först yttra några ord med avseende å det befogade i utskottets förslag att avstyrka bifall till denna proposition.

Detta förslag vilar ju till väsentlig del på frågan, huruvida fideikommisskogor verkligen böra tagas under en särslagstiftning eller om de fortfarande böra vara underkastade allenast de bestämmelser, som gälla för andra enskilda kogor. Det skäl, som skulle tala för att man skulle ge fideikommisskogarna en särställning, skulle vara detta, att de i rättsligt hänseende intoge en annan ställning än de enskilda kogarna. Men skogslagstiftningskommittén och lagrådet hava vitsordat, att de inskränkningar, som förefinnas i dispositionsrätten över fideikommisskogarna, endast äro av privaträttslig natur. Då det sålunda icke föreligger något allmänt intresse av att giva fideikommisskogarna en särställning, böra de icke brytas ut utan behandlas såsom de enskilda kogarna i övrigt. Lagrådet har anfört, att sådana särbestämmelser endast skulle avse kogor av offentlig karaktär, och dit kan man ju givetvis icke hänföra fideikommisskogarna. För övrigt föreligger ju ett förslag om fideikommissinstitutionens upphörande. Det torde vara känt för alla, att fideikommisskogarna under de senaste decennierna varit utsatta för en nog så stark avverkning av gammal skog. Om man nu vill komma med några åtgärder för att trygga ett uthålligt skogsbruk för dessa kogor, skulle detta i huvudsak endast vara sådana åtgärder, som kunde vara av värde om en 20—30 år eller ännu längre framåt, när den ungskog och medelåldersskog, som nu där förefinnes, verkligen vuxit upp till grövre dimensioner.

Att under en tid, då det är fråga om att avskaffa hela fideikommissioninstitutionen, införa en sådan lagstiftning som nu ifrågasatts med de dryga kostnader för hushållningsplaner och tillsyn, som därav skulle bliva en följd, har utskottet icke ansett riktigt, lämpligt eller befogat. Utskottet har därför avstyrkt detta lagförslag. Därest fideikommissionsskogarna tagas bort ur förslaget, skulle nämligen endast kommunskogar, städernas skogar och vissa stiftelsers skogar kvarstå. Vad städernas skogar beträffar, finnas redan nu vissa bestämmelser för deras förvaltning, som tämligen nära överensstämmer med bestämmelserna i detta lagförslag. Där skulle alltså ingen reel förändring inträda. Vad kommunskogarna beträffar, äro de med få undantag förvärvade under senare år och stå under förvaltning av Sveriges skogssällskap. Lagförslaget innehåller den bestämmelsen, att sådana skogar, som stå under skogssällskapets förvaltning, skulle undantagas från lagens tillämpning. Skogssällskapet har nu såsom medlemmar ej mindre än 13 landsting, 185 primärkommuner och 21 hushållningssällskap, vilkas skogar sällskapet alltså förvaltar. Det är tämligen påtagligt, att om dessa skogar skola undantagas, blir det knappast några kommunskogar kvar utan endast vissa stiftelsers skogar. För dessas skull är det knappast skäl att åstadkomma en sådan särslagstiftning.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
lag  
m. m.  
(Forts.)*

Beträffande utbyggnaden av skogar, som stå under skogssällskapets vård, ansåg man inom utskottet — och jag ber att få ansluta mig till denna mening — att sällskapet i sitt arbete visat sig vara så förtjänt av allmänt förtroende och understöd att denna särställning vore väl befogad. Den var ju också begränsad till den tid och de villkor, som Kungl. Maj:t själv bestämde, samt stode under domänstyrelsens överuppsikt. Det kan icke vara annat än riktigt, att, då ett sällskap bildas på så ideella grunder och med så nationalekonomiskt riktiga och fosterländska mål som skogssällskapets, sällskapet också vinner det erkännande och den uppmuntran, som ligger däri, att det visas förtroende mot sällskapets verksamhet och arbetssätt, ett förtroende som åtminstone borde vara så pass stort som det är för skogsvårdsstyrelserna. Det är också på denna grund som jag anser, att om nu detta förslag om vården av kommunskogar m. m. kommer att avslås, en motsvarande bestämmelse bör införas i den allmänna skogsvårdslagen, varigenom skogssällskapet tillerkännes full handlingsfrihet med avseende å vården av de kommunskogar, som det har under sin förvaltning. Jag vill i likhet med den förste talaren understryka, att skogssällskapet icke tager någon som helst befattning med enskilda skogar utan endast med kommunskogar. När frågan om vilka skogar som skola undantagas från skogsvårdslagens tillämpning, kommer före, ämnar jag också påyrka en sådan formulering, som avser att giva skogssällskapet en sådan särställning i den allmänna skogsvårdslagen, likartad den som tillförsäkrats skogssällskapet i lagförslaget beträffande vården av kommunskogar.

Härefter vill jag med några ord beröra den motion, som herr Lindhagen avgivit, och det yrkande, som föreligger, att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning, avseende att in-

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

föra bolags och större enskilda skogsägares skogar under s. k. plantvång, d. v. s. uthålligt skogsbruk, närmare utformat genom tvång att hava hushållningsplaner. Jag har icke kunnat biträda en sådan uppfattning, därför att varje särslagstiftning för olika grupper av skogsägare synes mig förhatlig. En sådan bör ju på varje sätt undvikas och icke vidtagas annat än om tvingande skäl verkligen nödgas till någonting sådant. Så synes mig emellertid icke vara fallet med de större skogsägarnas skogar. Därom vittnar åtminstone den erfarenhet, som jag har från skogsvårdsstyrelsernas arbete, att de större skogskomplexens ägare i regel visat sig besitta både större förmåga och större vilja att driva ett verkligt rationellt skogsbruk. Om man däremot fordrar fastställandet av hushållningsplaner, som jämnt fördela avverkningen med ungefär lika stora kvantiteter på de olika åren, kommer detta att hindra skogsägarnas rörelsefrihet med avseende å möjligheten att anpassa sig efter marknadens krav samt kravet på att avverka än den ena och än den andra specialdimensionen och över huvud taget utnyttja konjunkturerna. Det är ju givet, att för dessa större skogsägare ligger det i sakens natur, att de på allt sätt sträva efter att ur skogen utvinna det bästa möjliga ekonomiska resultat, och detta ej blott för ögonblicket utan även för framtiden. Nu betingar verkligen skog i avverkningsbart skick, antingen den ligger avverkad såsom timmer eller står på rot, ett handelsvärde, och det är endast en konjunkturfråga, huruvida det är lämpligast för skogsägaren att avyttra skogen avverkad eller på rot. Alltså är det ingen nödvändighet för skogsägare att ovillkorligen avverka skogen, om han vill avyttra den, utan man kan lika gärna tänka sig en försäljning av skog med tillhörande mark.

Ur dessa synpunkter anser jag, att denna motion är av behovet påkallad och att den icke heller skulle medföra någon nationalekonomisk vinst med avseende å hushållningen beträffande de större skogskomplexen. Av skäl, som jag nu anført, ber jag alltså, herr talman, att få hemställa om bifall till utskottets förslag i punkt A.

Medan jag nu har ordet, vill jag emellertid även yttra några ord om det föreliggande förslaget till skogsvårdslag. Det är ju, såsom den förste talaren anmärkte, ett av de viktigaste förslag, som på de sista åren förelegat. Å andra sidan går man ingalunda oförberedd till denna lagstiftningsåtgärd, ty lagförslaget har varit under förberedelse sedan 12 år tillbaka, då den kommitté tillsattes, vars omarbetade förslag nu föreligger. Men icke nog med detta. Vi hava ju haft tillfälle att under bortåt 20 år pröva 1903 års återväxtlag. Vi hava en stor erfarenhet om vad den kunnat uträtta och på vad sätt skogsvårdsstyrelserna med denna lag kunnat arbeta och verka. Jag vågar påstå, att erfarenheterna beträffande 1903 års lag vitsordat både behovet av att åtgärder från det allmännas sida i denna riktning verkligen vidtogas samt att lagen i viss mån varit otillräcklig. Särskilt framträdde detta förhållande under kristiden. Då skedde ju avverkning av skog, även av yngre skog, fullkomligt hänsynslöst utan avseende å huruvida man verkligen vid försäljning av skogen fick ut markens bästa avkastning eller utnyttjade mar-

kens avkastningsförmåga på bästa möjliga sätt. Det blev rovavverkning, som visserligen pågått även tidigare, men som då tog allt mera stötande former.

Så kom då den provisoriska lagstiftningen av år 1918, som förbjöd avverkning av ungskog i andra fall än genom ändamålsenlig gallring. Denna lag förbjöd även sådan avverkning av äldre skog, som stred mot grunderna för en god skogsvård, därest ägaren av skogen förvärvat sig den efter år 1918. Vi äga redan nu rätt stor erfarenhet av huru denna provisoriska skogslagstiftning verkat, och jag vill gent emot herr Johansson säga, att — låt vara att kristiden var abnorm och i många hänseenden skärpte förhållandena — det väl ändå icke är oriktigt att söka utnyttja och tillgodogöra sig dessa erfarenheter, naturligtvis med tillbörlig hänsyn till att förhållanden, som rådde under denna tid, i viss mån voro abnorma. Jag tror, att man kan komma ganska långt genom att på detta sätt tillgodogöra sig dessa erfarenheter. De hava från skogsvårdsstyrelsernas synpunkt sett visat, att begränsningen av dispositionsrätten till den yngre skogen var både nationalekonomisk riktig och även ett lämpligt skydd för att skogens avkastningsförmåga verkligen skulle bliva tillbörligt tillvaratagen. Det kan väl ändå icke vara en sak, som är likgiltig från nationell synpunkt, att man verkligen ser till, att den yngre och växande skogen, som är färdig att växa in i värdefulla dimensioner, icke spolieras och hugges ned, varigenom omöjliggöres ett utnyttjande av skogen, när den efter kanske ett eller två decennier vuxit in i vida värdefullare dimensioner och kunnat realiseras till betydligt högre pris. Det kan icke vara riktigt från nationalekonomisk synpunkt att icke söka ordna saken så, att sådana skogar verkligen bliva skyddade. Det var ju detta, som den nuvarande provisoriska lagen i allmänhet tillgodosåg, och det är ju också detta, som det nu föreliggande lagförslaget vill tillgodose.

Då frågas det: Men innebär då icke denna förändring av 3 §, som herr Johansson talat om, en alltför långt gående skärpning. Ja, vad beträffar uttrycken »ungskog» eller »yngre skog», vill jag säga, att när uttrycket ungskog infördes i den provisoriska lagen, var det ingalunda ett så klart och bestämt begrepp, som herr Johansson velat göra troligt. Det äger enligt vanligt språkbruk ingalunda den begränsning, som man här sagt och som dämonstyrelsen i sin skrivelse angivit, att gränsen mellan ungskog och medelålders skog skulle ligga till exempel vid 40-årsåldern. Såvitt jag känner, ligger den efter allmän uppfattning vida lägre, men skogsvårdsstyrelsen enade sig just på grund av ovissheten om, huru de skulle draga denna gräns, i allmänhet att tillämpa lagen på skog av något högre ålder än vanligt språkbruk kallar för ungskog. Nu innebär uttryckets förändring till »yngre skog» delvis ett inkluderande, ett inbegripande av denna skog, som ligger över det normala ungskogsbegreppet, delvis även en utsträckning av begreppet. Det är väl ändå klart, av de skäl, som nyss nämnts, att om man vill skydda skogen i sin växtligaste ålder eller då den står i begrepp att växa in i de dimensioner, i vilka den beräknas kunna giva skäligen avkastning, är det ingen

*Ang. förslag  
till skogsvårds-  
lag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

annan råd än att något sakta skjuta upp gränsen, och det är ju vad som här är föreslaget.

Det kan icke undvikas, att inom sådana trakter av vårt land, inom vilka avverkningen, även av denna yngre skog, går fram ytterligt hårdhänt, blir det en viss stagnation genom denna lagstiftning, till dess att skogarna hunnit till sådana dimensioner, att de återigen få avverkas, d. v. s. växa ut ur klassen »yngre skog». Men även där finns ju enligt lagen en viss möjlighet. Om skogsägarna vilja driva en skogshushållning, speciellt byggd på avverkning av mindre dimensioner, hava de enligt 4 § 1 mom. 2 stycket möjlighet att driva en rationell skogshushållning även med klenare dimensioner, då det icke är fråga om en tillfällig rovhuggning utan en planmässigt ordnad skogsskötsel, byggd på produktionen av sådana dimensioner. Där kan skogsvårdsstyrelsen ingå i prövning av huruvida en sådan drift är befogad, och då kan också en sådan skogsskötsel vara fullt laglig.

Jag vill vidare yttra några ord i anledning av vad herrar Nothin och Linder anförde ifråga om begreppet »behövlig skog» i 5 §. Det är ju så, att denna bestämmelse verkligen finnes i den nuvarande provisoriska lagen, men min, och jag tror även flertalet skogsvårdsstyrelsers, erfarenheter är den, att uttrycket egentligen avsett husbehovsskog. Ingen har i detta ord velat lägga in det begrepp, som herr Nothin nu gjort, nämligen icke blott husbehovsskog utan även den skog, som jordägaren behöver till stöd i sin ekonomi, i den mån jordbruket klickar eller giver allt för ringa avkastning. Skall nu detta begrepp inläggas i »behövlig skog», synes det mig vara ett mycket farligt steg som då tages. Det är ju ändå så, att om »behövlig skog» skulle vara detsamma som den skog en hemmansägare behöver till stöd för sin ekonomi, så kommer skogsvårdsstyrelsen att få ingå i prövning, huruvida behovlig skog enligt denna vidsträcktare bemärkelsen skall reserveras, och få att bedöma, hur mycket som skall reserveras för detta ändamål. Då måste skogsvårdsstyrelsen ingå i prövning icke blott av vad fastigheten behöver för sitt underhåll, för bränsle och sådant, utan även undersöka, vad jordbruket avkastar och vad ägaren behöver för att uppehålla driften och över huvud taget, huru han planlagt sin ekonomi. Man skall då införa skogsvårdsstyrelsens verksamhet och i kraven på dess bedömande någonting, som ligger helt utanför dess nuvarande verksamhet och kompetens. Går man in på denna väg, en sak som jag för övrigt i detta sammanhang icke skall inlåta mig på, får man välja andra vägar än att lita till skogsvårdsstyrelserna såsom omdömesgilla personer för att bedöma, vad en egendomsägare och hans ekonomi verkligen kräver av skogskapital för att han skall kunna reda sig.

Slutligen vill jag säga, att om man skulle vilja fastslå vad som av skog är behövt för en fastighet, på det sätt herr Nothin ansett, finnes icke något som helst hinder för, att en skogsägare eller den, som köper ett hemman, kan komma ifrån detta besvär: han styckar blott ifrån skogen och gör två fastigheter, den ena av inägorna och den andra av skogen, och en sådan skogsfastighet är i avseende å husbehovsskog



för ägarens ekonomi något helt annat, än den var före uppdelningen. Ett kringgående av en sådan bestämmelse i lagen är oerhört lätt och skulle hindra att man når det mål, som herr Nothin avsåg att nå.

Jag vill icke heller uppehålla mig vid de övriga punkterna, men jag ber att få återkomma till dem vid detaljdiskussionen.

Jag anhåller, herr talman, att få yrka bifall till utskottets förslag i den nu föredragna punkten.

Herr **Rogberg**: Herr talman! Jag får kanske först för kammaren nämna, att jag med anledning av den kungl. propositionen väckt en motion, i vilken jag hemställt om avslag å samma proposition på grund av vissa allmänna betänkligheter. Efter de grundliga ändringar, som utskottet vidtagit i propositionen, ändringar, som enligt min mening så gott som uteslutande äro förbättringar, har jag funnit mina betänkligheter i hög grad minskade. Men de ha ingalunda alldeles försvunnit. Även utskottet har låtit i propositionen kvarstå ingrepp i den enskildes förfoganderätt av den storlek, att de knappast varit behöfliga, och i propositionen allmängöras — låt vara endast med hänsyn till den yngre skogen — vissa strängare föreskrifter, som man förut tillämpat endast på vissa områden, t. ex. Gotland och på skyddsskogsområdena. Även utskottets förslag låter tillfälliga åtgärder till förekommande av skogskövling, vilka beslutades med anledning av kristidens uppdrivna jobberier på skogshandels område, kvarstå och, för så vitt den yngre skogen gäller, bli för framtiden bestående. Jag tror, att dessa svåra ingrepp mångenstädes, särskilt i de sydliga delarna av landet och särskilt i hemmansägarkretsar, komma att mötas med ett visst missnöje, men det är icke gott, när en lag blir mött med missnöje, och jag kan knappast återhålla en liten erinran därom, hurusom på 1700-talet allmogem vid riksdagarna förde en lika häftig som beständig kamp för upphävande av de skogsvårdsbestämmelser, som i byggningsbalken voro införda, bestämmelser, som icke voro strängare än de nu föreslagna. Och jag behöver ju icke erinra om, hurusom på grund av inträffade politiska förhållanden dessa allmogens önsknningar om större frihet i fråga om sina skogar genom författningar, som utfärdades i sammanhang med förenings- och säkerhetsakten, blevo uppfyllda.

Emellertid äro nu de bestämmelser, som utskottet och Kungl. Maj: t föreslagit beträffande äldre skog, inga andra än de, som förut varit gällande, och dessa bestämmelser äro skäliga och milda nog. Men det är med avseende å de föreslagna reglerna för uttag av husbehovsskog ur annan skog än äldre, som förslaget stränghet framträder. Jag är färdig att på grund av dessa bestämmelser yrka avslag på hela det förevarande lagförslaget, men jag har fått den bestämda uppfattningen, att någon förutsättning för framgång för ett sådant yrkande i denna kammare icke skulle föreligga. Jag har då, herr talman, icke något annat att göra än att eftersträva, att området för de strängare bestämmelserna i lagförslaget minskas.

Nu har utskottet för sin del antagit och godkänt beteckningen »yngre

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

skog». Jag har försökt att pröva densamma och studera mig till vad däri ligger. Jag skulle då vilja säga, att detta innebär, att en skogsägare, låt oss säga, en mindre hemmansägare kan hindras att till avsalu avverka sin skog, ändock att dylik avverkning skulle, allmänt sett, vara ekonomisk och i det enskilda fallet skulle vara synnerligt betydelsefull för honom själv. Lagen kan i korthet sägas, för en person som behöver taga en smula av sitt skogskapital, innehålla det, att skogen får stå, ty det anses värdefullt för samhället, men hemmansägaren får gå, ty det är likgiltigt för samhället.

Vad är då närmast att göra? Enligt vad jag nyss antydde, gäller det att försöka att få lagens strängare område förminskat. Herr Johansson har dels här i kammaren och dels såsom reservant i sådant avseende förslagit, att uttrycket »yngre skog» skulle utbytas mot »ungskog». Nu är detta uttryck omtvistat och föregående talare har erinrat, att skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte för sin del såsom lämpligt antagit uttrycket »yngre skog». Men samme talare har dock framhållit, att meningarna på mötet voro synnerligen delade och att genom införandet av begreppet »yngre skog» åldersgränsen alldeles givet framflyttades. Det framgick med fullständig tydlighet av vad herr Sederholm nyss anförde. Således, till förmån för skogsägare i allmänhet och till förmån för de mindre skogsägarna i synnerhet bör uttrycket »ungskog» återinföras, och även om detta uttryck icke är fullkomligt bestämt, har det dock uppgivits att det i praxis fått en betydelse, som åtminstone inom de särskilda skogsvårdsområdena är tämligen bestämd.

Jag skulle ha önskat, att det vore skapad möjlighet för att i ömmande fall den fattige skogsägarens, lägenhetsägarens eller hemmansägarens rätt att taga utöver husbehovet skulle givas företräde framför lagens ensidiga skogsvårdssynpunkt, och att en sådan anordning vilken icke finnes i lagen skulle kunna genomföras, finner jag icke alls omöjligt. Men, tyvärr, den kan icke genomföras utan ett brott mot den princip, på vilken lagen är byggd. Det är således självklart att man under nuvarande förhållanden icke vill reflektera på denna sak. Följaktligen får man fråga sig: var finnes hjälpen i ömmande fall? Och då finns icke något annat svar än det, som redan framhållits av både herr Linder och herr Nothin, nämligen att lagen kommer att handhavas välvilligt av skogsvårdsstyrelserna. Så har skett förut. Men jag vill påpeka, att det ingalunda är säkert, att det blir fallet i fortsättningen. Det hänger på skogsvårdsstyrelsernas sammansättning, och den grunden är en ganska osäker grund att bygga medborgerlig frihet på. Lagens alla bestämmelser äro och måste enligt sakens natur vara kautschukartade, och lagen jämte den rådande tidsåskådningen mana skogsvårdsstyrelserna icke till att inskränka sig utan snarare till att breda ut sig. Den friare prövningen i ömmande fall är mycket önskvärd, men möjligheterna äro begränsade. Föregående talare erinrade om ett fall, då en sådan friare prövning kunde tänkas förekomma, nämligen jämlikt 4 § 2 mom. 2 stycket i lagförslaget, d. v. s. då man, med bestämd avsikt att uppdraga skog med kortare omloppstid, anordnar en hushållningsplan för dylik

omloppstid. Andra möjligheter finnas också i lagen; jag skulle kunna nämna dem, men jag antager, att jag icke bör upptaga kammarens tid med att framhålla dem. Jag påstår, att de äro alldeles för få i förhållande till behovet, och för övrigt har utskottet i lagförslaget nr 3, därom jag nu med herr talmannens tillåtelse ber att få säga ett par ord, dels genom att införa en bestämmelse, som Kungl. Maj:t icke föreslagit, och dels genom att underlåta att borttaga en bestämmelse, som Kungl. Maj:t infört, framkallat fara för att skogsvårdsstyrelserna själva skola lägga onödiga band på sig vid utövningen av denna fria prövning i de få enskilda fall, där friare prövning finns. Den ena bestämmelsen, den nyinförda, som jag anser bör strykas, är den bestämmelsen i 9 §, däri utskottet uttryckligen omtalar, att skogsvårdsstyrelse är ansvarig för sina åtgärder enligt allmän lag. Det är möjligt att det är så, även om det icke står infört i lagen. Av motiven tycks framgå, att utskottet har den uppfattningen, men mot herr Linder vågar jag påstå, att det är olämpligt att sätta denna bestämmelse i lagen, ty det innebär alltid ett påpekande för dem, som vilja trakassera skogsvårdsstyrelserna i det enskilda fallet, att hota dem med åtal under erinran om det stränga ansvar, som åvilar tjänstemän i allmänhet. Den andra bestämmelsen är inryckt i slutet av föregående 8 §, där det heter, att om Kungl. Maj:t vägrar skogsvårdsstyrelse ansvarsfrihet, skall han förordna domänstyrelsen att genom sin fiskal vidtaga åtgärder. Över huvud taget böra skogsvårdsstyrelserna icke ens till skenet stå i något som helst beroende av domänstyrelsen. För min del har jag förtroende för domänstyrelsens intresse för skogen, men att domänstyrelsen har samma intresse, för vad man också bör intressera sig för här i livet, nämligen för fattiga människor, även om de äro skogsägare, det tvivlar jag på. Bestämmelsen bör bort.

Med vad jag nu anfört beträffande förordningen angående skogsvårdsstyrelser, har jag endast velat framhålla, att det är så mycket nödvändigare, att området för skogsvårdslagens strängare bestämmelser blir inskränkt. Att få detta område inskränkt utöver vad herr Johansson i sin reservation föreslagit, vågar jag icke förvänta vara möjligt. Utan att yrka avslag å lagen i dess helhet skall jag, herr talman, när vi komma till behandling av 3 § ansluta mig till det ändringsyrkande, som herr Johansson framställt.

Herr **Svensson, Martin**: Jag skall närmast be att få uppehålla mig vid det här föreliggande förslaget till skogsvårdslag och vill då göra några allmänna reflektioner samt ge uttryck för den stämning jag erfar vid detta tillfälle.

Då man skall taga ställning till denna fråga, har man att taga i överbägande å ena sidan olägenheterna och de kostnader, som vållas för det allmänna genom den förvaltningsapparat, som här måste sättas i gång, och de inskränkningar i den enskildes rörelsefrihet, som bliva en konsekvens av lagen. Å andra sidan får man taga hänsyn till den bättre skogsvård, som kan åstadkommas. Det faller mig i minnet en något skämtsamt historia, som jag hörde en gång om en större skogsägare.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

En vän kom till honom och sade: »Du måste skaffa dig en skogsförvaltare, ty arrendatorerna stjäla så mycket ifrån dig.» »Ja», svarade han, »jag vet, att de göra det, och har även räknat ut, hur mycket det kostar. Det kostar mig 1,000 kronor vad de stjäla, men skall jag skaffa mig en skogsförvaltare, kostar han mig 1,500 kronor, och det blir således dyrare.» Det låter litet paradoxalt, men jag vill ändå bringa denna lilla historia i erinran; jag tror, att denne man handlade ganska klokt, och jag tror, att även riksdagen skulle kunna handla på samma sätt i förevarande fall.

Det har förut riktats åtskillig kritik mot utskottets förslag, och jag har därvidlag ej mycket att tillägga. Särskilt riktades den mot det begrepp, som införts, varigenom man höjer åldersgränsen för de skogar, som finge avverkas till avsalu, i det nämligen uttrycket »ungskog» förändrats till »yngre skog». Herr Sederholm bekräftade vad jag förut hade tänkt mig, nämligen att denna förändring innebär en förhöjning av åldersgränsen för den till avverkning tillåtna skogen. Jag delar den uppfattning, herr Bernhard Johansson i Fredrikslund uttryckte, att en sådan lag kommer att verka mycket hämmande i många fall för personer, som önska skaffa sig en egendom. När det gäller egnahemsbildandet eller vid arvsskiften eller när en ung man med ett mindre kapital vill förvärva en egendom i skogsbygden, kommer en sådan bestämmelse att stå ganska hindrande i vägen, och jag understryker vad herr Sederholm sade, att under övergångstiden blir det en stagnation i avverknigen på åtskilliga hemman. Nu är det också min uppfattning, att en hel del hemmansägare, som icke för närvarande ha äldre skog utan i sin skogshushållning inriktat sig på avverkning av yngre skogsbestånd, komma att få betydligt minskade inkomster av sitt skogsbruk, till dess man nått den åldersgräns lagen föreskriver. I många bygder är det av stort värde att fritt föfoga över betet på hemmanet. Skogsskötseln och den del av åkerbruket, som hör till boskapsskötseln, gå därvidlag hand i hand med varandra och gripa in i varandra. Det finns t. ex. ett hemman, som har en areal av 1600 tunnland på ett mantal, och av dessa 1600 tunnland utgör den odlade jorden icke mer än 100 tunnland. Resten är betets- och skogsmark. Å detta hemman behöves betesmarken, för att ägaren skall kunna sköta sina djur på ett inkomstbringande sätt. Men nu föreskrives i detta lagförslag, att skogsvårdsstyrelsen skall höras, innan man får omlägga skogsmark till bete. Det är naturligt, att skogsvårdsstyrelsen, som ser saken från skogsvårdssynpunkt, kommer att ställa sig ganska kylig mot förslag till sådan omläggning, och då det föreskrives, att vissa åtgärder skola företagas, kan man befara, att dessa åtgärder bli så dyrbara, att det icke blir möjligt att inrätta betesskötseln efter skogsvårdsstyrelsens önskan.

Nu har detta lagförslag omarbetats ganska väsentligt i utskottet, och jag föreställer mig, att denna omarbetning gjort lagförslaget mera acceptabelt. Men vid dessa förändringar har det dock gått som en röd tråd genom det hela, att man bör behålla skogsvårdsstyrelsernas makt alldeles obesuren, och många förändringar verka därhän, att skogsvårdsstyrelsernas makt blivit utökad. Det säges visserligen, att skogsvårds-

styrelserna gått fram ganska försiktigt, och att man icke behöver frukta något från deras sida. Det är jag långt ifrån säker på. Där tillsätter Kungl. Maj:t ordförande, landstinget väljer en ledamot och hushållningssällskapet en ledamot, men såväl i landstingen som i hushållningssällskapen finnas så många andra intressen, att jag befarar, att skogsvårdsintresset blir ganska ringa tillgodosett. Det skulle nu kunna tänkas — åtminstone har jag varit inne på den tanken — att det vore möjligt att giva större befogenhet åt de kommunala skogsvårdskommittéerna än som bliver fallet enligt detta lagförslag. Skogsvårdskommittéerna väljas av kommunerna, och det är möjligt att där få sådana krafter, som sitta inne med ganska stora insikter beträffande skogsskötseln. För en skogsvårdsstyrelse skulle det vara av stort värde att hava detta mellanled mellan skogsägarna och skogsvårdsstyrelsen själv. Där skulle man kunna vinna upplysningar, givna under ansvar, och där funnes sakkunskap, vunnen av personer, som praktiskt sysslat med skogsskötsel och som känna skogsförhållandena och personerna i bygden.

Herr Lindhagen har i sin motion föreslagit, att större skogskomplex skulle läggas under uthålligt skogsbruk. Jag vet icke, om han representerar den yttersta vänstern i denna fråga. För min del delar jag den uppfattning, som föregående talare framhållit, att man icke kan gå till sådana restriktiva lagbestämmelser som herr Lindhagen föreslagit, men det ligger dock en tanke i herr Lindhagens motion, och det är den, att man icke kan sköta skogshushållningen på samma sätt på ett mindre hemman som på en större egendom. Där Trätäljes yxa går fram genom skogsbygden för odling, där viker den djupa müsvida skogen tillbaka; marken odlas upp, det blir nybyggen, det anlägges ängar, och den grövre skogen har icke möjlighet att få samma trevnad som den haft förut. Men återigen, när skogsbygden avfolkas och blir allt glesare bebyggd, då breder storskogen ut sig på bekostnad av beteshagar och ängar, skogen växer ända fram till åkern, så att det knappast lönar sig att sköta den. Man ser exempel på sådant i det sätt, varpå staten sköter skogarna på prästgårdar och löneboställen, där skogen får växa ända fram till åkerrenen, skugga säden och hindra den att mogna samt göra det svårare att få säden torr. Men mot det skogsintresse, som sålunda gör sig gällande, bör man ställa de sociala fördelar, som vinnas, genom att skogsbygden odlas och blir bebyggd. Man får också se på fördelen av att där växer fram en självständig bondeklass, och man får icke skjuta fram skogsintresset så starkt, att man skjuter tillbaka dessa sociala fördelar.

Den provisoriska skogsvårdslagen tillkom under intryck av de under kristiden rådande förhållandena, men de voro abnorma förhållanden, och vi böra icke lagstifta i enlighet med de stämningar och intryck vi fått från denna tid. De andra kristidslagarna ha blivit upphävdade, men ifrågavarande kristidslag skulle bli permanent och i viss mån skärpt. När varje annan kristidslag upphäves, kände var och en, som lidit under trycket av dessa lagar, glädje och förnöjelse, men denna förnöjelse tycks man icke unna skogsägarna. Jag har vid flerfaldiga tillfällen hört föredrag och läst uppsatser, där man förordat näringsfri-

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

heten och där man sagt, att det enskilda initiativet är bästa spörren till företagsamhet. Jag har själv tänkt att detta vore förenligt med god högersynpunkt, och jag har tagit undervisningen så allvarligt, att jag vill tro på den och handla efter den i förevarande fall. Skulle man nu avslå förevarande lagförslag, leder det icke till farliga konsekvenser, då vi ha 1903 års lag, som kan vara tillräcklig till dess något bättre kommer i stället. Jag ber således, herr talman, att få yrka avslag på såväl Kungl. Maj: ts som utskottets förslag.

Herr **Borell**: Herr talman, mina herrar. Det är uppenbart, att en lagstiftning av det slag, som den nu ifrågavarande, icke kan genomföras, utan att genom densamma vissa inskränkningar ske i den enskildes handlingsfrihet. Det är också givet, att varje sådan lagstiftning måste vara ägnad att väcka betänkligheter, och det är av den största vikt, att, om man besluter sig för att antaga en sådan, man ser till att de inskränkningar i angivna hänseende, som därigenom ske, icke bliva större än som för vinnande av det ändamål man avser åro oundgängligen nödvändiga. Uppenbarligen skulle betänkligheterna mot genomförandet av det föreliggande lagförslaget vara synnerligen stora, ifall det vore fråga om att införa något alldeles nytt, någonting, som icke kunde stödas på redan vunna erfarenheter. Så är emellertid icke förhållandet. Den nu föreslagna skogsvårdslagen är ju avsedd att ersätta dels 1903 års återväxtlag, dels ock den provisoriska lag, som därest den icke eljest förnyades, skulle upphöra att gälla innevarande sommar. Det föreligger således erfarenheter beträffande verkan av en lagstiftning av ifrågavarande slag. Och jag tror, att man kan säga, att dessa erfarenheter varit övervägande goda.

Den siste ärade talaren erinrade om, att kristidslagarna i stort sett ha upphävt och att det gick en suck av lättnad från folkets hjärtan, när detta skedde, och han beklagade att man icke kunde få den förnöjelsen, att se även denna kristidslagstiftning följa de övriga i spåren. Så vitt jag kunnat bilda mig ett omdöme är det emellertid så med denna provisoriska lagstiftning, i motsats mot kristidslagstiftning i allmänhet, att den provisoriska skogslagen uppburits av ett allmänt erkännande. Från början möttes den väl med mycket stora betänkligheter, men jag tror, att för varje år som gått alla intresserade mer och mer oförbehållsamt erkänt, att den provisoriska skogslagen varit av en särdeles välgörande verkan och att den icke bör upphävas, utan tvärtom ersättas med en definitiv lagstiftning på ifrågavarande område. Och för min del kan jag icke finna, att det under sådana förhållanden är lyckligt att bibehålla den provisoriska lagstiftningen längre än nödvändigt är, utan, om man är övertygad om, att lagstiftningen är nödvändig, så bör man gå därhän, att giva denna lagstiftning karaktären av permanent lag. Såsom redan är antytt, står det emellertid klart för mig, att man icke bör gå längre än som är oundgängligen nödvändigt.

Nu har det sagts, att i vissa avseenden går denna lagstiftning för långt i inskränkning på den personliga friheten. Den anmärkningen

gäller i främsta rummet den del av lagförslaget, som är avsedd att ersätta den provisoriska skogslagen, och anmärkningarna ha särskilt riktat sig mot uttrycket *yngre skog*, vilket enligt utskottsförslaget skulle ersätta det i den provisoriska lagen använda uttrycket *ungskog*. Lagens ändamål är ju, i den mån den är avsedd att vara en verklig skogsvårds- lag, att förhindra, att skogen på irrationellt sätt avverkas och användes, medan den ännu står i sin bästa ekenomiska tillväxt. Skulle man fullt ut vinna detta ändamål, borde man, så vitt jag förstår, rent principiellt sett, icke hava nöjt sig med att använda uttrycket »yngre skog», utan man borde givit skyddet så stor räckvidd, att man skyddat skogen, så länge den står i tillväxt, d. v. s. till den tidpunkt, då skogen uppnått mogen ålder. Man borde således, såsom från många håll även påyrkats, ha använt uttrycket »ung och medelålders skog». Så långt har man emellertid icke ansett sig böra gå, men å andra sidan har man icke ansett sig kunna nöja sig med uttrycket »ungskog». Jag får erkänna, att jag med min huvudsynpunkt på denna lagstiftning från början ställt mig synnerligen tveksam, huruvida man borde stanna vid det redan använda och hävdvunna uttrycket *ungskog*, eller sträcka ut pretentionerna på skydd något längre och sålunda använda det uttryck, som nu föreslås. Då jag haft att taga ställning till detta spörsmål, har för mig uppställt sig först den frågan, huruvida, om jag utgår från att avsikten är att skydda skogen från avverkning under det den är stadd i sin bästa tillväxt, lagen kan fylla detta ändamål om man använder uttrycket *ungskog*? Enligt min mening är detta uteslutet. Från min utgångspunkt sett blir lagen ineffektiv, om man nöjer sig med uttrycket »ungskog». Skall man kunna på effektivt sätt skydda skogen under nämnda tid, måste man lämna den möjlighet till skydd, som avses att vinna genom uttrycket *yngre skog*. Därefter framställer sig den andra frågan: om så är förhållandet, bör man då avstå från denna lagstiftning därför att den, om man gör den så sträng, kommer man att inkräkta allt för hårt på den enskildes rörelsefrihet? För min del måste jag medgiva, att det kan tänkas fall, och det kommer säkerligen att finnas fall, då lagstiftningen kommer att kännas ganska hård för den enskilde, detta särskilt under övergångstiden. Men å andra sidan anser jag, att dessa omständigheter icke äro av den betydelse, att de uppväga det stora nationalekonomiska intresset av att få en verklig skyddslagstiftning och jag måste därför besvara jämväl den andra frågan nekande. Under utskottsarbetet har man, med tanke på dessa förhållanden, i de paragrafer, vilka jag nu närmast åsyftar, nämligen 3 och 4 §§, infört vissa bestämmelser, ägnade och avsedda att göra svårigheterna för de enskilda i nu ifrågavarande avseende så små som möjligt. I det avseendet har man gjort den ändringen i Kungl. Maj:ts förslag, att man tillåtit husbehovsavverkning, även om man därför måste anlita annat avverkningssätt än gallring, utan att tillstånd i förväg behöver begäras av skogsvårdsstyrelsen. Vidare medgiver bestämmelsen i 4 § en viss rörelsefrihet. Där medgives nämligen att, såvitt ordnad skogshushållningsplan finnes, avverkning av *ungskog* må ske även utöver gallring

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
lag  
m. m.  
(Forts.)

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

och för husbehov. Och med den erfarenhet man vunnit om skogsvårdsstyrelsernas sätt att sköta sin grannliga uppgift tror jag, att man kan hysa den förvissningen, att skogsvårdsstyrelserna även vid tillämpningen av den nya lagstiftningen komma att förfara med all den varsamhet och hänsyn, som de särskilda förhållandena påkalla. Jag tror således, att farhågorna i dessa avseenden — även om det icke kan förnekas, att sådana farhågor i vissa fall äro naturliga — dock icke äro av den betydelse, att man för den skull bör avstå från de nationalekonomiska fördelar, som en lag av ifrågavarande innebörd enligt min mening måste komma att medföra.

Även i övrigt har det varit utskottet angeläget att söka se till att genom vissa ändringar i Kungl. Maj:ts förslag borttaga eller uppmjuka sådana stadganden, som skulle kunnat vara ägnade att lägga för starkt tryck på de enskilda eller att från början skapa en viss avvoghet mot lagen och framför allt mot de organ, skogsvårdsstyrelserna, som komma att hava den huvudsakliga tillämpningen om hand. Det är givet, att denna lags tillämpning, och de fördelar densamma kan komma att medföra, i väsentlig grad kommer att bero av hur lagen kommer att av skogsvårdsstyrelserna tillämpas. Begreppen äro enligt sakens natur i många avseenden så vaga, att det måste utbildas en viss praxis vid sidan av lagen, som kommer att bli reglerande för lagens tillämpning. Det är så uppenbarligen angeläget, att lägga lagen så, att den såvitt möjligt kan utgöra grunden för ett gott och förtroendefullt samarbete mellan de enskilda skogsägarna och skogsvårdsstyrelserna. Ur den synpunkten har det syntts utskottet angeläget att icke annat än i särskilda fall, då det icke kan undgås, införa ett domstolsförfarande såsom avgörande för mellanhavandet mellan skogsvårdsstyrelserna och de enskilde. Det är visserligen sant, att avgörandet vid domstol i vissa fall, med de metoder som där användas, kan medföra större trygghet för den enskilde än ett administrativt avgörande, men om, såsom enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle bli förhållandet, rättegång måste anhängiggöras för varje gång ett avverkningsförbud skulle bringas till tillämpning och jämväl större delen av övriga tvistiga frågor skulle hänvisas till domstol och således talrika processer uppstå mellan skogsvårdsstyrelserna och de enskilde skogsägarna, skulle detta säkerligen icke vara nyttigt utan lägga hinder i vägen för det önskvärda goda och förtroendefulla samarbetet dem emellan.

Vidare skulle domstolsvägen medföra stor tidsutdräkt, och det är givetvis av vikt, att ärenden av ifrågavarande natur avgöras så snabbt som möjligt. Mot den av utskottet i senast angivna hänseende vidtagna ändring har icke någon allmänna mening riktat sig, och därför skall jag icke vidare ingå på den saken. Enahanda är förhållandet med det borttagande av kriminaliseringen, som är gjord i utskottets förslag. Meningen torde vara tämligen ense om, att utskottets förslag i detta hänseende är att föredraga framför Kungl. Maj:ts, och jag har därför ingen anledning att nu närmare ingå på den saken.

Det återstår emellertid att tala om en sak, som jag anser vara av



mycket stor betydelse, och det är frågan om den tysta förmånsrätten. Redan skogslagstiftningskommittén tänkte sig, att man skulle giva skogsvårdsstyrelserna säkerhet för kostnader, nedlagda på reproduktionsåtgärder, genom att tillskapa en panträtt i respektive fastigheter, och detta förslag har upptagits av Kungl. Maj: t. Genom Kungl. Maj: ts förslag, sådant det är lagt, skapas för dessa kostnader en tyst förmånsrätt i fastigheten, en fordran i fastigheten, som vid dess realiserande efter utmätning eller vid konkurs kommer att gå ut före penningssinteckningarna däri. Således, en person, som har belånat en inteckning, innan denna lag trätt i kraft, kan komma att stå inför den situationen att vid exekutiv försäljning av den intecknade fastigheten för hans inteckning ur köpeskillingen utgår belopp, med vilka han icke, då han fick inteckningen i sin hand, hade någon anledning att räkna, och detta belopp kan vara ganska betydligt. Det är ju allmänt bekant, att reproduktionskostnaderna kunna gå till betydliga belopp, ofta till större belopp än det värde å skogsmark, som kan anses utgöra normalt underlag för inteckningskredit.

Det har nämnts, att angivna förhållandet i själva verket icke betyder så mycket, därför att fastigheten ökas i värde genom de nedlagda reproduktionskostnaderna. För min del tror jag icke, att detta resonemang i praktiken håller streck. Om man tänker sig ett konkret fall: en person har tagit inteckning i en fastighet, som kanske ligger upp till yttersta gränsen, men som dock under nuvarande förhållanden kan anses vara säker. Så sker avverkning på denna fastighet, och därigenom minskas naturligtvis i viss mån inteckningssäkerheten. Därpå vidtagas reproduktionsåtgärder genom förskott av skogsvårdsstyrelsen, vilka förskott skola utgå med förmånsrätt framför inteckningar och för sådant ändamål utmätes fastigheten och exekutiv auktion utlyses. Före auktionen har den blivande köparen naturligtvis besiktigat fastigheten. Han vet, huru mycket avverkningen sänkt fastighetens värde och tar hänsyn därtill, när han beräknar sitt pris. Å andra sidan räknar han med vad fastigheten vunnit i värde genom de utförda reproduktionsåtgärderna. Nu sker naturligtvis exekutionen oftast tämligen kort tid efter reproduktionsåtgärden. Och det är alldeles givet, att den kostnad, som är nedagd i reproduktionsåtgärden, icke ökar fastighetens värde i motsvarande mån, förrän många år förgått; och för resten är detta värde beroende av en hel del ovissa faktorer, såsom hur reproduktionen slår till o. s. v. Det är då alldeles uppenbart, att när köparen beräknar sitt pris kan icke han anse, att fastighetens värde ökats med samma belopp som reproduktionskostnaden, och följaktligen måste inteckningshavarna i fastigheten bliva lidande därigenom, att reproduktionskostnaden, som överstiger ökningen i fastighetens värde till följd av reproduktionsåtgärden, skjutes in framför inteckningarna.

Särskilt är att observera, och denna synpunkt är kanske den viktigaste, att införandet av en förmånsrätt av nu ifrågavarande slag skulle innebära en retroaktiv lagstiftningsåtgärd, som åtminstone efter mitt bedömande är fullkomligt förkastligt. Det rubbar rättssäkerheten och

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

tilltron i det allmänna affärlivet, och kan icke annat än betänkligt skada fastighetskrediten. Man kan icke införa ett sådant osäkerhetsmoment utan att skada fastighetskrediten. Det är enligt min mening fullkomligt otänkbart. Och det skulle också säkerligen visa sig, att svårigheterna att belåna inteckningar skulle bliva större, än de hittills varit, om en person icke längre kan exakt beräkna vad som vid en exekution kommer att gå ut före en inteckning, utan måste räkna med att ett belopp, vars storlek och betydelse han inte kan bedöma, kan komma att skjutas före hans inteckning.

Naturligtvis ligger en viss vikt på att man skaffar skogsvårdsstyrelserna säkerhet för nedlagda reproduktionskostnader. Men skogsvårdsstyrelsernas säkerhet har ökats redan genom Kungl. Maj:ts förslag, att icke blott den person som vid reproduktionsåtgärdernas vidtagande äger fastigheten utan även förutvarande ägare och avverkningsinnehavare äro lika skyldiga att ansvara för reproduktionskostnaderna. Utskottet har därjämte i den av utskottet införda 17 § intagit stadganden, som äro avsedda att åtminstone i en viss mån ersätta skogsvårdsstyrelserna för den säkerhet, som skulle ligga i den förlorade tysta förmånsrätten, och även om den icke i allt skulle vara lika tillfyllestgörande som den tysta förmånsrätten, synes det icke finnas något val mellan dessa båda, redan därför att enligt min mening det är principiellt oriktigt att göra retroaktiv lagstiftning av ifrågavarande slag.

Beträffande frågan om antagandet av lagstiftningen om kommunskogar skall jag därom yttra endast ett par ord. Den första ärade talareren har sagt, att anledningen till att utskottet avstyrkt förslaget skulle vara, att utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka förslaget om fideikommisskogarnas intagande under denna lagstiftning och att i övrigt de skogar, som skulle komma in under lagen, icke äro av den betydelse, att de ansetts böra vara föremål för särskild lagstiftning, och detta är riktigt. Beträffande fideikommisskogarna har framhållits, att dessa skogar borde likställas med boställsskogar. Det borde icke stå fideikommissinnehavaren fritt att under sin livstid uttaga annat än så mycket av skogen, som motsvarar den årliga återväxten, och det vore ganska naturligt, att man vidtog anordningar för ett uthålligt skogsbruk även på fideikommissen. Enligt min mening vilar detta på en principiellt oriktig uppfattning av fideikommissstiftelsens karaktär. Fideikommissrätten är icke av allmänrättslig utan av privaträttslig natur och såvitt jag förstår, är det för fideikommissarien och hans ekonomi av samma vikt, som för vilken annan skogsägare som helst, att han icke över hövan inskränkes i sin förfoganderätt över skogen.

Under återopande av vad jag nu anfört tillåter jag mig yrka bifall till den föredragna punkten.

Herr **Nilsson, Petrus**: Såsom ett mera allmänt omdöme om denna lag, eller i varje fall om en ekonomisk lagstiftning av denna art, som i så hög grad ingriper i den enskildes rätt att fritt bestämma och förfoga över sin egendom, vill jag säga, att jag anser, att den bör ut-

formas och ännu mera tillämpas så, att den icke genom restriktiva bestämmelser och byråkrati förslappar den enskildes intresse för en ekonomisk skötsel och vård av sin egendom, utan lagen bör i stället till sina allmänna principer vara sådan, att den stöder och stärker detta intresse och därigenom får stöd av den allmänna opinionen. En bättre vård och hushållning med de enskilda skogarna bör därför åstadkommas i samverkan med och genom skogsägarna. Dessa synpunkter hava också från flera håll framförts inom utskottet. Utskottet har därför enligt min mening vidtagit åtskilliga förbättringar uti Kungl. Maj:ts proposition såsom i fråga om kriminaliseringen och rättegångsförfarandet, men även åtskilliga andra delar, varvid främst är att märka uppmjukningen av 4 § rörande enskild skogsägares rätt att i yngre skogsbestånd avverka husbehovsskog.

Med anledning av vad jag sålunda yttrat, anser jag, att skogsvårdsstyrelserna, som närmast komma att handhava tillämpningen av denna lag, böra taga såsom en huvuduppgift att sprida intresse för och kunskap om vården och skötseln av skogarna och därigenom intressera de enskilda skogsägarna för en bättre skogshushållning. Endast på den vägen anser jag för min del, att vi skola lyckas bättre tillvarataga och utnyttja skogskapitalet. Ett kapital som enligt min mening det är av största vikt så väl för det allmänna som för den enskilde, att det på bästa sätt blir utnyttjat. Men för att detta skall kunna ske anser jag, att även skogsägarnas medverkan bör tagas i anspråk och intresset riktas på en ekonomisk skogshushållning. Jag tror sålunda, att det ej vore lyckligt att få en lag, som systematiskt skulle lägga hela skogsförvaltningen och skogshushållningen i skogsvårdsstyrelsernas händer. För min del vill jag även uttala att jag tror, att styrelserna i allmänhet på ett tillfredsställande sätt skött sina uppgifter och att de nog även ha den stora skogsägande allmänhetens förtroende. Men det finnes dock en viss tendens hos skogsvårdsstyrelserna att vilja lägga under sig all enskild skogshushållning. Och i detta avseende kommer, om utskottets förslag här i § 3 bifalles, förbud för avverkning av ungskog att höjas och ett steg i denna riktning att tagas. Visserligen är här nu endast fråga om att taga ett steg, ty detta lagförslag avser ju huvudsakligen att till permanent lag upphöja först och främst den sedan år 1903 gällande återväxtlagen och vidare den under kristiden antagna ungskogsskyddslagen. Men här avses dock, såsom även av herr Sederholm understrukits, en skärpning, i det man i 3 § vill utbyta ordet ungskog mot beteckningen yngre skog, vilket skulle medföra, såsom här uttryckligen har betonats, att skyddet skulle sträcka sig något högre upp än hittills har varit fallet. Herr Sederholm ansåg också, att detta borde ske gradvis. Det är även min mening, att vi nu borde nöja oss med de i detta avseende hittills gällande bestämmelserna, vilka varit tillfredsställande och som även skogligen myndigheter, som hörts, ansett tillfyllest. Även ändring i detta hänseende bör ske med stöd av den stora skogsägande befolkningens opinion; om härvid skulle möta motstånd från en eller annan, som vill tillgodogöra sig en hastig vinning av skogen, tror jag icke, att det kommer att betyda

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
lag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

så mycket. Men i varje fall anser jag, att man icke här bör taga ett steg, som kommer att ha den verkan, att det förtroende, som hittills varit rådande gentemot skogsvårdsstyrelserna och skogsvårdslagarna, förbytes i misstroende. För den skull har jag, herr talman, icke ansett mig kunna gå med på ett utbytande av detta hävdvunna uttryck, som nu genom praxis blivit utformat och känt av den stora allmänheten. Jag anser, som sagt, icke lämpligt, att detta uttryck utbytes mot beteckningen yngre skog.

Jag skall nu icke närmare ingå på och utveckla detta, ty det har ju gjorts av flera föregående talare, utan jag skall nöja mig med att uttala min anslutning till det yrkande, som framställt av herr Johansson i Fredrikslund och som sammanfaller med min och herr Johanssons i Kälkebo reservation i fråga om 3 § under punkten B). Vad punkten A) beträffar, skall jag be att få yrka bifall till densamma.

**Herr Norling:** Herr greve och talman! Efter den långa debatt, som redan har ägt rum, har jag ytterst litet att tillägga. De skäl, som kunna anföras för den ena eller andra ståndpunkten i frågan, ha redan blivit av olika talare värtaligt utvecklade. Jag skall därför nöja mig med att i detta sammanhang i största korthet ange de skäl, som ha föranlett mig att instämma i den av herr Linder m. fl. avgivna reservationen vid den nu föredragna punkten.

Man misstar sig säkerligen icke, ifall man karakteriserar situationen så, att det föreliggande lagförslaget utgör ett bland de många intressanta och lärrika bevisen för den privata äganderättens relativitet. Före år 1903 var ju den enskilda skogsägarens rätt att fritt förfoga över sin skog och sin skogsmark icke begränsad av några inskränkande lagbestämmelser. Han var med andra ord i full utsträckning ägare av sitt skogskapital. Men genom 1903 års lagstiftning tilltvang sig samhället i själva verket en inteckning i hans äganderätt. Innebörden av de bestämmelser, som ingå i denna lagstiftning — bestämmelserna om reproduktionsskyldighet vid avverkning av skog, vilka bestämmelser kunna sägas utgöra det väsentligaste av den ifrågavarande lagens innehåll — är nämligen helt enkelt, att samhället säger ifrån åt skogsägaren, att han icke får uttaga och efter eget behov disponera hela sitt skogskapital. Han måste nämligen alltid låta en grundplåt inestå till säkerställande av samhällets egen och kommande generationers rätt, och om han härvidlag trotsar samhällets vilja och disponerar även denna grundplåt, exempelvis genom att avverka skogen på sådant sätt, att den naturliga förnyringen omöjliggöres, anser sig samhället berättigat att av honom utkräva full kompensation för det intrång han har gjort på ett område, dit hans äganderätt i själva verket icke anses sträcka sig.

Så småningom har man emellertid haft anledning att överväga, huruvida samhället på ett betryggande sätt tillgodoser framtidens rätt genom att enbart övervaka, att grundplåten icke röres. Erfarenheterna ha, icke minst under de senast gångna åren, under krisåren, med all önskad tydlighet ådagalagt, att det ingalunda räcker att skydda återväxten.

Man är nödsakad att sikta avsevärt längre med de samhälleliga skyddsåtgärderna, ty annars kan den situationen inträda, att en eller annan generation av skogsägarna praktiskt taget icke har någon skog att tillgodogöra sig. Herr Lindhagen har i sin motion såsom målet för en riktig skogsvård här i landet angivit, att skogsmarken skall avkasta så mycket som möjligt och att årligen ur detta skogskapital skall uttagas allenast vad som kan anses motsvara den naturliga tillväxten eller med andra ord skogskapitalets normala avkastning. Det kan väl näppeligen vara tvivel underkastat, att denna av herr Lindhagen i de anförda orden formulerade grundregel är den enda riktiga, den enda fullt hållbara, och det gäller nog att så småningom söka komma dithän, att man kan förverkliga just denna regel. Det måste vara målet för skogspolitiken i vårt land. Samhället tillgodoser icke fullt ut framtidens berättigade anspråk, förrän man kommit dithän, att endast på sin höjd den normala avkastningen av skogskapitalet får uttagas.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Det föreliggande lagförslaget betecknar utan tvivel ett ganska långt steg fram emot detta mål. Men det är knappast sannolikt, att det kommer att föra oss tillräckligt långt fram. Antagligen skall erfarenheten så småningom visa, att man icke utan att allvarligt äventyra samhällsintresset kan tillåta den enskilde skogsägaren så stor rörelsefrihet som i denna lag förutsättes. Härom vet man dock ännu ingenting med bestämdhet. Den möjligheten föreligger ju alltid, att vad som nu föreslås kan komma att visa sig vara fullt tillräckligt för det avsedda syftemålets förverkligande. Just därför att denna möjlighet är för handen, har jag för min del icke funnit det tillräckligt att nu gå längre än till de bestämmelser, som innefattas i detta lagförslag, och jag har därför inom utskottet anslutit mig till dem som menat, att herr Lindhagens förslag om lagstadgad skyldighet att å vissa skogskomplex av större omfattning införa rationell skogshushållning icke för närvarande borde förverkligas. Men å andra sidan har jag ansett, att det icke ännu kan anses föreligga någon orsak att definitivt och från principiella utgångspunkter, sådana som åberopas i utskottets motivering, avvisa detta förslag. Jag har därför, som kammaren finner, anslutit mig till den vid punkten A) av herr Linder m. fl. avgivna reservationen, vari yrkas skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om förnyad utredning i syfte att införa rationell skogshushållning å bland andra de skogar, som avses i herr Lindhagens motion.

Jag ber nu, herr greve och talman, att med dessa få ord få yrka bifall till ifrågakvarande reservation.

**Herr von Sneidern:** Herr talman, mina herrar! Den långa tid, som denna debatt pågått, manar givetvis till den yttersta begränsning i vad var och en nu kan ha att säga. Jag har emellertid deltagit i behandlingen av detta ärende inom utskottet under så gott som hela tiden, men när den dag kom, då definitiva beslut skulle fattas, var jag nödsakad att vara borta. Detta är orsaken till att mitt namn ej synes i betänkandet och ej heller vid någon av de avgivna reservationerna eller

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

vid någon reservation, som jag möjligen kunde varit hågad att för egen del foga vid betänkandet. Detta gör, att jag nu måste yttra några ord, med den starka begränsning, som jag nyss antytt.

Vad den nu föreliggande punkten beträffar, har jag icke anledning att yrka annat än bifall till utskottets hemställan, som ju går ut på avslag å propositionen rörande kommunskogar. Det har av flera av de föregående talarna sagts, att orsaken till att denna lag avvisats av utskottet varit den, att man inom utskottet varit av den uppfattningen, att fideikommisskogor icke borde föras in under denna lags bestämmelser. Det må till en viss del vara sant; då vi ansågo, att fideikommisskogarna yoro av rent enskild natur och borde avskiljas från lagen, kommo vi till den uppfattningen, att det därefter icke återstod så mycket av vad detta lagförslag omfattade, att det vore skäl att därför stifta en särskild lag. För min del kunde det emellertid varit även en annan tankegång, som lett till ett avslagsyrkande, ty vi hade ägt möjlighet att utsträcka lagens giltighet till en stor del skogar, nämligen dem, som omfattades av den av herr Lindhagen framförda motionen och som givit anledning till en reservation vid betänkandet, däri yrkas en skrivelse till Kungl. Maj: t med anhållan, att Kungl. Maj: t måtte taga i övervägande möjligheten av lagstiftningsåtgärder på detta vidsträckt område. För min del ställer jag mig av praktiska och även av principiella skäl emot en sådan utvidgning av skogslagstiftningen — av praktiska skäl, därför att, såsom påvisats även från annat håll, härigenom skulle läggas synnerligen stora, omfattande och kostsamma uppgifter på de tjänstemän och andra, som skulle hava att taga befattning med dessa hushållningsplaners upprättande — men även av vissa principiella skäl, ty jag finner, att de regler, som kunna angivas för det uthållighetsskogsbruk, som här anbefalles, ännu icke äro så fast utformade, att det kan vara berättigat att för den skull pålägga de större skogsägarna sådana restriktiva bestämmelser.

Det har yttrats, att regler skulle utbildas för uthållighetsskogsbruk, och den föregående talaren sade, att icke någon invändning kan göras mot den princip, som av herr Lindhagen framstälts i hans motion, att skogsbruket bör ordnas så, att skogsmarken skall avkasta så mycket som möjligt och att av avkastningen endast skall uttagas den årliga tillväxten. Nej, det låter ju gott och väl och vore också riktigt, om det vore lätt att tillämpa denna princip och om det endast gällde att få fram de forstliga synpunkterna i fråga om kvantiteten o. s. v. Men det är de ekonomiska synpunkterna, som här gripa in och göra hela problemet så ytterligt vanskligt. När man skriver om denna fråga, säger man, att med detta uthållighetsskogsbruk vill man få fram en skogsskötsel, som ger de högsta forstliga och de högsta ekonomiska resultaten. För mig finns det icke anledning att söka vinna några forstliga resultat, om man icke samtidigt tillgodoser de ekonomiska synpunkterna. Nu vet man, att vid upprättandet av dylika planer omfattande en så lång tidrymd möta, jag tror, oöverstigliga svårigheter att kunna bedöma alla de faktorer, som här måste tagas i beräkning. Det gäller att räkna med det ökade

priset för virket, då det växer till större dimensioner, och med de räntesatser, som kunna komma att tillämpas längre fram i tiden, och mycket annat. Det gäller att taga hänsyn till de konjunkturen, som kunna komma att råda för hela vårt lands skogsbruk. Hur skall man kunna enas i sådana frågor, och hur skall man kunna komma till ett i varje fall nationalekonomiskt riktigt resultat? Det tror jag kommer att möta stora eller kanske oöverstigligen svårigheter.

Med den osäkerhet, som sålunda råder på detta område, menar jag, att man icke kan eller bör pålägga den enskilde skogsägaren att arbeta efter dylika regler, om vilkas nationalekonomiska berättigande man icke kan vara fullt övertygad. Vore man det, kunde man säga, att den enskilde skogsägaren måste låta sina enskilda ekonomiska intressen vika; det kunde då vara hans skyldighet. Men då man icke kan med full säkerhet säga, att det är nationalekonomiskt riktigt, och han för sin del kanske många gånger är i den situationen, att han fullt ut lika väl som den bestämmande myndigheten kan säga, vad som är det rätta, får man låta honom sköta det på det sätt han anser för sin del klokast.

Nu kommer ju till dessa allmänna skäl även den omständigheten, att de större skogsägarna i genomsnitt torde sköta sin jord bättre — jag säger endast i genomsnitt, ty det givs ju även många sorgliga undantag.

Detta beträffande den nu föredragna punkten. Men debatten rör sig ju över ett vidare fält, och jag skall även yttra några ord rörande den allmänna skogsvårdslag, som här föreligger. Den är avsedd att ersätta två lagar, 1903 års återväxtlag och den provisoriska lag, som under de närmast föregående åren alltjämt har förlängts. När jag började arbetet inom utskottet med denna fråga, var det min fulla avsikt att söka uppnå ett positivt resultat, och jag har för min ringa del sökt bidra därtill. De uppmjukningar av lagens bestämmelser, som av utskottet föreslås, hava även fått mitt understöd. När jag ser på det slutliga resultatet, som här föreligger, kan jag emellertid icke undgå att finna, att åtskilliga delar av lagstiftningen dock äro av den beskaffenhet, att jag måste ställa mig ganska tveksam till frågan, huruvida ett antagande av denna lag nu är nyttigt och nödvändigt. Granskar man förarbetena till lagförslaget finner man, att en ganska märkvärdig sinnesändring har inträffat på ett håll. Det angives i propositionen, och vi veta det väl alla, att bakom lagförslaget ligger icke mindre än fyra olika förslag, det som upprättades av skogslagsstiftningskommittén, det förslag, som uppgjorts av kommitténs ordförande såsom reservant, det förslag, som på sin tid upprättades av en kommitté, tillsatt av landets skogsvårdsstyrelser, och slutligen ett förslag upprättat av domänstyrelsen. Av dessa fyra olika förslag gick det förslag, som upprättades av skogsvårdsstyrelsernas ombud, längst i fråga om restriktiva bestämmelser. Det är kanske icke så underligt, att så kan vara förhållandet — den som mycken makt är given vill ju gärna utöva densamma, och skogsvårdsstyrelserna ha onekligen erhållit en makt i vårt land, som är synnerligen stor och omfattande. Att missbruk icke ha ägt rum i större omfattning än som jag väl antar ha skett, kan man räkna skogsvårdsstyrelserna till stor ära.

*Ang. förslag till skogsvårdslag m. m.*  
(Forts.)

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

När nu emellertid en proposition utarbetades, vilken i år förelades skogsvårdsstyrelserna, visade det sig, att ställningen inom dessa numera helt förändrats. Därifrån följer man nu 1919 års förslag och framställde vittgående förslag till ändringar av den kungl. propositionen, alla gående i vad man kan kalla uppmjukande riktning. Det är huvudsakligen med ledning av det förslag, som framfördes av skogsvårdsstyrelserna, som de ändringar äro vidtagna, vilka vi finna av utskottet föreslås i den kungl. propositionen. Vid skogsvårdsstyrelsernas delegerades förhandlingar framgick det, att man inom denna krets alltmer har kommit till insikt om att det icke är de restriktiva bestämmelsernas väg, som är den bästa kungsvägen för att åstadkomma en god skogsvård i vårt land; det är på skogsvårdsstyrelsernas uppgift som undervisande och vägledande, som huvudvikten bör läggas. I överensstämmelse med denna uppfattning framlade skogsvårdsstyrelserna sitt förslag till omarbetning av lagförslaget, därvid de följt dessa riktlinjer.

Det gäller då att fråga sig, om de ändringar, som i propositionen äro vidtagna, äro tillräckligt stora och om bakom skogsvårdsstyrelserna måhända ej finnas andra element i vårt samhälle, åt vilka vi i denna fråga få ägna en annan uppmärksamhet än som hittills har skett. När man ser efter, vilka som ha yttrat sig över detta förslag och medarbetat till dess slutliga utformande, är det en grupp av skogsägare, som jag för min del icke kan finna representerad på ett sådant sätt, att jag tror, att tillräcklig uppmärksamhet blivit ägnad dem. Här säges, att man väl kan gå med på ett visst förslag, ty skogsägarna själva ha förklarat, att så långt kan man lugnt gå. Vilka skogsägare är det då, som stå bakom detta skogsägarförbund? Jo, det är de större skogsägarna, men däremot saknar man, så vitt jag kan förstå, något tydligt uttalande från de mindre skogsägarnas sida. Det är emellertid från dem, som den kan vara i tillfälle att höra något, som har sin verksamhet förlagd ute i landet i en ställning, som möjligen kan ge anledning till att åtskilliga av dessa element vända sig dit med sina klagomål och önskemål. Jag vill ingalunda säga, att alla dessa äro berättigade, men jag tror dock, att med den lag, som man nu står i beredskap att genomföra, åtgärder skulle komma att vidtagas, som på många håll kunde ge anledning till berättigade klagomål bland de mindre skogsägarna. Under utskottsbehandlingen och även eljest har talats om det utomordentligt goda samarbete, som har ägt rum mellan skogsvårdsstyrelserna och skogsägarna. Jag tror, att detta i huvudsak är sant, men jag känner dock icke så få fall, då man, kanske på goda grunder, haft en livlig längtan att komma ifrån en del bestämmelser, som dock ha känts allt för betungande, och där man haft en stor fruktan för att i dessas ställe skulle komma bestämmelser, som ännu mera skulle inskränka på rörelsefriheten.

När nu denna lagstiftning skall ersätta den provisoriska lagstiftningen, finner man, att den släpper efter någonting, som utan tvivel har varit till stort gagn under den tid, som denna lag verkat — den släpper efter möjligheten att hålla efter vad man brukar kalla skogsskövlare. När den provisoriska lagen upphör, finns icke mer den återhållande kraft,



som ligger i skogsvårdsstyrelsernas händer att verkligen förhindra dessa slaktningar av större skogar, som nyligen kommit i nya ägares händer. Man släpper nu helt och hållet denna synpunkt på frågan. Den har, säger man, varit en ren kristidsåtgärd, och för ingenting är man så rädd som för en lagstiftning, som har kristidskaraktär. För min del är jag alltid böjd att utan förutfattade meningar döma varje sak efter dess innehåll och icke efter dess namn eller den stämpel man sätter på densamma. För min del skulle jag ansett det vara lyckligt, om i den lag, som nu föreligger, från den provisoriska lagen hade överförts något, som berett skogsvårdsstyrelserna möjlighet att på detta område ingripa på ett kraftigt sätt. Jag gjorde framställning därom i utskottet, men den vann icke gehör. Endast ett par ledamöter följde mig. Men om mot all förmodan denna lagstiftning skulle bli föremål för förnyad prövning, anser jag för min del, att det skulle vara önskvärt, att denna sida av saken ånyo kunde komma under övervägande.

Jag nämnde, att vad som ger mig betänkligheter äro de bestämmelser rörande skogsvården, som komma att träffa den mindre skogsägaren. Det har sagts, att man väl kan tänka sig, att skogsvårdsstyrelsen så kan handhava lagen, att den bereder möjlighet för den, som kan vara i behov av att företaga en längre gående avverkning av skogen än för husbehov, att få göra detta. Ja, det vore önskvärt, att så kunde ske, men för min del kan jag icke finna annat än att lagtexten ställer sig hindrande häremot. Annan avverkning än gallring och för husbehov, med en viss begränsning även i sistnämnda fall, kan icke få ske annat än med skogsvårdsstyrelsens tillstånd, då avverkningen är avsedd att ingå såsom led i en rationell skogshushållning eller eljest överensstämmer med en god skogsvård. Skogsägarens hela existens må vara hur förbunden som helst med möjligheten att få tillgodogöra sig något av den skog, som ännu icke uppnått den mogenhet, som den forstliga sakkunskapen anser, att den bör komma till — han får hellre gå ifrån gård och grund, än han får utnyttja denna sin egendom. Man säger, att man icke bör ställa det så, att kon dör, medan gräset växer. Här har man utan tvivel föreslagit en lagstiftning, som öppnar möjlighet till att skogsägaren drives från sin gård för att skogen på densamma skall kunna växa till sådana dimensioner, att ett visst eventuellt nationalekonomiskt intresse härigenom blir tillgodosett. För min del anser jag, att detta är att gå för långt. Jag vill i varje fall påyrka, att en förnyad prövning göres av dessa paragrafer och denna lag för att se, om man icke kan komma till en lösning, varigenom dessa av mig påpekade olägenheter kunde undvikas.

Det finns ytterligare en punkt, som jag vill något beröra. Vad man allmännast hör ute på landet och bland de små jordbrukarna är klagomålet över att de tvingas till kulturåtgärder, då enligt deras uppfattning återväxten skulle ske synnerligen väl och bättre, om den naturliga återväxten finge komma till sin rätt. De uttalanden, som gjorts av sakkunniga och inom utskottet, synas mig gå i den riktningen, att jag har anledning att antaga, att inom skogsvårdsstyrelserna själva

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
lag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

den uppfattningen gör sig gällande, att man i största utsträckning bör lita till den naturliga återväxten. Det skulle därför hava varit önskvärt, att man till förhindrande av en annan tolkning, att man på enskilda ställen möjligen ginge en annan väg, något tydligare och mera markant i lagen understrukit detta förhållande.

Det yttrades av den förste ärade talaren, att huvudsaken i dag är att komma till ett positivt resultat. Jag har, som jag sagt, tidigare varit av den meningen, men såsom frågan nu ligger vågar jag icke för min del taga ansvaret av ett positivt beslut i dag, och jag inser icke faran av ett kortare dröjsmål. 1903 års lag finns fortfarande. Den provisoriska lagen upphör i år, om icke i all hast en proposition kastas in. För min del ser jag emellertid icke, att det är omöjligt att så skall kunna ske. Om denna lag skulle falla, torde det väl av alla in- ses som en nödvändighet, att den provisoriska lagen bibehålles, och under sådana omständigheter, då man icke har att vänta någon oppo- sition, torde en snabb behandling väl kunna åstadkommas. Jag kom- mer därför att ansluta mig till det yrkande, som framställts om avslag på denna lag. Men med hänsyn till den ställning utskottet intager, och den åsikt, som jag antager omfattas av flertalet i denna kammare, har jag icke några större förhoppningar om att det yrkandet skall bifallas, varför jag möjligen kan bliva i tillfälle att, då de senare para- graferna föredragas, yttra mig angående de säryrkanden, som från olika håll framställts. Jag vill därför nu därom endast yttra, att jag ansluter mig till sådana yrkanden, som innebära uppmjukningar av lagen.

Jag yrkar nu bifall till utskottets hemställan i punkt A).

Herr **Pers**: Det är naturligtvis stora vanskligheter förbund- na med att man ger skogsvårdsstyrelserna en ökad befogenhet och ett ökat verksamhetsområde, och jag får bekänna, att jag i mycket delar den föregående talarens betänkligheter mot lagförslaget, sådant som det framlagts av utskottet. Jag vill säga, att om också den svenska skogen är av en stor betydelse och utgör ett värdefullt kapital för vårt folk, så är skogsägarens, framför allt den svenske bondens, intresse för skogen också en mycket värdefull tillgång. Det ligger en viss fara däri, att när man ökar skogsvårdsstyrelsernas befogenhet, kan det leda till att förhållandet mellan skogsägarna och skogsvårdsstyrelserna för- sämras och att skogsägarnas intresse kommer att taga skada av att ut- vecklingen går i en sådan riktning.

Jag tror, att man i stort sett måste erkänna, att den svenske bon- den, den svenske skogsägaren, i allmänhet är rädd om skogen, och att det finns en stor kärlek till skogen hos vår bondebefolkning. Det ytt- rar sig på många sätt, och det är t. o. m. så, att man på sina håll fin- ner, att skogen sparas i allt för stor utsträckning. Insikten om skogs- växtens, skogsproduktionens villkor, har ännu icke kommit så långt, som den bör komma. Men den har under de sista årtiondena växt

och utvecklats sig på ett glädjande sätt, tack vare den verksamhet, som skogsvårdsstyrelserna hava utövat.

När jag likväl icke kommer till samma slut som den föregående talaren, torde det bero på att man i den trakt av landet, som jag närmast känner, icke har anledning att i samma utsträckning tillgripa skogskapitalet, som man kanhända har i landets mellersta och södra delar. Man kan, tror jag, vara nöjd med att behålla ungskogen och att i fråga om den yngre skogen rätta sig efter de anvisningar, som skogsvårdsstyrelsen kan giva. Jag är icke säker på att den allmänna uppfattningen går i den riktningen, att man borde släppa lös den enskildes avverkning ända ned till ungskogen, vilket kanhända på sina håll skulle tolkas så, som om det endast vore plantskogen man behöfde ha kvar.

Emellertid har, efter vad jag kunnat finna, utskottets ändringar gått ut på att, som det här sagts förut, uppmjuka lagen och borttaga de svåraste stötestenarna i Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet har borttagit kriminaliseringen, som efter min övertygelse skulle hava varit tillräcklig att stjälpa hela lagförslaget. Denna kriminalisering av en avverkning, som skedde i god tro, skulle hava medfört den risken, att den allmänna uppfattningen riktat sig emot *hela* lagen på ett för lagen och dess tillämpning ödesdigert sätt, men den har som sagt borttagits. Lagens skydd för den yngre skogen är ju dock icke undantagslöst och ovillkorligt, utan man får i den yngre skogen avverka genom gallring, man får avverka till husbehov, och i fall man vidtar anordningar för plantering och en verksam produktion, kan man få avverka den yngre skogen i ännu vidare utsträckning. Jag tror sålunda, att lagen med den bearbetning, som den fått av utskottet, i huvudsak bör kunna antagas.

På ett par punkter har jag dock icke kunnat ansluta mig utan har antecknat mig som reservant, och jag skall be att i några korta ord få utveckla mina synpunkter på dessa frågor. I 6 § har man föreslagit, att skogsägare skall kunna påkalla syn med yttrande av skogsvårdsstyrelsen om hur en avverkning skall äga rum, och den avverkning, som sker i enlighet med detta yttrande, skall anses laglig på ett särskilt sätt. Jag har reagerat mot detta, och jag gör det alltjämt, ehuru jag icke kunnat få något medhåll i detta avseende. Detta är en anordning till förmån för den framsynte, den, som vill vidtaga en åtgärd för att skydda sig för skogsvårdsstyrelsens eventuella efterräkningar. Men jag anser, att lagen bör vara lika för alla och att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet icke skall störas av att någon kan åberopa ett yttrande och få en viss förmånsställning genom att han på förhand vidtagit en formalitet, som andra icke kommit sig för med att göra. Ett muntligt yttrande av skogsvårdsstyrelsens tjänstemän, en i annan form given anvisning från deras sida, bör vara likställd med denna formella syn och detta formella yttrande. Det ligger i detta stadgande en frestelse för skogsvårdsstyrelserna att vid en misslyckad återväxt behandla den, som påkallat dylik syn, annorlunda, än gran-

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

nen bredvid, som kanske på alldeles samma sätt misslyckats. Detta är en oformlighet, som jag icke har kunnat låta gå oanmärkt förbi.

Vidare hava vi betesfrågan, som i västra och norra provinserna är av betydelse. Enligt utskottets 10 § skulle kulturers förstöring genom bete likställas med olycka genom brand eller annan olyckshändelse, och ovillkorlig skyldighet till reproduktion skulle föreligga. Nu veta vi emellertid, att i Dalarna och Norrland de till gemensamt mulbete upplåtna skogsmarkerna äro ganska vidsträckta, och skogsägarna kunna utsättas för att kulturer eller återväxt år för år spolieras genom betesdjuren, vilket skulle åsamka skogsägarna en betydande tunga. Jag vill fästa uppmärksamheten på att reservanten i skogslagstiftningskommittén, herr Husberg, mycket energiskt har uttalat sig emot ett sådant åläggande för skogsägarna, och jag skall be att få anföra några rader av vad han yttrat: »Väl må man erkänna önskvärdheten därav, att skogsbetningen varder inskränkt. Jag tror dock icke det vara billigt att tillägga skogsintresset en så ovillkorlig och allmännelig prevalens, som den anförda grundsatsen synes mig innebära. Å många orter är nog rätten till skogsbete alltjämt för jordägaren verkligen behöfelig. Att erkänna tillvaron av en på verkligt behov grundad betesrätt men på samma gång därmed förbinda skyldighet att bota och avhjälpa sådan skada, som om rättigheten över huvud skall utövas, rimligtvis icke kan undvikas, förefaller mig icke rättmätigt.» Jag tror, att om lagen bibehåller detta stadgande oförändrat, kommer det att vålla befolkningen mycken olägenhet, och därför har jag reserverat mig.

I fråga om den nu föreliggande punkten A) har jag anslutit mig till utskottets förslag. Jag har gjort det huvudsakligen på de grunder, som anförts av herr von Sneidern. Den enskilde skogsägaren behöver en viss rörelsefrihet — det är otvivelaktigt — men samma rörelsefrihet kan också en kommun behöva. Jag tror, att det gjorde ett ganska starkt intryck i utskottet, när det påpekades, att sådana kommunskogar, som t. ex. tillhöra en fattiggård eller en annan kommunens inrättning, skulle beläggas med tvång att hava en uthållighetsplan för skogsbruket. Utskottets ledamöter funno därför, att detta icke kunde vara tjänligt. Jag är övertygad om att det skydd för den växande unga skogen, som lagen nu ger, är tillräckligt, och kommunerna böra både för smärre skogar och större skogsområden tillförsäkras rätt att alltefter föreliggande omständigheter disponera vad som kan hämtas av skogen.

Här kommer jag så nära herr Lindhagens motion, att jag kan säga några ord även om den. Herr Lindhagen kommer givetvis att i det yttrande, som han väl ämnar hålla i denna fråga, att åberopa, hurusom man för något årtionde sedan här i riksdagen var ense om att ställa de stora bolagens och fideikommissens skogar under en skärpt tillsyn av det allmänna. Men under tiden har åtskilligt inträffat, som gör, att den saken icke nu kan ses på samma sätt. Sedan den tiden hava vi fått våra skogslagar, och vi få den lag, vi nu hava för händer här. Därigenom skyddar man de ursprungliga villkoren för fortsatt

skogsproduktion. Detta innebär en väsentlig förändring gentemot de tidigare förhållandena. Man kan icke nu skövla skogen, så att marken blir bar. Vidare torde man kunna säga, att liksom den enskilde i allmänhet behöver en viss rörelsefrihet, kan naturligtvis även den större skogsägaren behöva en sådan rörelsefrihet. Det ligger en tendens i herr Lindhagens uppfattning, som delas av åtskilliga andra, och som har fått sitt uttryck i reservationen på denna punkt, nämligen till att skogen bör skyddas och liksom bli något helt och hållet för sig och att människorna skulle bli räntetagare av skogens avkastning. Det finns en sådan tendens i fråga om de stora skogarna, och det finns även en tendens att driva det därhän, att den mindre skogsägaren blir en sådan räntetagare. Men jag erinrar om vad jag sade förut. Det räcker icke med att skydda skogen, utan man måste också skydda människorna, som leva av vad skogen ger. Det ligger ett kapital och ett värde i det arbete, den företagsamhet, den kombinationsförmåga, som människorna kunna utveckla för att betjäna sig av skogen och utnyttja dess alster och dess gåvor. Om man regelbinder detta för hårt, så förtvinar denna arbetslust, denna kombinationsförmåga, denna anpassning efter olika omständigheter. Den måste hava sitt rum bredvid skogsskyddet för den lille skogsägaren lika väl som för den stora skogsägaren.

*Ang. förslaget  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets hemställan i punkt A).

Herr **Lindhagen**: Mången hade trott, att det nu efter en så lång väntan — år 1911 avbrötos nämligen alla initiativ från riksdagens och folkets sida i skogsvårdsfrågan för att avvakta en långvarig, företrädesvis av jurister sammansatt skogslagstiftningskommittés arbete på detta område — skulle bli en avsevärd framryckning i fråga om den enskilda skogsvården eller att åtminstone någonting av det som man förut varit angelägen om i detta avseende skulle komma till synes i det slutliga lagstiftningsförslaget. Och det är icke värt att streta emot detta, ty i vårt land kommer det förr eller senare att bli på samma sätt som i många andra av Europas kontinental länder, nämligen att man icke nöjer sig med återväxtlagar, utan man går fram till att även den enskilda skogshushållningen i stort sett bör vara grundad på en rationell skogsvård, som skyddar skogskapitalet, likaväl som den allmänna skogsvården. Vi hava ju redan förut en sådan rationell skogsvård påbjuden genom lag för lappmarksskogarna och skogarna å en del hemman, spridda här och där i det övriga Norrland, för skogarna på Gottland och Öland samt de skogar, som erfordras till skydd mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående. Det är således endast en fortsättning på den vägen, som nu här är i fråga. Det må vara förlåtligt, om jag, som i andra kammaren fem olika år fått motioner bifallna, vilka syftat till att de åtgärder skulle vidtagas för att bolagsskogar och skogar med större omfattning skulle underkastas utställighetsbruk, då jag nu icke upptäcker ett spår härav ens i den kungl. propositionen, väcker en motion för att åtminstone rädda min själ.

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

Detta är för övrigt intet godtyckligt påfund av en motionär, utan det ligger i sakens natur. Redan på mitten av 1800-talet siade professor Agardh i Lund om en sådan nödvändighet. Chefen för skogsinstitutet Holmertz sade 1894 i ett då framlagt förslag till lösande av den norrländska skogsfrågan, att ett uthålligt skogsbruk på enskilda skogar av större omfattning vore en nödvändighet. Den stora skogskommittén av 1899, som bestod av herrar F. von Essen, Hugo Tamm, Bernhard Martin, A. Asker, C. M. Sjögren, Chr. Rappe och Olof Jonsson i Hof, började ett visserligen försiktigt men dock bestämt framryckande på den vägen, i det de ville införa en viss kontroll på skogar, tillhörande större skogsägare, varvid de fastställde gränserna till 3,000 hektar för norrländska länen och 1,500 hektar för de övriga länen. Även den nuvarande chefen för domänstyrelsen, Fredenberg, uttalar i ett yttrande till norrländskommittén, att det var nödvändigt, att skogar av större omfattning underkastades uthållighetsbruk. Tre reservanter i norrländskommittén hava framhållit detsamma. Värmlandsundersökningen har gjort framställning därom, och slutligen har också jordkommissionen gjort ett sådant uttalande. Det är icke, som den siste talaren sade, att dylika framställningar skulle tendera till att endast vårda skogarna, varemot han framhöll, att man också måste vårda sig om människorna. Det är framför allt just för att vårda sig om människorna, för vilka dessa skogar äro till, som förslagen framkommit, de människor nämligen, som arbeta i industrien, ortsbefolkningen, som behöver skogsförtjänster, landet, som behöver näringarnas uppblomstring i högsta mått, och vi allesammans för övrigt.

Även i riksdagen har frågan som sagt förekommit. 1903 års riksdag, som hade att behandla den proposition, som framsprang ur 1899 års stora skogsvårdskommittés förslag, upptog icke alls denna fråga, utan tog ett visst försiktigt avstånd från kommitténs uppslag härvidlag. Det väcktes då emellertid en motion, som också avstyrktes av det särskilda utskottet, ehuru under uttalande att det naturligtvis vore ett önskemål att någon gång komma dit. Det avgavs reservation av tre utskottsledamöter, nämligen herrar K. Staaff, Henricson och A. Wiklund, till förmån för den av mig då väckta motionen, och denna reservation blev utan votering bifallen av andra kammaren. Därpå återkom motionen 1907, 1908, 1909 och 1910, alla gånger bifallen av andra kammaren men avslagen av första kammaren. Sedan blev, som sagt, all vidare strävan avklippt genom tillsättandet av skogslagstiftningskommittén år 1911, som då upptog även denna fråga till behandling. För min del ingick jag nämligen i denna sak med en petition till Kungl. Maj:t, och denna remitterades till kommittén, som yttrade åtskilligt i sitt betänkande i anledning av den remitterade petitionen. Kommittén framhåller då först, att detta projekt måste verka lockande, och kommittén går ut ifrån, att om man föreskrev uthållighetsbruk i fråga om skogar med en areal av 500 hektar eller därutöver, skulle därigenom icke mindre än omkring 42 % av den i enskild hand varande skogsarealen och 54 % av rikets hela skogsareal komma under ett rationellt och

uthålligt skogsbruk. Emellertid avstyrkte kommittén detta förslag på ungefär samma grunder, som anförts under debatten här i dag, varför jag icke behöver upprepa dem.

Så komma vi då till den i år framlagda kungl. propositionen, och man finner, att frågan där icke ens blivit diskuterad. Det är svårt att veta anledningen härtill. Det antyddes av herr Hellström under debatten om propositionen rörande omorganisation i demokratisk riktning av hushållningssällskapen, att det förslag, som väckts, att även lantarbetare skulle få komma in i hushållningssällskapen, hade kompromissats bort vid något privat sammanträde uppe i departementet mellan några tillkallade kompromissarier och det är ju möjligt, att man också här vid något sammanträde kompromissat bort även denna stora fråga, som verkligen för närvarande är den största skogsfrågan. Vad vet jag? Propositionen tiger.

Jag har även hört uppgivas av herr Ingeström, en av reservanterna, att såväl en delegation från värmländska hushållningssällskapet som en annan delegation från Värmlands landsting helt nyligen hava gjort framställningar om nödvändigheten av en sådan här lagstiftning, särskilt för de större skogarna.

Nu gör man först den invändningen — det är också skogslagstiftningskommitténs huvudinvändning, och den har också framkommit under denna debatt — att här måste krävas likhet inför lagen, och att det finns ingen anledning att ställa de större skogsägarna under strängare kontroll än de mindre. Det skulle verka förhatligt att så där uppdelas folket i olika grupper. Ja, det är det vanliga likhetsbegreppet ovanifrån. Från det hållet söker man alltid att på formella grunder sätta likhetstecken mellan saker, som reellt äro mycket olika och ofantligt skilda åt. Så vitt jag förstår, är det, såsom också framhölls av norrlandskommittén och många andra vederbörande, synnerligen olämpligt att sätta ett sådant likhetstecken. Man måste förstå, att med en liten skogsägare, som använder skogen i första hand till husbehov för jordbruket och därutöver vant sig att se den som en sista utväg för täckande av oförutsedda kontanta utgifter, måste man vara mycket varlig. Den stora skogsägaren däremot, som använder skogen huvudsakligen för industriellt ändamål och för att sälja densamma, är förpliktad genom sin rikedom på skog att underkasta sig skyldigheten att i det allmännas intresse sköta sin skog, så att icke dess avkastning för land och folk och således även för honom själv äventyras, ifall han icke vill sköta sin skog rationellt. Om man nu förkastar denna princip, att man här måste gå gradvis fram med lika lagstiftning alljämt för stora och små skogsägare, så uppstår på detta sätt en stor äventyrlighet för de små skogsägarna, ty det är alldeles givet, att kravet på skogsskötsel kommer så småningom allt mer och mer att skärpas, och om då de små skogsägarna alltid måste följa med de stora skogsägarna, komma de små kanske att bli obehörigt betungade i en tid, då de icke äro mogna därför, och då kanske ej heller deras ekonomi är tillräckligt ordnad. Men det bekymrar icke de stora skogsägarna, som

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

hava rätt mycken makt både i regering och riksdag. Detta äventyr kommer alltid att vila över den lilla skogsägaren, om man icke vill göra denna skillnad mellan saker, som i grunden äro så olika.

Man får här också taga hänsyn till befolkningen i orter, som är beroende av skogskörslor och skogstjänster. Man talar ofta så mycket om, att detta är en så viktig sak för befolkningen, och därför böra bolagen få förvärva så mycken skog som möjligt. Men då man kommer in på detta område, vill man icke lika gärna tillvarataga befolkningens intressen utan låter det gå till på det sätt, som det så många gånger skett på olika orter i vårt land, att sådana stora skogar kalavverkas. Sedan finns det på långa tider icke någon sådan utkomst för ortsbefolkningen.

Förlåt, herr talman, men vid talmansbordet talas det så högt, att jag icke hör, vad jag själv säger. Kammaren må ju gärna understundom stinna, men — —

Så säger man också, att de stora skogsägarna sköta sig bättre, och därför är det så mycket större skäl att befria dem från en skarp skogskontroll. Skogslagstiftningskommittén drager t. o. m. ut den konsekvensen, att skall det vara någon skillnad, så skulle man lägga en strängare kontroll på den lilla skogsägaren. Där ser man, huru det juridiska, det doktrinära, från mänsklig hänsyn tämligen befriade åskådningssättet behärskat också skogslagstiftningskommittén, vilken, som jag sagt, huvudsakligen bestått av jurister från de stora städerna. Om skogsägarna sköta sin skog bra, så är det ingen fara för dem, om en viss kontroll utövas. De komma icke att bliva lidande på denna bestämmelse, medan det däremot är förhållandet med sådana skogsägare, som sköta sin skog dåligt och totalavverka den för en hastig ekonomisk vinst av flera anledningar. Det finns även skogsägare, som köpt sina skogar till ett oskäligt pris, vilka anse sig tvungna att totalavverka skogen för att hastigt kunna skaffa sig kontanter. Dessa personer behöva i hög grad någon kontroll på sig, och därpå har erfarenheten givit slående exempel.

Det har ock talats om, att man icke bör binda rörelsefriheten, och det har verkligen sagts många vackra saker om denna så kallade rörelsefrihet, liksom att man icke heller genom att anställa flera tjänstemän hos det allmänna skulle betunga oss med en ökad budget, eller införa en ökad byråkratisk tillsyn på detta område, vilket icke vore önskvärt. Nu vill jag säga, och det framhålles också i motionen, att dessa större skogsägare skulle genom lagen visserligen anses skyldiga att ägna en rationell skogsvård åt sina skogar, men det bör överlämnas åt dem själva att inrätta sin skogsvård efter en hushållningsplan, vilken de själva böra upprätta efter sin närings beskaffenhet och dess behov. Dessa planer insändas sedan till skogsvårdsstyrelserna, som icke skola taga någon strängare befattning med dem än att se till, att de icke äro alldeles på tok och strida mot rationell skogsvård. Man skulle för övrigt icke gå omkring och kontrollera här och var, lika litet som 1903 års skogsvårds-



lag föranlett detta. Man vet nämligen, att på vederbörande skogsägare vilar en sådan skyldighet, och skogsägarna hava ju själva förklarar: »Så tänka vi sköta skogen», och göra de det, har man ansett, att det är i det stora hela bra. Men kommer sedan någon anmälan, eller om det eljest blir uppenbart, att en skogsägare frångår helt och hållet denna skyldighet på ett fullt tydligt sätt, då ingriper styrelsen och tager ett så kallat stickprov. Det är det hela. Det är en ofantlig vinning i alla fall, att lagen fastslår en sådan princip, ty då har man möjlighet i flagranta fall ingripa. Någon större kontrollapparat än den, vilken redan nu skall finnas genom 1903 års författning, behöver sålunda icke heller anordnas till följd av detta förslag.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Slutligen har ju skogslagstiftningskommittén framkommit med en hel del formella erinringar om svårigheterna att arrangera det hela, och det är ju visst, att här i världen är allting svårt. Men det gäller om detta som på så många andra områden, att där det finns en god vilja, där finns det också en framkomlig väg. Jag var icke inne, då herr Nothin yttrade sig just om den punkten. Jag måste nämligen gå ut, men jag hörde början och slutet av hans anförande. Det har emellertid sagts mig, att han yttrade någonting om, att det icke var möjligt för närvarande att tillämpa en sådan här lagstiftning, därför att om det frånsåldes eller tillades ett skogsområde, som ändrade arealen, skulle det bli va krångligt. Den kungl. propositionen resonerar ju icke alls om hela den här saken, och jag kan icke tro, att det var herrarnas egentliga anledning att avvisa den, utan det var väl också så, att det låg så mycket på herrarnas skuldror, att ni icke kunde taga upp denna fråga till behandling, och ingen fäste väl eder uppmärksamhet därpå. Jag vill i det avseendet icke rikta något särskilt klander, men jag vill hoppas, att det sista skälet icke var det, som så stjälppte hela denna stora sak, att den icke ens förtjänade ett omnämnande i den kungl. propositionen. Den stora skogslagstiftningskommittén — liksom kunnigt skogsfolk — ansåg, att det gick för sig att urskilja sådana här områden. Och det går nog för sig, om man *vill*.

Nu har här särskilt behandlats frågan om fideikommisskogarna. Herr Borell, som nyss talade här, sade, att det förhållandet, att dessa fideikommisskogor icke voro inrättningar med offentlig rättslig karaktär, utan hade privatekonomisk ställning, avklippte varje fordran på deras ställande under en särskild kontroll. Detta överensstämmer också fullständigt med de grundsatser, som framställts av skogslagstiftningskommittén. Då den nämligen skulle skilja ut de stiftelser, som skulle underkastas rationell skogsvård, och dem, som icke skulle underkastas dylik, sade kommittén, »att om verksamheten är sådan, att den äger rum i något allmänt intresse, torde därav följa både en rätt och en plikt för det allmänna att tillse, det berörda förutsättning för verksamhetens jämnhet och säkerhet upprätthålles», och tillade, att den skulle icke äga tillämpning på andra stiftelser än sådana, som kunde sägas »vara av vikt för det allmänna». Således sade kommittén, att om »en korporation eller stiftelse har ett enbart enskilda intressen tjänande syfte,

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

så kan den visserligen även då önskvärda planmässigheten i skogsvården icke från det allmännas sida påfordras».

Här möta vi igen denna ständigt återkommande kamp mot juridiken. Den skiljer mellan om en skog tjänar allmänt eller enskilt intresse. Om den har allmänt intresse, bör den skötas bra, men har den enskilt intresse, så kan den skötas hur som helst. Vad är det för ett resonemang? Det strider ju också mot alla våra andra skogslagar såväl de redan antagna som dem vi nu gå att antaga. Då man alltså har underkänt denna juridiska princip, faller ju också hela detta resonemang. Det var icke heller det, som låg till grund för riksdagens beslut att 4 gånger begära särskild skogsvård för fideikommissen, utan det var först och främst att dessa fideikommisskogar ägdes icke av besittningshavaren utan av generationer av fideikommissarier, och att det därför icke borde vara tillåtet för en tillfällig innehavare att förstöra skogens värde för de blivande innehavarna. Det andra skälet för riksdagen var, att dessa fideikommisskogar särdeles ofta utgöra den enda skogen i en skoglös trakt, och att det således var av vikt för hela befolkningen, att man upprätthöll fideikommisskogarnas kapital. Man påpekade dessutom särskilt, att det visade sig i synnerhet vid fardagsår, då en avgående fideikommissaries familj skulle avträda ett fideikommiss till en annan gren av familjen, att man begagnade fardagsåret till totalavverkning eller skövling av skogen för att på det sättet skaffa sig så mycken valuta som möjligt ur skogen, innan man drog bort från denna stora härlighet och överlämnade den till en annan gren av slakten. Sålunda finns det icke något som hälst skäl för de av herr Borell och skogslagstiftningskommittén framförda synpunkterna om en juridisk fiktion, att skogar, som ägas av stiftelser med enbart enskilda intressen tjänas syfte, icke kunna vara föremål för en *allmän* omvårdnad. Det var riksdagarna 1903, 1906, 1907 och 1914, som avlätto en sådan skrivelse.

Nu har det skylts på jordkommissionen för att man icke har bibehållit Kungl. Maj: ts förslag i denna sak. Jordkommissionen har emellertid till uppgift att framlägga förslag om avlösning av fideikommissen men icke om skogsvården eller jordbrukets vård på fideikommissen. Det kan således icke komma i fråga, att jordkommissionen skulle sysselsätta sig med den saken.

Emellertid har det även i den kungl. propositionen ansetts hava betydelse, att man har hänvisat till, att jordkommissionen sysselsätter sig med fideikommissen. Men det står i propositionen, att enligt vad som inhämtats kommer det att dröja en avsevärd lång tid, innan ett sådant principuttalande kan avgivas. Vilken som i jordkommissionen lämnat det beskedet, vet jag icke alls; principuttalandet avläts i mars i år. Men det spelar som sagt i denna angelägenhet ingen roll, om det kommer fort eller tidigt.

Det finnes således alldeles särskilda skäl att se upp med fideikommisskogarna. Varför riksdagen nu liksom i så många andra frågor vänt fullkomligt om, det förstår jag icke, men det är väl tidens kynne, en nedgående rörelse, ett glidande utför det sluttande planet, tills man kom-

mer till botten och får börja kravla sig upp igen, såsom Sisyfusstenen alltid fått göra under historiens olika skeden. Men det kan däremot mycket väl dröja länge, innan en sådan lagstiftning blir antagen som avlöser fideikommissen. Vare sig det dröjer längre eller kortare tid, så är den kortare tiden dock tillräckligt lång, för att det må vara skäl att under denna tid skydda fideikommisskogarna på sätt fyra riksdagar under detta århundrade ha begärt, men det vill kammaren alls icke vara med om. Bort det!

Vad nu angår propositionen om kommunskogar med mera, däri även bestämmelse om fideikommisskogars vård är inryckt, har jag ifrågasatt, att även det av mig väckta förslaget skulle såsom ett femte moment kunna däri inryckas. Nu har det ju varit svårt att finna sig till rätta i detta utskottsbetänkande. Talmannen har också bemödat sig att skaffa mig en hemort, som finnes icke under punkten A), ty där talas icke alls om herr Lindhagens motion utan bara om det kungliga förslaget, men reservanterna ha reserverat sig till förmån för motionen under punkt A). Någon annan hemort har jag emellertid icke heller beretts, och herr talmannen har därför benäget tillåtit mig att skaffa mig en bostad under punkten A). Utskottet har ej ens återgivit i betänkandet, såsom är vanligt, den kungl. propositionens lagförslag, så att man vet vad det innehåller, vilket strider mot all kutym.

Då det således emellertid, herr talman, enligt min uppfattning kan vara lämpligt att i ett sammanhang bedöma de båda kategorier av skogsvård, som innehållas i den kungl. propositionen nr 157 om kommunskogar med mera och den väsentliga och betydelsefulla utvidgning, som skett genom den av mig väckta motionen i överensstämmelse med en tidigare allmän mening mångenstädes i landet, finner jag, att jag under punkt A) bör yrka bifall till den av herr Linder m. fl. avgivna reservationen, som går ut på, att ett övertvinnande sker av samtliga dessa maktpåliggande frågor, vilka också, herr talman, äro framtidens frågor.

**Herr Rooth:** Då man varit i tillfälle att iakttaga den gagnande verksamheten skogssällskapet alltifrån sin början utövat och de framgångar, sällskapet vunnit, måste man på det livligaste önska, att sällskapet allt framgent måtte, utan hinder av lagar och förordningar, ostört få fortsätta sitt arbete.

I min hembygd, i sydvästra Småland, där skogssällskapet började sin verksamhet, har genom sällskapets försorg flera tusen tunnland kala och försumpade myrmarker blivit avdikade och planterade med skog. På liknande sätt har skogssällskapet inom nästan alla provinser i södra och mellersta Sverige bedrivit ett mycket omfattande arbete med skapande av läns- och sockenallmänningar och sålunda föregått med goda exempel för den enskilda skogsvården.

Skogssällskapet förfogar över skogligt bildade tjänstemän, och sällskapets verksamhet stödes ekonomiskt av åtskilliga för skogsvården varmt intresserade män. Skogssällskapet går alltså fram på fosterlands-kärlakens och offervillighetens kungsväg. Det synes för den skull rik-

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

tigt och lämpligt, att skogssällskapet befrias från tillämpningen av vad i den föreslagna lagen stadgas. Jag hemställer, herr talman, om bifall till den av herr Lindman m. fl. avgivna reservationen.

Efter det överläggningen ansetts härmed slutad, yttrade herr talmannen, att i avseende på den nu föredragna punkten A yrkats dels att vad utskottet hemställt skulle bifallas, dels ock, av herr *Linder*, att kammaren skulle bifalla utskottets hemställan och i sammanhang därmed besluta, att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj: t an hålla om förnyad utredning i syfte att införa rationell skogshushållning å ifrågakomna skogar, vidkommande bolagsskogar och enskildas skogar, där dessa vore av större omfattning.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner enligt dessa båda yrkanden och förklarade sig finna propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Herr *Lindhagen* begärde votering, i anledning varav uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller vad särskilda utskottet hemställt i sitt utlåtande nr 1 punkten A, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles herr *Linders* under överläggningen gjorda yrkande.

Vid slutet av den häröver anställda omröstningen befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 75;

Nej — 43.

*Punkten B.*

*Utskottets förslag till skogsvårdslag.*

1 §.

Denna paragraf lydde:

(i Kungl. Maj:ts förslag:)

(i utskottets förslag:)

Skogsmark skall enligt vad i denna lag stadgas användas till skogsbröd.

Uppsikt över att detta varder iakttaget skall för varje landstingsområde, där denna lag äger tillämpning, utövas av den skogsvårdsstyrelse, som där skall finnas, samt den

Uppsikt över att detta varder iakttaget skall för varje landstingsområde, där denna lag äger tillämpning, utövas av den skogsvårdsstyrelse, som där skall finnas.

av skogsvårdsstyrelsen för sådant ändamål antagna personal ävensom de inom kommunerna tillsätta skogsvårdskommittéer.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)*

I fråga om skogsmark, som är underkastad bestämmelserna i denna lag och belägen inom området för stad, som icke deltagit i landsting, utövas tillsynen av skogsvårdsstyrelsen inom det landstingsområde, varav staden omgives.

Herr **Svensson, Martin**: Herr talman! Jag ansluter mig till vad som förut yttrats, och yrkar avslag på utskottets hemställan i avseende å förefarande paragraf.

Herr **Nothin**: Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets förslag.

Jag vill framhålla, att om denna lag avslås, hava vi endast 1903 års skogslag att lita till. Det finns nämligen intet förslag om förlängning av den provisoriska skogslag, vars giltighet nu går ut, och något sådant förslag kan icke i denna timma i riksdagens arbete framläggas. Jag ber herrarna tänka på, vad det skulle medföra, om den provisoriska skogslagstiftningen nu icke ersättes med något annat. Det skulle kunna bli en skövling av skog till stor fara för våra skogstillgångar.

Herr **von Sneidern**: Jag vill endast med anledning av herr Nothins yttrande säga, att för min del har jag mycket svårt att se, att det är omöjligt att framkomma med ett förslag om förlängning av den provisoriska lagen. Så pass många dagar av riksdagen är kvar, att något hinder därför kan icke anses föreligga.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter herr talmannen i enlighet med föreliggande yrkanden gjorde propositioner, först på godkännande av samt vidare på avslag å den nu föredragna paragrafen; och förklarade herr talmannen, sedan han upprepat propositionen på paragrafens godkännande, sig anse denna proposition vara med övervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning varav uppsattes, justerades och anslags en omröstningsproposition av följande lydelse:

Den, som godkänner 1 § av särskilda utskottets i utlåtande nr 1 framställda förslag till skogsvårdslag, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, avslås ifrågavarande paragraf.

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 80;  
Nej — 35.

2 §.

Denna paragraf hade följande avfattning:

(i Kungl. Maj:ts förslag:) (i utskottets förslag:)

1 mom. Från tillämpningen av denna lag undantagas:

1) skogar, belägna inom Västerbottens eller Norrbottens län; 1) skogar, belägna inom Gott-lands, Västerbottens eller Norrbottens län;

2) sådana nedom Västerbottens län belägna skogar, som äro underkastade bestämmelserna i förordningen angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden;

3) inom Kopparbergs och Gävleborgs län vid storskifte avsatta häradsallmänningar och besparingsskogar;

4) skogar, som lyda under lagen angående vård av kommunskogar, sockenallmänningsskogor samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps skogar; 4) städernas skogar;

5) skyddsskogor samt skogar å flygsandsfälten i Hallands län; 5) skyddsskogor samt i kungl. brev den 16 juni 1847 och den 27 juli 1860 omförmälda skogar å flygsandsfälten i Hallands län;

6) statens till bergshanteringens understöd anslagna skogar;

7) skogar å statens utarrenderade jordbruksdomäner och å ecklesiastika boställen; samt

8) övriga här ovan ej nämnda skogar, varå förordningen den 26 januari 1894 angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket äger tillämpning eller som avses i § 4 av nämnda förordning.

2 mom. Ligger skog, som i 1 mom. 7) eller 8) anges, i samfällighet med skog, som lyder under denna lag, skall lagen äga tillämpning å det samfällda skogsområdet i dess helhet.

Vid ifrågavarande paragraf hade reservation anförts av herrar Lindman, Borell, Sederholm, Norling, von Stockenström, Sjöblom och Lorichs, vilka av angivna orsaker hemställt, att riksdagen måtte för sin del besluta att till utskottets förslag till skogsvårdslag skulle fogas en paragraf av följande innehåll:

32 §.

Äges skog av förening eller sällskap, bildade för befordrande av skogsvård i allmänt intresse, eller utövas dess vård och förvaltning

under medverkan och tillsyn av sådant skogsvårdssällskap, ankomme på Konungen att, där sällskapets stadgar blivit av Konungen fastställda, beträffande sådan skog på ansökan medgiva befrielse tills vidare från tillämpningen av vad här förut i denna lag är stadgat.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Över skogar, rörande vilka sådant medgivande är lämnat, äge domänstyrelsen utöva tillsyn.

Herr **Sederholm**: I anslutning till de skäl, som jag förut anfört, ber jag att få yrka en sådan ändring av § 2, att det tillägges ett tredje moment av denna lydelse:

»Äges skog, som lyder under denna lag, av förening eller av sällskap, bildat för befordrande av skogsvård i allmänt intresse, eller utövas dess vård och förvaltning under medverkan och tillsyn av sådant skogsvårdssällskap, ankomme på Konungen att, där sällskapets stadgar blivit av Konungen fastställda, beträffande sådan skog på ansökan medgiva befrielse tills vidare från tillämpningen av vad i denna lag är stadgat.

Över skogar, rörande vilka sådant medgivande är lämnat, äge domänstyrelsen utöva tillsyn.»

Jag vill tillfoga, att det är samma innehåll i detta som i den reservation, som herr Lindman m. fl. avgivit. Det är där föreslaget såsom en särskild paragraf, § 32, men det har visat sig vara lämpligare redaktionellt, att det införes som moment i andra paragrafen, och jag ber alltså att i denna form få yrka bifall till reservationen.

Herr **Linder**: Efter de upplysningar, som under debatten förekommit på denna punkt, ber jag få tillkännagiva, att jag kommer att rösta för reservationen.

Efter härmed slutad överläggning yttrade herr talmannen, att beträffande nu förevarande paragraf endast yrkats, av herr *Sederholm*, att paragrafen skulle godkännas med tillägg av ett nytt moment, så lydande:

3 mom. Äges skog, som lyder under denna lag, av förening eller sällskap, bildat för befordrande av skogsvård i allmänt intresse, eller utövas dess vård och förvaltning under medverkan och tillsyn av sådant skogsvårdssällskap, ankomme på Konungen att, där sällskapets stadgar blivit av Konungen fastställda, beträffande sådan skog på ansökan medgiva befrielse tills vidare från tillämpningen av vad i denna lag är stadgat.

Över skogar, rörande vilka sådant medgivande är lämnat, äge domänstyrelsen utöva tillsyn.

Sedermera gjordes propositioner, först på paragrafens godkännande samt vidare på bifall till herr Sederholms berörda yrkande; och förklarades den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Ang. förslag \* 3 §.  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

Denna paragraf, som hade överskriften »Om avverkning av yngre skog», lydte sålunda:

(i Kungl. Maj:ts förslag:)

(i utskottets förslag:)

Skog, som icke nått den ålder och utveckling, vid vilken självföryngring kan enligt ortens förhållanden i allmänhet erhållas (yngre skog), må icke, utan särskilt tillstånd av skogsvårdsstyrelsen efter ty i 4 § sägs, avverkas annorledes än genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring.

Yngre skog må icke, utom i fall som i 4 § sägs, avverkas annorledes än genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring.

Beträffande förevarande paragraf hade reservation anmålts av, utom andra, herr *J. B. Johansson* i Fredrikslund, som på anförda skäl ansett, att ifrågavarande rubrik och paragraf i utskottets lagförslag bort erhålla nedan angivna ändrade lydelse:

Om avverkning av ungskog.

3 §.

Ungskog må icke — — — ändamålsenlig gallring.

Herr **Johansson, Johan Bernhard**: Herr greve och talman, mina herrar! I anslutning till den förda diskussionen ber jag få yrka bifall till min reservation, som innebär, att uttrycket »yngre skog» utbytes mot »ungskog», och samtidigt ber jag att få påyrka den ändring i rubriken, som innefattas i den av mig avgivna reservationen. Jag ber att få åberopa vad som sagts i principdebatten, och jag ber att ytterligare få understryka och framhålla, att vid skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte, som hölls för kort tid sedan och där denna proposition behandlades, rådde det mycket delade meningar om vad denna nya benämning »yngre skog» avser. En av de talare, som uppträdde på detta skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte, yttrade sig på följande sätt: »Skulle man sålunda gå efter skogslitteraturens definition, borde 'yngre skog' kunna omfatta skog ända upp till 70-årsåldern! Vad betyder detta? Det hölls ett föredrag här om året vid skogsvårdsföreningens möte av en av våra överjägmästare, och det framgick av detta, att oberoende av boniteten kvantitetsmedeltillväxten av skog kulminerar ungefär med 70-årsåldern. Då är skogen ekonomiskt mogen, och lika fullt skulle den enligt nya lagförslaget kunna kallas 'yngre skog' och således behandlas som ungskog. På detta sätt kan man draga in under lagen ekonomiskt mogen skog. Kan detta vara rik-



tigt?» — Jag frågar detsamma. En annan talare på samma möte, herr Sederholm, hade en annan uppfattning om vad som bör menas med »yngre skog» och hur långt upp i åldersgränsen man skall kunna gå, och det framgår av utskottets förslag, att om det skulle vinna bifall, man här kommer att få ett begrepp, som är så tänjbart, att det säkerligen kommer att uppstå mycket olika tillämpning av denna lagparagraf.

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

Jag ber att fortfarande få vidhålla mitt yrkande om bifall till min reservation.

Herr talmannen yttrade, att med anledning av det av herr *Johansson, Johan Bernhard*, framställda yrkandet även den till ifrågavarande paragraf hörande överskriften nu komme att föredragas. Sedan sådan föredragning skett, anförde

Friherre **Adelswärd**: Herr greve och talman! I likhet med den föregående talaren har jag svårt att förlika mig med införandet av den nya benämningen »yngre skog» i stället för »ungskog». Jag kan icke finna, att man genom att använda denna nya benämning uppnår någon större tydlighet. Språkligt sett är det uttrycket sämre, och att uttrycket »yngre skog» skall innebära något annat än »ungskog» är åtminstone enligt min uppfattning icke klart. Jag har under dagens lopp frågat olika personer, om de anse, att det innebär ett annat begrepp, och svaren ha blivit olika. Somliga säga, att »yngre skog» är en äldre skog än ungskog, och andra kunna, liksom jag, icke finna, att det är någon skillnad i uttrycken. Under sådana förhållanden förefaller det mig naturligare och bättre att bibehålla ett gammalt vedertaget uttryck än införa något nytt, och jag säger i allt fall, att det icke är klart, att man därmed vinner något tydligare och bättre uttryck för var man avser.

Men man må använda det ena eller andra uttrycket, »ungskog» eller »yngre skog», så är det betänkligt, att man icke har klart för sig vad som menas med det ena eller andra uttrycket. Vad som egentligen menas i ifrågavarande sammanhang, därom torde meningarna vara ännu mera delade än i fråga om skillnaden mellan uttrycket »ungskog» och »yngre skog». Det synes ju redan av uttalanden bland reservanterna, men även samtalsvis får man veta, att meningarna äro ganska delade om vad som man här anser vara meningen med »yngre skog» eller »ungskog». Man har sagt, att skogsvårdsstyrelserna under tillämpning av den provisoriska lagen kommit till en någorlunda uppfattning om vad som skall menas med »ungskog». Nu säger utskottet, att det visserligen anser högst nödvändigt och nyttigt, att i en så pass viktig lagstiftning som denna det finnes en klar och koncis definition på det uttryck, som däri användes, i synnerhet när uttrycken begagnas i bestämmelser, som kunna medföra ett viktigt ansvar och rent av ett kriminellt ansvar för dem, som bryta däremot. Det förefaller mig därför, att denna definitions obefintlighet innebär en ofantlig svaghet i lagförslaget. Utskottet säger visserligen självt, att vi vilja ha en klar

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

definition på vad vi mena, men avstå därifrån, ty vi kunna icke göra den, men det säger samtidigt, att vi överlämna det till skogsvårdsstyrelserna. De få så småningom genom samarbete och praxis göra klart, vad detta begrepp innebär. Jag anser, att det är verkligen riskabelt och i varje fall mycket svagt, att antaga en lagstiftning på så ofantligt lösa grunder. Huru bra skogsvårdsstyrelserna än må vara, och jag vill giva dem mitt fulla erkännande, att de flesta hittills verkat på ett alldeles utmärkt sätt, blir det i allt fall ytterst beroende av vad en person, länsjägmästaren, kommer att tycka eller på hans subjektiva uppfattning i olika fall. Man kan tänka sig även fall, där han icke kommer att fullt sakligt behandla saken, utan kan taga intryck av ovidkommande omständigheter, varigenom han och skogsvårdsstyrelsen kunna komma till ett orättvist bedömande. Jag har själv i många år suttit som ordförande i en skogsvårdsstyrelse och tidigare som medlem i densamma, och jag vet från den tiden, hur det förhåller sig, och huru fall kunna inträffa, då man kan komma i en ganska svår belägenhet, då det gäller för dem, som skola tillämpa lagen, att säga vad som verkligen är meningen med ett visst uttryck i varje särskilt fall. Det förefaller mig därför, att om det också är svårt eller omöjligt att få en definition, som fullt täcker begreppet, det likväl vore bättre att få någon definition än ingen definition alls. I propositionen förekommer en definition. Den har utskottet underkänt och anser, att det är bättre att ha ingen definition alls än att taga den, och det kan ju hända, att jag i det fallet kan giva utskottet rätt. Men jag undrar, om man icke skulle kunna åstadkomma en definition, som vore tillräcklig till ledning för skogsvårdsstyrelserna och som skulle underlätta för dem att skapa en någorlunda fast praxis. Jag tillåter mig, herr greve och talman, att föreslå följande definition. Jag tror, att den är tidigare föreslagen av någon myndighet, som yttrat sig i frågan, men jag har icke kunnat återfinna densamma, och jag kan icke erinra mig det säkert, men det har varit föreslaget något i den riktningen. Jag tillåter mig, som sagt, föreslå följande: »Ungskog d. v. s. sådan skog, som icke överskridit den ålder, som ungefär motsvarar tredjedelen av den tid, på vilken skog i den trakt och på så beskaffad skogsmark, där densamma växer, uppnår den storlek, som erfordras för sågtimmeravverkning, må icke . . .» Det skulle inpassas i tredje paragrafen före slutorden »må icke» . . . »avverkas annorlunda än genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring».

Herr **Sederholm**: Jag skulle kunna inskränka mig till att på grund av de skäl, som jag förut anfört, yrka bifall till utskottets hemställan, men dels på grund av att herr Johansson anfört några ytterligare skäl, nämligen vad som förekommit vid skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte, och dels på grund av friherre Adelswårds yttrande, får jag nu något dröja vid denna fråga. Jag vill upplysa om, att när detta uttryck »ungskog» upptogs i den provisoriska lagen, utgick man ifrån, att ungskog var ett i allmänna medvetandet och även

såsom fackterm begränsat uttryck, som man kunde utgå från, att skogsvårdsstyrelserna utan vidare skulle kunna tillämpa. Det visade sig emellertid omedelbart, att så icke var fallet. Ungskogs-begreppet är icke alls det bestämda begrepp, som man föreställer sig. Man ville på en del håll dit räkna skog på 15—20 år, medan många andra liksom herr Johanssons omnämnda talare ville dit hänföra skog ända upp till 40 års ålder. Resultatet var att skogsvårdsstyrelserna måste sammanträda och dryfta vad de menade därmed, för att i tillämpningen och i kontakt med varandra få fram en någorlunda enhetlig tillämpning i landet. Jag tror, att man kan säga, att man i det avseendet har lyckats inom ett par år att vinna detta mål. Min övertygelse är, att tager man uttrycket »yngre skog», så är även detta ord i och för sig självt till sin omfattning osäkert. Det måste i praktiken fixeras genom samverkan mellan skogsvårdsstyrelserna, fastslås vad de vilja lägga in i detta begrepp. Att det blir någon uppflyttning i fråga om skogens ålder utöver det nuvarande ungskogsbegreppet, det synes mig uppenbart. Någon så stor framflyttning tror jag icke att det kommer att bli mot vad som nu tillämpas beträffande begreppet ungskog. Jag menar, att det icke skall taga längre tid och icke bli svårare i praktiken att arbeta in begreppet »yngre skog», än vad det varit att arbeta in begreppet »ungskog». Såsom facktermer äro de i tillämpningen lika obestämda båda två, och jag antager, att inom ett par års tid skall begreppet »yngre skog» vara lika användbart som uttrycket »ungskog». Att det varit olika meningar vid skogsvårdsmötet är ju sant, men den mening, som herr Johansson läste upp, var tämligen ensam eller mycket svagt representerad, så att inom skogsvårdsstyrelsens ombudsmöte en mycket stor majoritet beträdde en annan tolkning av begreppet »yngre skog».

Vad sedan friherre Adelswårds yttrande om att han ville ha en definition beträffar, så vill jag erinra kammaren om, att behovet av en definition skulle givetvis vara mycket större, därest utskottet bibehållit det kritiserade förslaget till lagbestämmelse i detta hänseende, d. v. s. om en skogsägare begav sig in och högg skog, som sedan konstaterades vara yngre skog eller ungskog, vilket uttryck det än blev, skulle han vara förfallen till straff, men utskottet har väsentligen vänt sig mot sådana stadganden i lagen och i stället däri infört, att påföljden av det brottsliga förfarandet skall icke inträda förrän skogsägaren i strid mot givna föreskrifter eller, oavsett lämnat avverkningsförbud, avverkat skog, som är att hänföra till »yngre skog».

Först då inträder det brottsliga förfarandet. Under sådana förhållanden behöver skogsägaren ju ej riskera, att han oavsiktligt skall förfara i strid mot lagen. Att man nu tog bort den i propositionen föreslagna definitionen, var därför, såsom det också framhållits, att denna icke gav skogsägaren tillräcklig ledning, så att han på grund av denna kunde veta, om han förför efter lagens bestämmelser, eller ej. Detta är också ofta en omdömesfråga, som till och med av fackmän kan bedömas olika och bland icke fackmän naturligtvis är än mer varie-

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)*

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

rande. Då verkar naturligtvis en definition, som icke lämnar tillräcklig ledning, ofta mer vilseledande, än om icke någon definition alls finnes, i vilket fall skogsägaren, om han är tveksam, vänder sig till skogsvårdsstyrelsen och får den upplysning och anvisning, som han behöver för att veta, hur han skall förfara. Den av friherre Adelswärd framställda definitionen kan jag icke finna på något vis mer vägledande, än vad den förra varit, och i varje fall icke tillräckligt vägledande, så att varje skogsägare på den grund verkligen kan bilda sig en mening om vad som är att hänföra till begreppet »ungskog» eller ej. I varje fall synes det mig, att detta yrkande borde ha framkommit på så pass tidigt stadium, att utskottet hade varit i tillfälle att behandla det.

På grund härav ber jag, herr talman, att få yrka bifall till utskottets förslag.

**Friherre Adelswärd:** Herr talmannen har erinrat mig om att det icke låter sig göra att framställa ett så långt gående yrkande, som jag gjorde, då det icke sammanfaller med någon föreliggande reservation, och jag måste under sådana förhållanden naturligtvis avstå från att göra ett sådant yrkande. Det tjänar då icke något till att polemisera med den förra ärade talaren om behovet av en definition eller icke. Jag vidhåller min mening, att det är högst beklagligt, att i en sådan lag och i detta sammanhang icke en klar och tydlig definition finnes, som anger vad man menar, och jag kan för min del ej gå med på att icke den definition, jag tänkt mig och som jag föreslog, om den också icke — det erkänner jag — fullkomligt täcker vad man vill säga, dock helt visst hade kunnat utgöra en synnerligen god vägledning för skogsvårdsstyrelserna och för skogsägarna.

Jag får därför, herr greve och talman, under beklagande av att icke skogsutskottet, det särskilda utskottet, kunnat komma på den idén att göra något för denna sak, åtminstone trösta mig med att jag för min del på detta sätt fått min mening in i protokollet, och jag avstår från mitt nyss gjorda yrkande för att i stället ansluta mig till det yrkande, som framstälts av reservanten.

**Herr Johansson, Johan Bernhard:** Herr talman! Jag har såväl inom utskottet som i min reservation upptagit den provisoriska lagens uttryck »ungskog». Jag har gjort det, därför att detta begrepp under denna lags tillämpning vunnit en viss praxis och hävd för sig. Det har här av herr Sederholm nyss nämnts, att det är vissa svårigheter att övervinna, innan man kommer till en praxis angående vad som menas med ungskog. Nu är herr Sederholm beredd att släppa denna praxis och övergå till ett nytt, fullkomligt okänt begrepp, nämligen »yngre skog», om vilket uttryck ingen vet vilken tolkning, som skall ges däråt. En ny svårighet uppstår således för skogsvårdsstyrelserna, när det gäller lagens tillämpning, att komma fram till en ny och lämplig praxis. Jag har i mina båda tidigare anföranden redan visat, huru olika uppfattningarna även bland de skogskunniga äro, när det gäller att tolka

begreppet »yngre skog». Endast i ett avseende äro alla ense, nämligen att man därmed avser att flytta åldersgränsen uppåt. Herr Sederholm sade nyss, att man avsåg att flytta gränsen något uppåt. Jag har i mitt tidigare anförande citerat vad domänstyrelsen yttrat med avseende på begreppet »ungskog», att i stort sett skulle ungskogens övre gräns ligga emellan fyrtio och åttio år, och jag har citerat vad statsrådet i statsrådsprotokollet säger, när han släpper begreppet »ungskog» och övergår till uttrycket »yngre skog». Det har han gjort för att flytta åldersgränsen uppåt, ty begreppet »ungskog» har åldersgränsen betydligt lägre, säger man, än vad man i den nu föreslagna lagstiftningen avser.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Jag har vidare i mitt föregående anförande sökt visa, vilka ekonomiska konsekvenser, som drabba enskilda, i främsta rummet de mindre skogsägarna, genom ett sådant åldersgränsens uppflyttande, denna vida marginal, som gör att nästan all skog i södra Sverige faller under bestämmelsen i denna paragraf, och att således skogsvårdsstyrelserna, därest de så vilja, kunna ingripa och förbjuda avverkning annorledes än, som det här står i paragrafen, »genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring». Denna paragraf är för sträng, och jag fäster synnerlig vikt vid att detta nya begrepp icke införes i lagtexten.

Jag ber att få vidhålla mitt yrkande.

**Herr von Sneidern:** Herr talman! Då friherre Adelswärd i sitt sista yttrande återtog sitt yrkande, är det ju ingenting vidare att säga härom, men jag vill dock framhålla, att uppfattningen inom utskottet var bland annat den, att det hade varit mycket önskligt, om man där kunnat åstadkomma en antaglig definition på här omdebatterade begrepp. Då så emellertid visade sig vara omöjligt, fick man släppa tanken därpå och gå fram utan definition. Vad nu beträffar frågan, huruvida man skall använda beteckningen »ungskog» eller »yngre skog», får jag säga, att med den allmänna uppfattning om denna lag, som jag tidigare givit till känna, jag följaktligen måste yrka bifall till förslaget, att ordet »ungskog» bibehålles. Jag vill fästa uppmärksamheten på att det under debatten begreppet »yngre skog» givits olika betydelse. Vi hörde nyss herr Sederholm här giva uttryck åt den uppfattningen, att uttrycket »yngre skog» visserligen betydde någon höjning av åldersgränsen, men att han för sin del trodde, att denna skulle vara ganska obetydlig. När däremot vice ordföranden i utskottet här talade för en stund sedan, tillmätte han förändringen av beteckningen »ungskog» till »yngre skog» den allra största betydelse. Han begagnade det uttrycket, att denna ändring är för lagen av väsentlig betydelse. Jag kan för min del icke frigöra mig från den uppfattningen, att då lagförslaget nu blir antaget, det skulle vara klokt att bibehålla den benämning, som hittills har brukats. Man har med uttrycket »ungskog» kommit till en viss praxis, och då kan man naturligtvis även med uttrycket »yngre skog» komma till en sådan. Jag är därför icke rädd för alltför stor skada på grund av frånvaron av definition. Vad jag däremot är rädd för, är att skogsägarna i vissa

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

fall, såsom jag förut framhållit, komma att drabbas alltför hårt, om man drager in allt större och flere årsklasser inom gränsen för restriktionen. Jag ansluter mig till herr J. B. Johanssons yrkande.

**Herr Pers:** Herr talman! Denna punkt torde vara den mest omtvistade av alla, som utskottet sysselsatt sig med, och för min del stod jag i tvekan, om jag skulle ansluta mig till reservationen eller till utskottsmajoriteten. Jag har emellertid anslutit mig till utskottets slutliga formulering av paragrafen med hänsyn till de möjligheter, som dock finnas angivna i följande paragraf, att kunna få avverkning även av denna yngre skog. Men jag får erkänna, att herr Sederholms yttrande ökade min tveksamhet, och jag tror, att man även från något annat håll har tryckt på, att här skulle åstadkommas en likformighet genom samverkan mellan de olika skogsvårdsstyrelserna, en likformighet i tolkningen av vad som menas med yngre skog. Jag är rädd för denna likformighet, därför att vårt land är så vidsträckt och att skogsvårdsstyrelserna ha att arbeta på områden med så ytterst olika förhållanden, ty när en sådan likformighet skall införas, är man i fara att få en yttre, mekanisk likformighet, en likformighet, som hänför sig till vissa dimensioner och vissa åldrar.

Jag begärde egentligen ordet för att säga — ifall man under den friktion, som kommer att uppstå på denna punkt, kommer att läsa våra yttranden här i dag — att när jag anslutit mig till utskottet, har jag gjort det i tanke, att skogsvårdsstyrelserna skola kunna tillämpa detta icke efter en yttre, mekanisk likformighet utan efter olika förhållanden på olika orter och med hänsyn tagen till det ekonomiska utnyttjandet av skogen, så att inom sådana områden, där yngre skog, ungskog betalas på ett sätt, som gör ett hastigare omlopp berättigat, skogsvårdsstyrelserna skola taga hänsyn till det och tolka bestämmelserna liberalt, under det att man på andra håll, där man kan utfå ett gott ekonomiskt värde av skogen först vid senare åldersklasser, skall tolka det mera restriktivt.

Jag har, herr talman, bett att få säga detta. Det är en mycket svår sak, och man får på denna punkt lägga skogsvårdsstyrelserna på hjärtat att ej förfara mekaniskt och hårt, utan även taga hänsyn till mänskliga och skiftande förhållanden, sådana som jag här berört.

**Herr Nothin:** Herr talman! Jag ber att få förorda utskottets förslag i denna del.

De betänkligheter, som framförts ur rent formella synpunkter, nämligen att det ej skulle vara klart och tydligt vad som menades med yngre skog, tror jag icke äro bärande. Den ena definitionen är lika klar eller lika oklar som den andra. Det blir praxis inom olika landsändar, som kommer att arbeta sig fram.

I sak föreligger en verklig skillnad mellan de två uttrycken. Begreppet »yngre skog» måste anses gripa åtskilliga årgångar längre upp, än begreppet »ungskog» gör, men jag tror, att det är just de årgångarna, vilkas skydd är av verklig nationalekonomisk betydelse. Är det så, att man vill skydda det växande skogskapitalet, när det är statt

i den kraftigaste tillväxten och när det alltså är av största intresse, att det blir skyddat, får man nog bestämma sig för begreppet »yngre skog». Farhågorna för att jordägarna skulle bli alltför hårt inkräktade i sin rörelsefrihet, tror jag icke skola visa sig vara grundade.

Det har framhållits här, och jag tror det är en allmänt erkänd sak, att skogsvårdsstyrelserna förstått att handhava sitt grannliga värv med mycket stor urskillning och mycket stor hovsamhet, och jag tror, att de komma att göra det även i framtiden. Jag vill också framhålla, att avverkningen till husbehov och all avverkning genom gallring står jordägaren fritt. Det är först då det blir verklig avsaluavverkning, som han behöver begära tillstånd, men då har han den möjligheten att hos skogsvårdsstyrelsen söka få tillstånd, och jag tror, att när det är sakligt motiverat, det ej lär komma att vägras honom.

Jag ber att få förorda utskottets förslag.

Herr **Sederholm**: Jag blev närmast uppkallad av herr Pers' yttrande, då han tydligen missförstod vad jag menade med enhetlig tillämpning av lagen från de olika skogsvårdsstyrelsernas sida. Det är naturligtvis angeläget vid gränsområdena mellan de olika länen, att icke den ena skogsvårdsstyrelsen förfar på sådant sätt, att den stämplar något som ungskog, medan omedelbart på den andra sidan gränsen förfaringssättet är ett annat. Det är en sådan brist på enhetlighet, som skogsvårdsstyrelserna böra undvika. Men däremot är det icke på något sätt sagt, att icke alla olikheter i natur- och växtlighetsförhållanden, klimat, breddgrad eller läge över havet skola beaktas av skogsvårdsstyrelserna, så att det blir en organisk och levande tillämpning av författningen, med hänsyn tagen till alla sig företeende faktorer, och icke ett stelt och byråkratiskt system, som härmed införes.

Herr **Hammar skjöld**: Jag ber att få instämma i reservationen och således uttala mig till förmån för termen »ungskog». Det är dock en mycket stor fördel att, såsom det konstaterats även från motståndarna till reservationen, det för närvarande finnes ett enhetligt begrepp om vad som menas med ungskog, ett begrepp, åstadkommet genom överenskommelse mellan skogsvårdsstyrelserna och genom praxis. Genom att använda termen »ungskog» vet riksdagen vad den gör, men riksdagen vet däremot ej vad den gör, om den inför termen »yngre skog», om vilken man ej vet annat, än att det är någonting mycket längre gående än »ungskog». Från vissa håll har man tröstat sig över denna utsträckning därmed, att skogsvårdsstyrelserna skola äga att tillämpa ifrågavarande lagbestämmelse mjukt och på ett efter omständigheterna lämpat sätt; men då bör uppmärksammas, att skogsvårdsstyrelserna visst icke ha rättighet att medgiva undantag av vilken som helst anledning. Skogsvårdsstyrelserna ha ju efter den föredragna paragrafen icke rättighet att medgiva avverkning till avsalu av yngre skog annat än, när avverkningen är avsedd att ingå som ett led i en rationell skogshushållning, eller när den överensstämmer med god

*Ang. förslag till skogsvårdslag m. m.*  
(Forts.)

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

skogsvård. Det är således fullständigt uteslutet att taga hänsyn till sådana ömmande omständigheter, som från visst håll omtalats, skogsägarnas ekonomi och dylikt. Att detta kommer att tillämpas strängt, kan man väl vara om möjligt ännu mera förvissad om, sedan enligt förslaget skogsvårdsstyrelserna uttryckligen förklarats handla under ämbetsmannaansvar.

Herr greve och talman, jag förenar mig således i yrkandet om bifall till reservationen.

**Herr Rogberg:** Herr talman! Jag är förekommen av den föregående ärade talaren. Om författningen skall kunna få den liberala tolkning, vilken herr Pers förklarar vara önskvärd, borde detta vara uttryckt i utskottets motivering. Men därom finnes i motiveringen icke något.

Jag ber att få instämma i herr J. B. Johanssons yrkande.

**Herr Lindhagen:** Jag skall också be att få förorda uttrycket yngre skog. Herr Hammarskjöld framhöll, att det var så fördelaktigt att hålla sig till det gamla begreppet, vilket f. n. återfinnes i lagen och som är i praxis stadfäst, ty då visste man, var man stode. Men jag vill fästa herr Hammarskjölds uppmärksamhet på, att denna lag är tillkommen för att vi åtminstone skola kunna komma ett tuffpjät längre och icke stå kvar på den gamla ståndpunkten, vilken ju herr Hammarskjöld i detta fall också har försvarat.

För övrigt är det ju så med denna lagstiftning, att den hänger på ett diskretionärt avgörande hos skogsvårdsstyrelserna, som verkligen — det tycker jag mig hava funnit — åtnjuta förtroende inom sina respektive län. Detta gör, att tillämpningen av denna lagstiftning göres på ett verkligt diskretionärt sätt, och trots herr Hammarskjölds påstående, att man icke kommer att taga hänsyn till ömmande omständigheter, tror jag därför, att det i alla fall liksom hittills kommer att ske på det sättet att man gör det. Begreppet yngre skog bör fastställas därför att det har betydelse för de större enskilda skogsägarna, vilka verkligen på grund av deras skogsmarkers omfattning kunna taga effektiv hänsyn till skillnaden mellan ungskog och yngre skog, och det är ur den synpunkten, herr talman, som jag i all synnerhet ber att få yrka bifall till utskottets hemställan.

**Herr Lindley:** Herr talman! Jag ser på minen hos kammarens ledamöter, att herrarna känna sig en smula förvånade över att jag begär ordet i en fråga, som jag icke sysslat så värst mycket med. Men jag tror likväl, att även jag har en liten smula erfarenhet på detta område. Jag känner åtminstone till dessa förhållanden med avseende på det fack jag representerar och de verkningar denna fråga kan hava på detta område.

Vi hava exempelvis i södra och västra Sverige en hel del firmor, pitpropsfirmor, som i många fall icke kunna sägas vara svenska firmor,



utan i realiteten agenturer för de engelska gruvorna. Dessa firmor ha till uppgift att uppköpa pitprops, men det är allmänt bekant, att den pitprops, som användes i gruvorna, är en extra onera, som gruvorna måste vidkännas för att kunna bryta kol, vilket gör, att gruvorna försöka förvärva pitprops så billigt som möjligt. De hava därvid sina svenska agenter, som utge sig för att vara självständiga firmor men likväl deklarerar de för en mycket liten vinst på sin verksamhet, enär hela vinsten tillfaller de verkliga firmainnehavarna i utlandet. Dessa svenska agenter resa ut på landsbygden, köpa upp skog, avverka och utskeppa densamma. Det är en oerhörd stor nationalekonomisk förlust, som ligger i utskedningen av dylikt virke. Jag tror, om jag icke missminner mig, att den svenska trävaruexportföreningen i början av krisåren — jag tror det var år 1915 — gick in till finansdepartementet med en mycket utredande skrivelse, vari den på ett minutiöst sätt försökte motivera ett statsingripande på detta område. Antagligen har väl denna skrivelse hamnat hos skogslagstiftningskommittén, som haft att utreda denna fråga, men den omnämnes ju icke här i betänkandet. Jag har emellertid den uppfattningen, att vi böra göra allt vad vi kunna för att skydda oss ifrån den exploatering, som på detta område gör sig gällande. Frågan är, om man kan beteckna den skog, varav pitprops erhålles, såsom ungskog. Enligt mitt begrepp kan man icke göra det, ty pitprops tages ur en mångårig skog, fastän den är ung. Jag tror, att den rätta beteckningen närmast sammanfaller med begreppet yngre skog. Att vi här hava rättighet att skydda oss, bevisas bäst därav att andra länder hava sökt skydda sig. Jag tror, att det var c:a 15 år sedan man i Finland införde särskild exportbeskattning på pitprops. I Sverige har man icke gjort så, utan här har man lämnat det fritt och öppet för vederbörande främmande agenter att härja som de vilja för att få pitprops på bästa sätt och till billigaste pris. Om man i någon mån skulle kunna täppa till detta på det sättet att man mera utvidgar begreppet beträffande skogens art genom att kalla den yngre skog, så tror jag sannernligen, att det icke kan vara till skada utan tvärtom till nytta, och därför, herr talman, ber jag att få yrka bifall till utskottets förslag.

*Ang. förslag  
till skogslags-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

**Herr von Stockenström:** Herr greve och talman! Det har framförts betänkligheter mot att man skulle införa begreppet yngre skog i stället för ungskog av det skälet, att skogsägarna då icke skulle kunna på bästa sätt utnyttja sina skogstillgångar och begagna sig av en tillfällig högkonjunktur. Jag vill endast invända det, att man ifråga om skog alltid måste räkna med en obekant faktor. Man kan genom undersökning få reda på huru mycket skogen växer kvantitativt sett, med så och så många procent om året, men skogsvärdet i framtiden blir i alla fall en obekant faktor. Man kan därför icke med full säkerhet säga i nuvarande stund, att det är ekonomiskt att avverka yngre skog just nu, när man icke känner det framtida värdet på de dimensioner, vartill denna skog kan hava vuxit ut om 10, 20 eller 30 år.

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

Under krigsåren och närmaste tiden därefter hade vi en mycket stark högkonjunktur på trävaror, men icke någon torde väl på allvar vilja påstå, att det hade varit lyckligt för vårt land, om vi just då realiserat större delen av vårt skogskapital.

Herr Johansson i Fredrikslund har på ett ställe i reservationen sagt, att denna paragraf om förbud att avverka yngre skog skulle innebära en rent ruinerande bestämmelse för de enskilda skogsägarna. Jag medger, att det kan inträffa fall, då skogsägaren kan komma att hindras att taga ut vad han skulle vilja av sin skog, men jag vågar ändå för egen del lita på skogsvårdsstyrelsernas omdöme i detta fall, och jag vill tro, att det i stort sett endast kan bli fråga om förbud, när avverkningsmed hänsyn till skogliga och ekonomiska synpunkter skulle vara oförsvarlig. Ruinerande för landet blir det däremot med all säkerhet, om ett spolierande av skog i dess bästa växtkraft skulle komma att tillåtas. Vi måste nog ifråga om våra skogsvärden anlägga icke bara privatekonomiska utan kanske även i främsta rummet nationalekonomiska synpunkter, och vi hava, enligt min mening, så mycket större skäl härtill som de stora tillgångar på övermogen skog, varpå vår trävaruindustri baserats under de senaste 50—60 åren, inom en ganska nära liggande framtid torde taga slut. Den nu påbörjade riksskogstaxeringen torde väl giva full klarhet härutinnan. Alla de av skogsmän utförda beräkningar jag känner gå ut på att för närvarande en ganska betydande överavverkning pågår i Sverige, en avverkning, som alltså är större än tillväxten. I den mån denna överavverkning består i att man utnyttjar övermogen och oräntabel skog, kan den vara berättigad, men om vi utgå ifrån att förråden av dylik sparad skog tämligen snart sina ut, så är det av vikt, att vi nu på sådant sätt värda och skydda våra uppväxande skogar, att dessa nya skogar, när den tiden kommer, stå redo att lämna sin skörd. Det är en mycket betydande del av Sveriges befolkning, som har hela sin utkomst av skogsdrift och alla de industrier som äro förknippade därmed. Det synes därför vara av utomordentlig betydelse, nationalekonomiskt och nationellt sett, att våra skogar i framtiden skola kunna lämna en jämn och god avkastning. Jag ser i de föreliggande lagbestämmelserna i § 3, särskilt i den form utskottet velat ge paragrafen, ett medel att nå detta mål, och jag ber av den anledningen, herr greve och talman, att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Nilsson, Johan, i Skottlandshus: Herr talman! Jag tycker, att denna paragraf kännetecknas av en viss tveksamhet från utskottets sida, men det förefaller mig i alla fall, när man hört diskussionen här, som om, då det nu gäller att fatta ett beslut här, man borde taga paragrafen i en något försiktigare form. Det är ju så att det är bättre, om man är säker om en sak, att icke taga skärpningen alltför stark från början utan man bör gå försiktigt fram. Det är lättare att skärpa en bestämmelse i framtiden, ifall man finner det vara nödvändigt.

Den siste ärade talaren sade, att man i huvudsak borde tänka på de nationalekonomiska frågorna härvidlag. Det är naturligtvis riktigt,

men man får icke därvid tillgripa så starka medel, att man raserar de privatekonomiska intressena.

För min del vill jag absolut förorda, att man går den väg, som angivits i herr J. B. Johanssons reservation, och jag ber, herr talman, att få yrka bifall till densamma.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Sedan överläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr tal-  
mannen jämlikt de yrkanden, som därunder framkommit, propositioner,  
först på godkännande av nu förevarande paragraf och därtill hörande  
överskrift samt vidare därpå att kammaren skulle för ifrågavarande  
delar av lagförslaget godkänna den lydelse, som förordats i den av herr  
J. B. Johansson därom avgivna reservationen; och förklarade herr tal-  
mannen sig finna den förra propositionen, vilken förnyades, vara med  
övertvägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning varav uppsattes, justerades och an-  
slogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som godkänner 3 § och därtill hörande överskrift i särskilda  
utskottets i utlåtande nr 1 framställda förslag till skogsvårdslag, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, godkännes för ifrågavarande paragraf och överskrift  
den lydelse, som förordats i den av herr J. B. Johansson därom av-  
givna reservationen.

Vid slutet av den häröver anställda omröstningen befunnos rös-  
terna hava utfallit sålunda:

Ja — 61;

Nej — 52.

4 §.

Godkändes.

5 §.

Denna paragraf hade följande lydelse:

*(i Kungl. Maj:ts förslag:)*

Avverkning av skog, vilken icke  
är att anse såsom yngre, må ej så  
bedrivas, att skogens återväxt även-  
tyras.

*(i utskottets förslag:)*

Avverkning av skog, vilken icke  
är att anse såsom yngre, må ej så  
bedrivas, ej heller må efter avverk-  
ning med marken så förfaras. att  
skogens återväxt äventyras.

Ang. förslag  
till skogs-  
vårds-  
slag  
m. m.  
(Forts.)

Ej heller må utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd avverkning för annat ändamål än i 4 § 1 mom. 1:o sägs äga rum i sådan omfattning, att fastigheten därigenom skulle komma att för framtiden lida brist på *behörlig skog* efter ortens förhållanden; dock att utan hinder härav avverkningsrätt, som upplåtits före den 1 januari 1923, må tillgodogöras i enlighet med vad förut gällande lag medgivit.

Ej heller må utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd avverkning för annat ändamål än i 4 § 1 mom. 1:o sägs äga rum i sådan omfattning, att fastigheten därigenom skulle komma att för framtiden lida brist på *husbehovsskog* efter ortens förhållanden; dock att utan hinder härav avverkningsrätt, som upplåtits före den 1 januari 1923, må tillgodogöras i enlighet med vad förut gällande lag medgivit.

Reservation hade avgivits av, utom andra,

1:o herrar *Linder* och *Johansson* i Uppmälby, vilka beträffande avverkning av äldre skog ansett goda skäl tala för tillstyrkande av den kungliga propositionens förslag i 5 § andra stycket skogsvårdslagen att i så måtto begränsa avverkningen, att fastighet ej komme att lida brist på »behörlig skog»;

2:o herr *Ingeström*, som instämt i det av herr *Linder* gjorda yrkandet beträffande 5 § andra stycket.

Herr **Linder**: Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till min reservation beträffande andra stycket i § 5 av skogsvårdslagen.

Herr **Sederholm**: Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets förslag.

Efter det överläggningen ansetts härmed slutad, gjordes enligt därunder förekomna yrkanden propositioner, först på godkännande av den under behandling varande paragrafen samt vidare på paragrafens godkännande med den ändring, som förordats i den av herr *Linder* och herr *Johansson* i Uppmälby beträffande denna paragraf avgivna reservationen; och förklarades den förra propositionen, som upprepades, vara med övervägande ja besvarad.

6 §.

Denna paragraf var så lydande:

(i Kungl. Maj:ts förslag:)

Vill någon, med hänsyn till av honom tillärd eller påbörjad avverkning, påkalla yttrande av skogsvårdsstyrelsen, huruvida viss skog är att anse såsom yngre eller huru avverkning bör företagas utan att

(i utskottets förslag:)

Vill någon, med hänsyn till av honom tillärd eller påbörjad avverkning, påkalla yttrande av skogsvårdsstyrelsen, huruvida viss skog är att anse såsom yngre eller huru avverkning bör företagas utan att

stadgandena i 3 eller 5 § varda stadgandena i 3, 4 eller 5 § varda  
 överträdna, äge han därom göra överträdna, äge han därom göra  
 skriftlig ansökan hos skogsvårds- skriftlig ansökan hos skogsvårds-  
 styrelsen. styrelsen.

*Ang. förslag  
 till skogs-  
 värds-  
 lag m. m.  
 (Forts.)*

Avverkning, som företages i överensstämmelse med sådant yttrande, är att anse såsom laglig.

Herr *Pers* hade reservationsvis hemställt, att ifrågavarande paragraf måtte utgå.

Herr **Pers**: Herr talman! Jag skall i största korthet be att få hemställa om bifall till min reservation vid § 6.

Jag är av den uppfattningen, att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet huvudsakligen skall bestå i att giva anvisningar och att uppfostra allmänheten till att vårda sin skog väl och riktigt. För att detta skall ske anser jag det vara nödvändigt att icke en slags anvisningar skola lämnas med privilegium framför andra, ty jag fruktar, att detta leder till en byråkrativering, som icke är av det godo, och till en förmånsställning för dem, som råkat skaffa sig denna särskilda anvisning, en förmånsställning vid den fortsatta vården angående reproduktionen, som icke är att rekommendera.

Jag tillåter mig, herr talman, att i fråga om § 6 yrka bifall till min i denna punkt avgivna reservation.

Herr **Borell**: Jag tillåter mig, herr talman, att yrka bifall till utskottets förslag. Enligt min mening är denna paragraf av ganska stor betydelse för de enskilda skogsägarna. Den öppnar för dem möjlighet att i förväg förvissa sig om att de åtgärder, som de tänka vidtaga, komma att bliva godkända, så att de således kunna vara trygga beträffande förfarande, som blivit av skogsvårdsstyrelserna i förväg godkänt.

Jag anser för min del att de farhågor, som framhållits av den föregående ärade talaren, icke äro av någon avgörande betydelse, och jag yrkar således bifall till utskottets förslag.

Efter härmed slutad överläggning gjordes i enlighet med föreliggande yrkanden propositioner, först på godkännande av den nu föredragna paragrafen samt vidare därpå att kammaren skulle besluta, att paragrafen skulle utgå ur lagförslaget; och förklarades den förra propositionen, vilken förnyades, vara med övervägande ja besvarad.

7—9 §§.

Godkändes.

10 §.

Denna paragraf, som motsvarade 11 § i det av Kungl. Maj: t framlagda lagförslaget, lydde sålunda:

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

(i *Kungl. Maj:ts förslag:*)

Uppkommer i skog skada genom brand, storm, snöbrott, insekts-härjning eller annan dylik händelse eller genom betning av hemdjur eller genom åverkan, skall vad i 10 § föreskrivits om vidtagande av åtgärder för betryggande av nöjaktig återväxt efter avverkning äga motsvarande tillämpning, ändå att skyldighet därtill enligt sagda paragraf ej föreligger.

Där markens ägare ej uppsåt- ligen förorsakat eller genom åsido- sättande av någon honom åliggande skyldighet vållat skadegörelsen och denna ej heller uppkommit genom betning av hemdjur, må åtgärder för återväxtens betryggande icke fordras till större kostnad än som motsvarar värdet av de vid skade- görelsen fällda träd, som finnas kvar å området eller av ägaren till- godogjorts, ävensom av de kvar- stående träd, vilka blivit så skada- de, att de ej böra bibehållas eller eljest måste såsom hinderliga för betryggandet av nöjaktig återväxt borttagas, jämte den ersättning markägaren i anledning av skadan uppburit eller kunnat uppbära.

(i *utskottets förslag:*)

1 mom. Uppkommer i skog ska- da genom brand, storm, snöbrott, insekts-härjning eller annan dylik händelse eller genom betning av hemdjur eller genom åverkan, skall vad i 9 § föreskrivits om vidtagande av åtgärder för betryggande av nöj- aktig återväxt efter avverkning äga motsvarande tillämpning, ändå att skyldighet därtill enligt sagda paragraf ej föreligger.

Där markens ägare ej uppsåt- ligen förorsakat eller genom åsido- sättande av någon honom åliggande skyldighet vållat skadegörelsen och denna ej heller uppkommit genom betning av hemdjur, må åtgärder för återväxtens betryggande icke fordras till större kostnad än som motsvarar värdet av de vid skade- görelsen fällda träd, som finnas kvar å området eller av ägaren till- godogjorts, ävensom av de kvar- stående träd, vilka blivit så skada- de, att de ej böra bibehållas eller eljest måste såsom hinderliga för betryggandet av nöjaktig återväxt borttagas, jämte den ersättning markägaren i anledning av skadan uppburit eller kunnat uppbära.

2 mom. Skulle i fall, som i 1 mom. andra stycket avses, där an- given skyldighet bliva synnerligen betungande, må skogsvårdsstyrelsen på ansökan kunna medgiva skälig begränsning därav.

I avgiven reservation hade herrar *Pers, Norin* och *Andersson* i *Rasjön* av angivna orsaker föreslagit, att paragrafen i sitt 1 moment måtte erhålla följande lydelse: »Uppkommer i skog skada genom brand, storm, snöbrott, insekts-härjning eller genom olovlig avverkning, skall vad i 9 § föreskrivits — — föreligger», samt att jämväl i 1 mom. andra stycket samma paragraf orden »och denna ej heller uppkommit genom betning av hemdjur» skulle utgå.

Herr **Pers**: Herr talman! Beträffande denna paragraf förekommer det i betänkanudet en reservation, avgiven av mig och två ledamöter från andra kammaren. Paragrafen handlar om reproduktionsskyldigheten efter naturhändelser och bland annat medtagas även uppkommen skada genom betning av hemdjur.

Sedan emellertid andra kammaren nu godkänt utskottets formulering av paragrafen, skall jag visserligen tillåta mig att yrka bifall till ifrågavarande reservation, men kommer icke att begära votering.

Herr **Sederholm**: Herr talman! Jag ber även beträffande denna paragraf få yrka bifall till utskottets hemställan.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter i enlighet med de yrkanden, som därunder framkommit, gjordes propositioner, först på godkännande av den nu ifrågavarande paragrafen samt vidare därpå att kammaren skulle med godkännande av den av herr Pers m. fl. vid lagrummet avgivna reservationen i övrigt godkänna utskottets förslag till paragrafens lydelse; och förklarades den förra propositionen, vilken upprepades, vara med övervägande ja besvarad.

11—16 §§.  
Godkändes.

17 §.

Denna paragraf, vilken motsvarade 18 § i Kungl. Maj:ts förslag i ämnet, hade följande avfattning:

(i Kungl. Maj:ts förslag:)

(i utskottets förslag:)

Går fastighet, vartill hörer skogs- mark, å vilken på föranstaltande av skogsvårdsstyrelsen företagits åtgärd enligt 16 §, till försäljning efter utmätning eller i anledning av konkurs, äge styrelsen att ur köpeskillingen utfå ogulden kostnad för samma åtgärd jämte förutgående besiktning med enahanda förmånsrätt, som i 17 kap. 6 § handelsbalken är stadgad för avgäld av fast egendom. Dock upphö- re förmånsrätten att gälla, därest styrelsen icke inom tre månader efter det besiktning enligt 16 § ägt rum eller i nämnda paragraf omförmäلت erkännande lämnats, hos domaren gör anmälan, att styrelsen vill taga sådan förmånsrätt i anspråk.

Företages avverkning på sådant sätt, att för erhållande av återväxt, som i denna lag stadgas, kommer att i mera betydande omfattning erfordras sådd, plantering eller andra jämförelsevis kostsamma kulturåtgärder, äge skogsvårdsstyrelsen, där den ej i den i 6 § angivna ordning förklarat sådan säkerhet ej erforderlig, av vederbörande fordra betryggande säkerhets ställande för kostnad, som dessa åtgärder av styrelsen beräknas medföra.

Varder ej på anfordran i första stycket omförmäلت säkerhet hos skogsvårdsstyrelsen ställd, må styrelsen meddela avverkningsförbud, som i 8 § sägs.

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

Sådan anmälan skall införas i inteckningsprotokollet å nästa rättegångsdag under lagtima ting, så ock i inteckningsboken. När full betalning skett, skall ock anmälan härom göras och i inteckningsprotokollet och inteckningsboken införas efter vad nu sagts.

Sålunda meddelat förbud upphör, där yrkad säkerhet ställes eller erforderliga åtgärder till återväxtens betryggande vidtagits av den därtill skyldige eller betalning för åtgärd, som på hans bekostnad utförts, blivit skogsvårdsstyrelsen gottgjord.

Herr *Linder* och herr *Johansson* i Uppmälby hade enligt avgiven reservation vidkommande möjligheten att säkerställa skogsvårdsstyrelserna för kostnader, uppkomna i följd av åtgärder, vilka på styrelses föranstaltande vidtagits å en fastighet, ej funnit tillräckliga skäl förbragta att avstyrka Kungl. Maj:ts i sådant avseende gjorda förslag om införande på sätt i 18 § av det i propositionen framlagda lagförslaget angåves av s. k. tyst förmånsrätt.

Herr **Linder**: Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till den kungl. propositionens § 18 i skogsvårdslagen.

Herr **Sederholm**: Jag ber att få yrka bifall till paragrafen med den avfattning utskottet givit densamma.

Sedan överläggningen förklarats härmed slutad, gjordes enligt de därunder förekomna yrkandena propositioner, först på godkännande av den under behandling varande paragrafen samt vidare på godkännande av motsvarande paragraf i Kungl. Maj:ts förslag i ämnet; och förklarades den förra propositionen, vilken förnyades, vara med övervägande ja besvarad.

18—24 §§.

Godkändes.

25 §.

Denna paragraf, som motsvarade 26 § i Kungl. Maj:ts förslag, var så lydande:

(i Kungl. Maj:ts förslag:)

1 mom. Företager någon avverkning i uppenbar strid mot bestämmelserna i denna lag eller i strid mot föreskrift eller avverkningsförbud, som enligt densamma meddelats, eller förfogar någon mot bestämmelsen i 4 § 2 mom över virke, som blivit avverkat till

(i utskottets förslag:)

1 mom. Företager någon avverkning i uppenbar strid mot bestämmelserna i 19 eller 23 § 1) eller i strid mot föreskrift eller avverkningsförbud, som enligt denna lag meddelats, eller förfogar någon mot bestämmelsen i 4 § 2 mom. över virke, som blivit avverkat till



husbehov, straffes med böter från och med tjugufem till och med femtusen kronor.

Då till straff enligt detta mom. dömes, skall tillika det avverkade virket, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa avverkningen, skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av samma virke. Har efter avverkningen förbudet återkallats eller förfallit eller blivit genom laga kraftvunnet beslut upphävt, förty att förbudet icke bort meddelas, må icke virke dömas förbrutet eller ersättning utdömas, som här är sagt.

2 mom. Varder i fall, där jämlikt 24 § skogsvårdsstyrelsens tillstånd erfordras för skogsmarks omläggning till annan användning, avverkning företagen, men efter-sättes åtgärd, för vars vidtagande tid blivit bestämd efter vad i nämnda § stadgats, vare straffet böter från och med fem till och med femhundra kronor; dock vare, där under den föresatta tiden flera varit för åtgärdens vidtagande ansvariga, den av dem, som finnes ej hava i avsevärd grad bidragit därtill, att åtgärden icke blivit fullgjord, från ansvar fri.

3 mom. Innefattar förseelse, varom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall gärningen bedömas enligt vad i 4 kap. 1 § strafflagen är för likartat fall stadgat. Förskyller förseelsen enligt 1 mom. här ovan påföljd, som i andra stycket därav sägs, varde ock den påföljd ådömd.

husbehov, straffes med böter från och med tjugufem till och med femtusen kronor.

Då till straff enligt detta mom. dömes, skall tillika det avverkade virket, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa avverkningen, skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av samma virke. Har efter avverkningen förbudet återkallats eller förfallit eller blivit genom laga kraftvunnet beslut upphävt, förty att förbudet icke bort meddelas, må icke virke dömas förbrutet eller ersättning utdömas, som här är sagt.

2 mom. Varder i fall, där jämlikt 23 § skogsvårdsstyrelsens tillstånd erfordras för skogsmarks omläggning till annan användning, avverkning företagen, men efter-sättes åtgärd, för vars vidtagande tid blivit bestämd efter vad i nämnda § stadgats, vare straffet böter från och med fem till och med femhundra kronor; dock vare, där under den föresatta tiden flera varit för åtgärdens vidtagande ansvariga, den av dem, som finnes ej hava i avsevärd grad bidragit därtill, att åtgärden icke blivit fullgjord, från ansvar fri.

3 mom. Innefattar förseelse, varom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall gärningen bedömas enligt vad i 4 kap. 1 § strafflagen är för likartat fall stadgat. Förskyller förseelsen enligt 1 mom. här ovan påföljd, som i andra stycket därav sägs, varde ock den påföljd ådömd.

Ang. förslag  
till skogsvårds-  
lag  
m. m.  
(Forts.)

Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)

Enligt avgiven reservation hade herrar *Nilsson* i Gränebo och *Johansson* i Kälkebo ansett, att utskottets motivering, i vad den avsåg förevarande paragraf, bort hava den ändrade lydelse, reservationen utvisade, samt att paragrafen bort erhålla följande avfattning:

1 mom. Företager någon avverkning — — — straffes med böter från och med tjugofem till och med tvåtusen kronor.

Då till — — — är sagt.

2 mom. Varder — — — fri.

3 mom. Innefattar — — — ådömd.

Likaledes hade herr *J. B. Johansson* i Fredrikslund på anförda skäl ansett, att böteskalan i 25 § 1 mom. första stycket bort föreslås till »böter från och med tjugofem till och med tvåtusen kronor».

Herr **Nilsson, Petrus**: Som kammarens ledamöter torde finna, har vid betänkan det beträffande denna paragraf fogats en reservation av herr *Johansson* i Kälkebo och mig, vari hemställes, att bötesbeloppets maximum sättes till högst 2,000 kronor. I den provisoriska lagen är motsvarande bötesmaximum endast 1,000 kronor, och det har icke försports, att detta bötesbelopp varit för lågt tilltaget eller att några olägenheter därav uppkommit, ty om avverkningsförbudet överträdades eller virke, som i sådant avseende är belagt med förbud, användes, så är ju sådant virke förbrutet. Jag anser, att det förhållandet i och för sig, att virket i sådant fall förklaras förbrutet, verkar tillräckligt avskräckande på skogsägarna för att de icke skola överträda ett dylikt förbud. Då därtill kommer, att sedan kristiden penningvärdet numera är betydligt högre än när denna kristidslag kom till, så anser jag det vara tillräckligt starka skäl för att nu begränsa detta bötesmaximum till 2,000 kronor. Det kan icke hjälpas att, när det gäller att utdöma böterna för en dylik överträdelse, bötesbeloppets maximum kommer att inverka på storleken av det bötesbelopp, som utdömes; en överträdelse kan ju tänkas äga rum oavsiktligt t. ex. om en skogsmark är belagd med förbud och denna skog byter ägare. Det kan ju tänkas, att den nya ägaren icke har kännedom om att denna skog är belagd med förbud och att han i så fall gör sig skyldig till en oavsiktlig överträdelse av avverkningsförbudet.

Jag ber, under sådana förhållanden, herr greve och talman, att få yrka bifall till min och herr *Johanssons* i Kälkebo reservation.

Herr **Johansson, Johan Bernhard**: Jag har också reserverat mig emot den av utskottet föreslagna paragrafen. I denna min reservation har jag anslutit mig till det maximibelopp i fråga om böterna, som domänstyrelsen föreslagit, och jag ber, med instämmande i den föregående ärade talarens yttrande, att få anhålla om bifall till denna reservation.

Herr **Borell**: Herr talman! Jag tillåter mig yrka bifall till utskottets förslag i ifrågavarande paragraf.

Utskottet har icke ansett det föreligga något skäl att nedsätta det föreslagna bötesbeloppets maximum. De avverkningar, som här äro ifråga, kunna gälla stora värden, och det kan behövas ett kraftigt medel för att motverka överträdelser. Det torde icke vara att befara, att icke bötesbeloppen, även om ett höjt maximum bestämmes, komma att avpassas efter de i varje fall föreliggande förhållandena, och jag finner intet skäl föreligga att göra en nedsättning beträffande det av utskottet föreslagna maximibeloppet.

*Ang. förslag  
till skogs-  
vårdslag  
m. m.  
(Forts.)*

Efter det överläggningen ansetts härmed slutad, gjordes i enlighet med föreliggande yrkanden propositioner, först på godkännande av den nu föredragna paragrafen samt vidare på antagande av det förslag till paragrafens lydelse, som förordats i den av herrar Nilsson i Gränebo och Johansson i Kälkebo vid utlåtandet avgivna reservationen; och förklarades den förra propositionen, som upprepades, vara med öfvervägande ja besvarad.

*Övriga delar av ifrågavarande lagförslag.*

Godkändes.

*Utskottets hemställan i punkten B.*

Förklarades besvarad genom kammarens beslut beträffande lagförslaget.

*Punkten C.*

Utskottets hemställan bifölls.

*Punkten D.*

Kammaren beslöt, att de i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag väckta motionerna, i den mån de icke kunde anses besvarade genom kammarens föregående beslut, icke skulle föranleda till någon riksdagens åtgärd.

---

Då tiden nu var långt framskriden, beslöts på hemställan av herr talmannen att behandlingen av återstående ärenden på föredragningslistan skulle uppskjutas till aftonsammanträdet.

---

Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse nr 202, till Konungen angående utredning i fråga om pensionering av viss statsanställd icke ordinarie personal.

---

Anmälades och bordlades  
bankötskottets memorial och utlåtanden:

nr 69, med förslag till bestämmelser i fråga om rätt till pension för deputerade inom fullmäktige i riksbanken; och

nr 70, i anledning av vissa uttalanden av riksdagens revisorer rörande enskilda med statslån understödda järnvägsaktiebolags räkenskaper m. m.;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 19, i anledning av väckt motion om förhindrande av skadlig och opåkallad förintelse av åbyggnader till jordbruk; samt

nr 20, i anledning av väckt motion med förslag till dels lag om utsträckt tillämpning av lagen den 25 juni 1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning, dels ock lag om viss inskränkning i rätten till jordavsöndring; ävensom

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 56, i anledning av Kungl. Maj: ts proposition angående dyrtids-tillägg åt vissa lärare vid lantmannaskolor och lanthushållsskolor samt lantbruksskolor ävensom vid lanthushållningsseminariet å Rimforsa; och

nr 57, i anledning av väckta motioner om ändringar i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

---

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde varefter kam-maren åtskildes kl. 5,02 e. m.

In fidem  
G. H. Berggren.

---